

Maaret

226

VEEBRUAR 1937

35
SENTI

NAISTE
JA
KODUDE
KUUKIRI

Mareti 1937. a. tellijaile jagatavaid kingitusi said järgmised isikud:

- **„Singer“ õmblusmasin**
Mathilde Niinemets, Aruküla ag. Harjumaal
- **Raadioaparaat**
S. Vilumäe, Tallinn
- **Kohviserviis**
A. Raudsepp, Kreenholmi
- **Elektertriikraud**
R. Ojasoo, Viljandi
- **„Perenaiste Rõõm“**
M. Ubina, S. Kambja
- **Kleidiriideid**
M. Krigolson, Puka ja J. Avaste, Võru
- **1 paar „Põhjala“ meester. kalosse**
Aime Uri, Viljandi
- **1 paar „Põhjala“ naister. botikuid**
L. Song, Häädemeeste
- **Meester. ülikonnariie**
A. Aduson, Tartu

Romaan

«Südamete Mäng» à 1 eks.

pr. Prima, Tartu
L. Kostabi, Laura
H. Ööpik, Paide
L. Püve, Anna
pr. Lind, Jõgeva mõis
S. Kriisa, Saare
J. Matto, Sõmerpalu
A. Kangur, Tartu
E. Urm, Tähtvere
M. Kaalep, Kambja
M. Roosen, Naissaare
A. Vanamb, Mooste
L. Niitsoo, Kihelkonna
L. Jakobson, Haapsalu
E. Jänes, Nõmme
L. Palo, Rakvere
A. Martinson, Pärnu
E. Voltri, Kuremaa
L. Uus, Petseri
A. Treial, Märjamaa
L. Heinleht, Elistvere
E. Veskimets, Tartu
Ksenia Jürisson, Kuressaare
Emmi Turm, Kohtla-Järve
Leida Kull, Voltveti
J. Eeruk, Meremäe
L. Mägiste, Palamuse
E. Ruise, Pärnu
L. Pintser, Pärnu
E. Varik, K-Võnnu
Veera Tootsi, Vastse Otepää
Johanna Rebane, Laiuse, Altküla
Leida Veskimets, Alatskivi
Ida Liik, Tallinn

Aino Arjut, Tagavere
M. Grass, Laiuse, Altküla
Alice Martens, Suigu
pr. E. Poska, Tartu
F. Tiitsmann, Tallinn
Johanna Hang, Hiiu-Kärdla
Erna Mast, Tallinn
Leida Reinberg, Võsu
Helmi Kirik, Mõisaküla
pr. H. Margus, Tallinn
L. Metsis, Juuru
Salme Rennit, Laiksaare
Ilse Lampe, Tapa
J. Ladvik, Võru
Hilda Pruuli, Kastre-Võnnu
Hilda Vigel, Paidra
Mare Kaljumäe, Järvakandi
Johanna Uke, Mõisaküla
Maria Kask, Pilstvere
H. Öun, Kasari
Marie Linde,
Linda Merivald, Abja-Paluoja
Holdre Maan. Selts
Ida Lütsep, Viitina
Lydia Villemson, Tartu
Salme Tipsner, Narva
Renata Tirul, Luhamaa
Meta Loim, Vastsemõisa
Emilie Sõna, Lüllemäe
Salme Piir, Oiu
Erna Tamm, Valga
E. Trummer, Aravete
Linda Haas, Vana Suislepa
Helju Ruuder, Vana-Roosa

Armilde Pärnits, Puiatu
Vally Sentka, Tallinn
Julia Kõiv, Valga
Valentiina Kook, Valga
Miralda Soosaar, Lümada
Aino Saimre, Petseri
Anita Rätsep, Varnja
Olga Kont, Varnja
Hulda Talvik, Tallinn
Elsa Nõmm, Jäärja
Haigete kogu sanat. Taagepera
A. Kask, Kuremäe
Marie Pügi, Erastvere
Elga Maa, Tartu
Ehla Rautanen, Võsu
Eva Puskar, Koigi
Alide Nurk, Viru-Kabala
Alide Sibul, Võru
Miralda Soosaar, Lümada
Alma Vardja, Meerapalu
Liivi Toome, Järvakandi
Salme Vija, Veriora
Mari Palmisto, Rägavere
Natalie Müller, Iisaku
L. Põldma, Alatskivi
L. Pärn, Härjanurme
A. Kruusement, Kose
Anna Univer, Helme
Olga Fomin, Narva
M. Rattur, Leisi
pr. Anderson, Põltsamaa
Olga Karu, Torma
Aita Kübarsepp, Varnja

Raamatusaajail tuleb saata meile 10 s. postikuludeks, mille saamisel saadame kohe kingituse välja. Suuremate kingituste saajad teatagu meile soovitatav saatmisviis.

Märtsi algul
ilmub

«Vallatu
Magasin»
nr. 2

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Veebruar 1937

Trükitud 26.500 eksemplari

Nr. 2 (26)

TALV

VASTLASÖIT

E. MÄNNIK

See on väga imelik, et alati kui kõnnime metsa all, imetleme puude võimsust, nende vaeivate tüvede sirgust ning lehekuplite toredat kaharust, kuid väga harva märkame sambla tagasihoidlikku rohelist ilu.

Just samuti juhtub sageli elus.

Nagu kõigile märkamatu oli Anne Kaarin kasvanud välja omast tütarlapselikust seelikust. Kaks kooliplikalikku juuksepatši olid langenud juuksuri käärde all ja nõtke, naiselikku tunnustust ihkav kael vabanes just kui raske ikke alt.

Isand Kaarin vaatles oma tütart ja ümises:

— Ah soo, see on ju meie Anne... Ta on nüüd täiskasvanud.

Anne punastus — midagi nii suurt ja salapärast oli täiskasvanu mõistes. Ta jooksis oma tuppa, tundes korraga ääretut kahju minetatud tütarlapsepõlvest. See näis nüüd kummatigi nõnda ilus ja veetlev nagu enamjagu kõik möödunud ajad.

Aga peagi võitis ta tagasi rahu. Iga päev lisas nagu pisikese enneolematu uudsusime ta nüüdsesse ellu. Ta ei

Suurim püha

Eesti vabariigi sünnist on juba möödas üheksateistkümmend aastat. Varsti veerandsada! See näitab, kuidas aeg lendab ja kaob. Juba tõuseb varsti küpsena uus sugupõlv, kes sündinud iseseisvuse ajal ja kannab eneses neid kuldseid märke, mida võivad kanda ainult need, kes sündinud ja kasvanud vaba, rippumata rahva liikmena.

Kakskümmend aastat tagasi ei teadnud keegi öelda, kunas tuleb see suur päev, iga kütkes oleva rahva suurim püha. Aga et ta tuleb, seda tunti vaistlikult. Ajad käärised ja muhenesid, pakitsesid suurtest lootusist. Aga ühtlasi teati, et suured pimedused on veel ees, tuhat takistust teed sulgemas.

Üheksateistkümmend aastat tagasi löi lõppeks saatuslik tund. Suurim püha oli käes. Ja nüüd oleme juba pikki aastaid elanud omal käel, hakkavad ununemagi endised valvsad ajad, on sirgumas täiskasvanuks uus sugupõlv, kel pole aimugi pimedaid surveaegadest. Nende õnneks.

24. veebruaril pühitsemise järjekordselt oma rahva suurt püha. Auks nendele, kes pimedaid aegadest on välja raiunud valgematele päevadele ja tulevikutervituseks neile, kel on õnn osaks saanud juba sündida valgeil päevil ja elada samas õhustikus ka edaspidi.

See on vanade ja noorte päev. Kogu rahva tähtsaim päev. Nagu perekond püsib ainult siis kindlana ning tugevana, kui vanad ja noored kõnnivad käsikäes oma elurada, nii püsib ka rahvas ja riik ainult siis, kui kõigil kodanikel on ühine siht ja püüd. Need sihid ja püüded, mida Vabariigi aastapäev eriti teravasti tõukab meie silmade ette, on karastatud aastakümnete töö ning vaevaga ja iga sugupõlve kohus on neile lisada järjest uut terast ja uut pinget.

See seisku igal naisel ja mehel, igal tüdrukul ja poisil kirkalt meeles. Oleme kõik oma õnne sepad ja oma rahva pühamal tähtpäeval ärgem unustagem seda kaunimat tõde: kogu rahva õnn on ka ühtlasi iga üksiku kodaniku õnn.

Siis teame, et aeg lendab ja kaob, aga rahvas elab.

Sammal

joosnud enam apsatite klõbisesedes mööda treppi üles ja alla ega peatanud metsiku sõjakisaga tänaval oma sõbratare. Ja mõnikord, peaaegu vargsi ja areldi, hiilis ta peegli alla, imetledes endamisi seda suurt muudatust, mis oli sündinud temas.

Ta vaatas peeglist oma silmi — need olid ikka pisut endist viisi kelmikad. Käed olid pikad ja saledad nagu siis, kui ta istus rohelises kleidis ja mustas põlles koolipingis. All huulte nurgas oli väike arm, mille oli saanud trepist kukkudes, ja õlad näisid sama kitsad nagu eile ja üleile. Ent ometi oli temas midagi muutunud, miski salapärane ja nähtamatu oli korruga nagu puuvili küpseks saanud.

Ja siis ühel päeval punastus ta üleni, nähes enesel härra Viirsoo pilku. Härra Viirsoo oli nende kaasüürnik kõrvaltoast.

— Anne, miks te punastute? küsis Viirsoo naeratades. Anne ei vastanud. Siis astus Viirsoo tema juurde ja küsis:

— Kas läheme pühapäeval jälle kelgumäele?

Nad olid käinud sageli seal linna taga kelgumäel, ent nüüd tundus Annele see kõik nõnda imelik. Esimest korda elus värises ta süda, kui istus kelgul ja Viirsoo selle minema tõukas. Tuul otsekui läbistas kõik ta südamekambrid, kui nad lendasid sealt alla, Anne ees, Viirsoo taga. Ent ta ei kiljunud seekord enam täiest kõrist, nagu vanasti.

Siis sööstis kelk tasasele väljakule, libisedes üle rudi-seva lume ja suusajälgedele. Seal vasakul oli kraav, kus lõp-pes paljude allasõitjate teekond uperkuuti lumes. Ja korraga soovis Anne, et nad lendaksid peadpidi sinna kohevasse lumme, tema ja — Viirsoo. Ent kelk peatus ja esmakord-selt selle kahe aasta jooksul, mil nad käisid kelgutamas, abistas Viirsoo Annet ülestõusmisel.

— Tänan! kogeles Anne.

Nad ronisid jälle märke ja mööda puutreppi kelgumäe puuvõrendiku tippu, kuid Anne süda laulis iga tõusva sam-muga kaasa imelikku röömulaulu. Nagu mesilaspuur tuhande suuga, nõnda sumisesid kõik ta südamerakukesed: ma armastan... ma armastan... ma armastan...

Ta kordas seda kogu aeg, kuna kelk lendas mäest alla ja südame alt läbi vihisev tuul paisutas röömulaulu peaaegu hõiskeks. Ent korraga lõppes seekordne teekond seal kraavikaldal kohevas lumes. Anne ei tõusnud kohe püsti, sest nii hea oli suruda hõõguvat nägu vastu külma lund, kuna südames löi ikka röömutakti: ma armastan... ma armastan...

Härra Viirsoo kummardus kokkudes ta üle.

— Kas saite haiget, Anne? küsis ta.

— Ei! raputas Anne pead.

Aga sealsamas mõtles ta, et nüüd ei hooliks ühestki valust, kui ka kõik ta liikmed oleksid murtud, süda laulaks ikka: ma armastan... ma armastan... Ta tundis esimest korda elus seda suurt eelist olla täiskasvanu ja tunda südames armastust.

Kui nad õhtul koju jõudsid, kadus Anne ruttu oma tuppa.

Aga härra Viirsoo kõndis veel mõtlikkude sammudega mööda Kaarinite saali ning raputas pead. Ta oli liiga sel-gesti märganud, et selles väikeses tüdrukus, kes veel hiljuti patsidega kooliplikana ringi jooksis, oli sündinud midagi imelist.

— Kui ta, narr, äkki minusse armunud pole? turgatas talle äkki mõte ja ta vaatas nagu kokkudes Kaarinite suurde seinapeeglisse, kust peegeldus vastu siledaksharjatud juukse ning tugeva tahtejõulise lõuaga isand.

See mõte valmistas talle kuidagi headmeelt — sest mis-gugene mees ei tahaks armastatud olla — ent sealsamas mõt-les ta nende komplikatsioonide üle, mis võiksid selle väikese plika pärast tekkida preili Eeviga. Ja preili Eevi oli nagu üks neist suurtest valeva tüve ning toreda lehekupliga puudest, mis alati pälvivad meeste imestelu, kuna väike Anne sarnanes pisut samblale nende suurte toredate puude all.

Ent ühel õhtul tuli Viirsoo rusutult koju. Ta järsk samm pörkus vastu trepiastmeid ja käsi värises ust avades. Talle tundus kõik tühisena ja pimedana just kui oleks kustunud valgus.

Anne nägi teda niisugusena eeskojas ja ta südamesse tardus järsk hirm.

— Härra Viirsoo, mis teil on? haaras ta mehe käest kinni ja vaatas päransilmi tema otsa.

— Mul pole midagi... mitte midagi... pomises see eneseuhke ja kindel härra Viirsoo, kuid ta käsi värises, kui silitas üle Anne randme.

See soe ranne ja need tukslevad sõrmed, mis otsekui klammerdusid ta käre ümber, sundisid härra Viirsood vaatama Anne otsa. Ta nägi kaht helkivat silma ja nende sil-made taga tumma kannatavat armastust. Ja äkki näis talle sel hetkel, et nende tummade silmade ilu kirkastus üle kogu selle kitsaste õlgade, ahtakeste huultekaarde ning vabisevate pihtadega naise.

Ta mõtles hetkeks preili Eevile, sellele toredale puule, kelle ilu imetlesid paljud mehed ning äkiline raevuhoog haaras ta südant. Võib-olla see raev, võib-olla need tumma pil-guga silmad, võib-olla see imelik soojus, mis hõõgus Anne lähedusest, sundis härra Viirsood pisut kummarduma ning peaaegu sosistades ütleva:

— Anne... Anne... ma palun teie kätt...

Anne klammerdus veel kõvemini mehe külge. Ta oli küll oodanud seda pisut teissugusena, mitte nii ametlikult, hoopis sõnadeta oleks ta tahtnud üle elada seda hetke, ent ometi täitis määratu õnne- ja röömuhoog tulvil ta südant. Ja enesele ootamatult, nagu vabanedes mingist ülisuurest survest, puhkes ta nutma.

Härra Viirsoo aga vaatas üle tema nuuksest vabiseva piha kuskile tühjusse, sinna suurte puudega metsa, mille ilust jäänud ta täna ilma, pidades leppima tagasihoidliku samblaga.

LABI TUISU

Ent ta ei ütelnud kunagi Annele, et just sel õhtul oli saanud kuulda preili Eevi kihlusest oma panga direktoriga.

Nad olid juba teist aastat abielus.

Eerik Viirsoo oli tõusnud oma panga pealaekuriks ja ta oli endiselt enesekindel ning ligipääsmatu isand. Ta ei lasknud millegagi märgata, et ta südames haigutas üks tühi koht. Ainult mõnikord, kui ta oli lõpetanud nõupidamise panga peadirektoriga, vaatas ta nagu uurides selle ümmar-gusse rasvunud näkku ja imestas endamisi, mis oli preili Eevi leidnud nõnda haaravat selles laisas isandas.

Neil päevil läks ta range sammuga koju.

Ta just kui ei märganudki, et Anne ootas teda soojade toitude, tuhande pisikese armuavalduse ning tähelepanekuga nagu nende esimesil abielupäevilgi. Selles naises polnud nende kahe aastaga muutunud midagi. Kuid ta oli ikkagi Viirsoo silmadele kuidagi tähelepanematu nagu sammal.

Ja mõnikord, üsna salaja ja endamisi, Anne otsekui aimas mehe mõtteid. Aga ta süda, see rumal süda, laulis ikka veel seda suurt röömuoodi, nagu tookord kahe aasta eest seal kelgumäel — ma armastan... ma armastan... Ent nad polnud enam kunagi käinud seal.

Ühel õhtul, oli jälle talv ning akende taga kumisesid saa-nide kellukesed, ütles Anne:

— Eerik, kui sul midagi selle vastu pole, siis lähen homme härra Roodiga kelgutama.

Mees tõstis nagu imestades pea.

— Härra Roodiga... kes see niisugune on? küsis siis nagu järele mõeldes.

— Sa siis ei tunne Rooti, Albert Rooti? hämmastus Anne. — Ta on kunstnik ja minu noorpõlve sõber. Temast kirjutati ju enne jõule väga palju, kui ta Pariisist kodumaale saabus.

Nüüd mäletas Eerik nagu midagi selletaolist. Ent teda piinas kaua mõte, et keegi mees, keegi tunnustatud kunstnik soovis minna kelgumäele tema — samblaga. See oli uus tunne Eerik Viirsoo elus, midagi niisugust, nagu avastaks keegi võhivõõras tema tagasihoidlikes mansetinööpides kaliskivid. See tunne ei jätnud teda rahule töögi juures ja teisel päraslõunal otsekui kiirustas teda keegi tõttama koju.

Anne tuli naerdes ja lustakalt talle vastu:

— Oi, küll oli tore! kepsutas ta. — Meie sõitsime hirmsa vuhinaga mäest alla ja lendasime siis uperkuuti lumme. Mäletad, Eerik, seal kelgutee lõpul on ju üks kraav. Härra Root arvas, et ma olen murdnud kõik oma kondid ja luud. Ta tõstis minu maast üles just kui oleksin kümneaastane plika.

Eerik Viirsoole ei meeldinud äkki see jutt. Ta kulmud läksid kurdu ja Anne küsis nagu kokkudes:

— Eerik, aga võib-olla ei meeldi sulle, et ma nõnda härra Roodiga.

Mees lõi ägedalt käega. Ent ta sundis end rahule ja vastas:

— Ei, sellest pole midagi, kui sa ise sellest lõbu tunned.

— Muidugi tunnen! hüüdis Anne. — Homme, pühapäeval, läheme jälle. Meil on nõnda kokku räägitud.

See pistis mehe südamesse.

Ta vaatas uuriva pilguga naisele otsa, nagu oli vaadelnud sageli oma peadirektorit, ning mõtles — mis huvitab Annes seda kunstnikku. Ta nägi kahte kirkast silma, kitsaid huuli, väikesi kõrvu, all huultenurgas pisikest armikest ja naiseuhkusega ülestõstetud pead.

Talle tundus, nagu näeks õieti täna esimest korda oma naist. Ta polnudki ju nõnda tähelepandamatu, niisugune madal sammal, mille lähedale pidi kummarduma, et alles siis avastada selle tagasihoidlik ilu. Ta huuled olid peened ja ilusad, lõug vormitud ja oma pead hoidis ta palju eneseuhkemalt kui too preili Eevi. Ja silmad... meest haaras nagu äkiline hirm, kui ta ei leidnud neis seda alatist tumma armastust, millega oli nõnda harjunud.

Ja korraka mõtles ta:

— Sedaviisi võin ma kaotada oma samblatuti... pagan võtku!

Ta võttis Anne käest kinni ja ütles:

— Ma läheksin ise homme sinuga sinna kelgumäele, aga sa eelistad vist seda kunstnikuhärrat.

— Ei eelista... ei eelista... tahan sind! hüüdis Anne korraka niisuguse sõjakisaga nagu oli varem peatanud tänaval oma sõbratart, haarates ümber mehe õlgade kinni.

Ja mees kummardus kergeneva südamega ta üle ning mõtles, et väikesest samblatutist on kasvanud tema jaoks suur puu uhke ladva ning valeva tüvega.

Aga Anne ei avaldanud kunagi oma saladust, et seda kunstnik Rooti polnud olemaski.

Üks ränk kokkuvarisemine

Jukul oli täna nagu nutune ja tõmbas nina ülespidi.

„Kas sa jätab!“ pöörutasin peale.

Poisil aga venis nutt üha lähemale ja seal see varsti oligi: uu-uu-uu.

„Mis on?“ küsisin.

„Ma ei saa aru...“

„Millest?“

„Sellest... uu-uu-uu...“

„Uu-uu-st ei saa aru? Nonoh, tule lähemale. Mis siis vaevab?“

„Ma ei saa aru, et miks ta varises kokku...“

„Mis asi?“

„See... natiigi klutuur...“

Jäin kuulutama: mis elukas niisugune on? Ütlesin, et too raamat ja näita näpuga, kus niisugune asi seisab.

Juku tõmbas nagu kergendatult veel kord nina hästi usinasti ja tõi raamatu. Vedas sõrme reale: siin on.

„Ahaa,“ sain aru, „antiikne kultuur! See on hoopis teine pulber. Sa, kallid professor, ei oska sõnugi veel lugeda, aga juba tahad teada, miks ta kokku varises. Mis see sind siis nii huvitab?“

„Õpetaja käskis. Et peab olema selge. Homseks. Aga...“

„Kas õpetaja siis ei seletanud?“

„Seletas küll.“

„Noh?“

„Ee-ei... ikkagi ei saanud aru. Varises... varises...“

„Ära nuta, võib-olla ta tühi ei varisenudki? Püsib priskelt ja elab vahest edasi.“

Juku tegi kindla näo:

„Ei, varises. Pärts puruks läks. Õpetaja ütles ja raamatus on kah. Näe: na... antiigi... klu... kultuuri kokkuvarisemine.“

„Nojah, siis on ta katki vist küll. Mis sa's ise arvad, mispärast see natiik siis sedaviisi äkki ära varises?“

„See... et...“

Nutuvõru tõmmati jälle suunurkadesse. Ja nina...

„Kas sa jätab!“ pöörutasin peale.

Iselasksin mõtteil lennata. Jah, tõepoolest, miks see kultuur õieti varises? Omal ajal sai seda ju nagu õpitud, aga mäletatavasti olime tookord juba kaunis pirakad poisid. Kuidas nad siis nüüd nii varakult? Poiss ei oska veel püksinööpegi õiget pidi kinni panna, aga juba hakaku uurima antiikse kultuuri langust! Olen's ma poisi kogemata pannud ülikooli?

„Oot-oot,“ sõnasin lohutatult. „Küllap ma sulle ära seletan. See on lihtne asi. Vaata...“

Poiss jäi erksalt kuulutama. Nähtavasti oli tal ikka päris tõsine mure selle kultuuri katkiminekuga.

„Vaata,“ tegin väga targa näo, „kui ma võtan selle lambi siit ja virutan vastu maad, siis ta läheb katki. Eks ole?“

„Ainult kuppel läheb, aga jalg jääb terveks,“ kinnitas Juku.

„Nojah, hea küll, jalg jääb terveks. Aga kuppel puru-

neb pihuks. Kui me nüüd võtame selle sinu, ütleme, natiigi ja pööratame vastu maad, siis on kohe tükid taga ja me ütleme, et näe, varises kokku. Noh, selge?“

Juku kuulatas püües silmi, aga oli näha, et ta kogu asja juures kõvasti kahtles. Venitas siis:

„Ega see pole ju ometi lamp?“

„Lamp ei ole küll, aga sama õrn asi. Vaata, sa ju oled õppinud, et elasid kord roomlased? Aga näe, enam ei ole...“

„Kas soomlasi enam ei ole?“

„Rroomlasi! Roooo... mitte sss. Soomlased elavad praegu, aga roomlased elasid siis... kui... nojah, sa ju oled õppinud. Kas õpetaja pole neist seletanud?“

„Seletas küll. Käisid üle mere tapmas...“

„Noh, vaata. Needsamad just. Ja see ongi see antiikne kultuur või... õieti... nojah, põrgu nendega, muidugi see ongi. Ja siis juhtus ühel päeval, et roomlastel läks pahasti ja kõik varises kokku. Saad nüüd aru?“

„Aga miks varises?“

„Miks... miks... noh... See on lihtne...“

Ahmisin õhu järele — tont võtku, miks nad seal varisid? Õpiti küll omal ajal, aga mine sa nüüd enam mäleta? Ja kui mäletaksiki, kindlasti olid seal niisugused põhjused, millest see mehehakatuse ei oskaks kurja undki näha.

„Tead,“ seletasin, „sellest ei saa sa veel aru.“

Poisil vajus lõug lõdvaks.

„Ei saagi aru?“ küsis ta valusas lootusetuses. „Aga homme peab teadma. Muidu... ja mul on juba ajaloo üks kaks...“ Huuled tegid vinkadi-vinkadi suure sammu nutu poole.

„Ole nüüd rahulik ometi,“ hakkasin juba minema närviliseks, „mis sa tõinad, ise suur mees. Iga väikese asja pärast kohe pirinal virisema. Oot-oot, kas siin raamatus siis ei seisa?“

„Seisab küll, aga...“

Lugesin. Jah, tõesti, poisil olid räbalad päevad — polnud minulgi säärast professoripead, mis kohe oleks kinni võtnud, mis nad seal kõik kokku olid trükinud. „Majanduslik hüvang ei olnud nii suure kandejõuga, et taluda seda lõtva ja elujõudu demoraliseerivat naudingukirge, mis haaras kõiki kodanikke oma hukutava käega...“

Äh, susi neid söögu! mõtlesin ja virutasin raamatu lauale. Aga poisile pajatasin:

„Kui õpetaja küsib, et miks, siis vasta, et läks puruks ja asi tahe. Et sina pole näinud ja pole sinu süü. Eks ta siis ise uuri välja.“

See oli muidugi selge ülbus ja äärmiselt ebapedagoogiline. Poiss viristas nutta ja kogu maailm näis ta silmis kokku varisevat.

Tõepoolest, kui nad nüüdsel ajal ei tea, mis vanuses poiste mida õpetada, siis ei varise ainult antiikne kultuur, vaid meie kool kah takka järele.

Halastage ometi, pai koolihärrad!

Juhan Pahlbärk.

ADO SÄÄRITS

Maanteel

Maa tardub, kõle ja paljas.
Tuult piitsutab jätmatult lääs.
Kuu kihutab taevas haljas
kuu kaljas ulguvee jääs.

Nii kaugel kui ulatub vaade
on kuupaiste võlutud jutt.
Tee otsata. Lõputu saade
on traatide unistav nutt.

All helgivad jäätuse karras
jõekäärud kui ihutud raud.
Maa piiri veab metsa parras,
nii salalik, hämar kui haud.

Ja ikka see nukker laul traades,
see hääletu kosmose hää. —
Käid otsegu teissugu maades —
kuu taga, tähtede pääl.

Üksik talu

KAAREL LEIMO

Südatalvel

Kui südatalve pakane ühel selgel õhtul on tõusmas hari-
punktile, siis vaibub tuul, mis lõõtsus kord põhjast, kord lõu-
nast, kust tõi sula ja mahedaid ilmu, ning nüüd on ringi vai-
kus — ääretu vaikus looduses. Silmapiir tõmbub lillakasse
tuunikasse ja taeva mahe sinavus kustub — muutub valk-
jaks ja külmaks; ning kui päike õhetavana loojub, siis ta
kuma on ruske ja kahvatu, nagu vajuks vette. Taevast pole
ainustki pilve, ei ainustki laiku. Ja lumi muutub üha kare-
damaks ning kiunavamaks reejalaste all ja hobuste ning
meeste habemed on jäätunud.

Siis õhtul hiilib põhjast südatalve külm ja häälitseb talu
palkseintes, tarateibais ning nüüd teatakse, et talv on jõud-
nud haripunktile.

Jõgedes lõhkevad mürisedes jääd, nagu oleks sõda ja
lastakse kuskil kahureist, ning põhjala külmahõnguvale tae-
vaniidule ilmub virmalistevalgus — mängides pika öö.

Hommikul tõuseb päike idametsade tagant, punane nagu
veretilk, kuid ei ole ta kiirtel soojust ega paitavust. Ta nagu
oleks külmunud jääks ja surnud.

Südatalve pakasega orav topib kinni sügaval kuusikus,
õõnsas puus, pesaauatud ja toitub varust — aidast, kuhu
ta sügisel kogus pähkmeid, õunu, seemneid ning ta kuuleb
kuidas mets tummalt vaikib.

Kuhjade elanik — tõmmu tuhkur — poeb heintesse ja ei
liiguta, kuigi tunneb nälga, sest talv on vilets peremees, mil
toit ei jookse kõikjal ringi hiirte, konnade ja linnupoega-
dena. Siis ta lesib vaikselt kuhja sisemuses ja ta karv muu-
tub tihedaks ning okas pikaks ja läikivaks, kuid ta ei tea, et
nüüd on ta nahk kõige ilusam ning kallim, mida ihaldab iga
kütt.

Kuusepõõsas, rukkipoollu ääres, metsas magab valgeks-
muutunud jänes, kust ta öösiti sirkab nurmele, et pisut orast
lume alt välja kratsida ja süüa ning ruttab siis uuesti maga-
misasemele, tegemata isegi haake jälgede segamiseks. Ta
tallab haavikus jalgraja lumme, kuid selleks on liiati külm,
et rohkem liikuda.

Püvid põlluaia ääres kraabivad endid sügavale hange ja
ajavad suled kohevile, et hoida soojust ning nad on nagu
pallid.

Tedred on otsinud varjulise kuusiku, kust nad keskpäe-
val tõusevad lendu, et otsida toitu kaskede urvist ning lähe-
vad siis tagasi; isegi alativalvav, must kõvera sabaga uhke
kukk laskub puuladvast hallide emade keskele ja unustab
ettevaatlikkuse.

Liivamäe urgudesse poeb isegi laaneröövel — rebane,
kus ta ootab südatalve surma, tehes ainult hetketi lühikesi
jalutuskäike. Külm on kõva ja rebane on näljane. Ta leiab
mürgitatud kaku, millest muidu möödub kaugelt, kuid nüüd
unustab ettevaatlikkuse, sööb selle aplana ja sureb...

Südatalvel tihased ja leevikesed lendavad metsast talu-
õue, köögiesikusse, et leida mõnda ivakest, mõnda marja-
põõsast või pudenenemata seemet rohkõrrelt — ning harakad
ja varesed tikuvad lahtisesse kuuri ja aidaesikusse ning tuh-
nivad julgeina pühkmehunnikus.

Kitsed kogunevad teedele, et süüa metsameeste regedelt
pudenenud heinakõrsi. Nad võivad seda julgesti, sest süda-
talvel ei lähe kütt rabasoo äärest hallist majast välja püssi
ja koeraga, kes magab kuhjas ja näeb und jäneseist. Ning
kütt istub magusas ahjusoojuses, rääkides pilutatud silmil
jahijutte lastele, kes kuulavad avasui.

Südatalvel on mets vaikne ja vahel lööb iseenesest puu-
võra värisema, puistates alla okstel lasuva lumekoorma, või
kuivanud oks murdub spontaanselt ja kukub lumme, tekita-
des hetkeks vaikusesse nõrga heli. Siis on taas kõik endine,
ainult keskpäeval kostub sügavast habemes laanest kirju
rähni toksimist. Kuid peagi vaikib ka see.

Südatalvel suits tõuseb talukorstnaist nõrsirgelt ning
aknaid katavad jääkardinad ja inimene väljub majast, et
sooritada vajalikku. Ning ilm on ületamatult kirgas ja hää-
led kostavad kaugelt — selgelt ning kutsuvalt. Vedurivile,
kodukihelekirja kirikukellahelin üle rabasoo, kaugel sae-
veskivile annavad südatalve ahtakesele päevale pühaliku ilme.

Südatalvel ei sure inimene, ega murra metsloomad
üksteist.

Tiitarlaps sinises

Rich. Janno romaani.

Käsi sirutati vastu tõrkjalt ja kõhklemisi.
„Kas siis tõesti lähete niisama, ilma et ma teaksin, kes ja kust?“

Maaja katsus vallatult naeratada:

„Nimi koosneb ju ainult elutuist silpidest.“

„Vähemalt lubate siis, et tulete veel kord...“

„Seda näis.“

„Kui homme kedagi ei ilmu, siis olge kindel, otsin läbi terve Salmiste.“

„Kuidas jääb siis üksindusreeglitega?“

„Reeglid on selleks, et neid murda.“

Maaja pöördus järsult jooksule, ega vaadanud kordagi tagasi, kuigi kuulis, et ta järel rutatakse pikkade sammudega.

Mihkel oli tõepoolest juba kaldal ja istus oma paadis. Vaatas ja muheles habemesse, piuksuv piip hammaste vahel.

„Nüüd kähku sõudma,“ hüüdis Maaja ja hüppas paati.

„Neh-neh,“ ümhahtas vanamees. Ja kaldal poole: „Terekest ka, noorhärä.“

„Tere, tere ja olge terve,“ hüüti kaldalt. „Aga homme olge jälle siin ja — mitte üksinda!“

Paadis löödi üks aer järsult vette. Siis varsti teinegi ja paat venis aegamisi merele.

4.

Teine vaatus algab

Kui Maaja hiljem tagasi mõtles Pedassaare ootamatule juhtumile, siis oli tal säärane tunne, nagu poleks ta toiminud õieti. Miks ta õieti nii ülepeakaela põgenes ja mis põhjusel jättis oma nime nimetamata? Oleks olnud ju suurepärane teha tollele Jüri Rannale otse rabava üllatuse ja juba seda oleks maksnud vaadata, mis näo ta oleks enesele ette seadnud! Aga nii pea kui Maaja oli jõudnud nii kaugele, tundis ta kohe, et see oleks olnud siiski võimatu, mingi valutav viirg tuksatus veel praegugi ta südame all ja kahtlematult oleks ta praegugi pimesi põgenenud ning hüpanud Mihkli paati.

Jajaa, Mihkel oli saanud kõvasti nuriseda. Aga vanamees oli ainult tusast naeru põkutanud, nagu aimates, et sel nurisemisel pole täit tõtt taga. Ega olnudki. Randa jõudes olid Maaja nurinad juba kadunud ja nad jätsid täies sõpruses jumalaga. Ainult üht oli Maaja palunud: mitte midagi temast kõnelda tollele härrale seal Pedassaarel. Seda oli Mihkel siiralt lubanud ja omalt poolt lisanud, et kuna tal pole aimu, kes õieti on too noorsand Pedassaarel, niisama pole tal raasukenege teada, kes on see preili sinises peleariinis.

Pererahvale oli Maaja samuti südamele pannud, et kui peaks sattuma Salmistele nii ja niisugune mees, siis ärgu nad milgi juhul temast midagi kõnelgu. Õelgu, et oli täiesti võõras, linnast tuli, linna läks, mine võta kinni neid linna-preililisi. Ja teisel hommikul oli Maaja juba Tallinnas, kuhu oli Salmistelt ainult tunni tee omnibusega.

Ta jäigi Tallinna kogu suveks. Kiusatusi oli küll palju minna siia või sinna suvituspäevi jätkama, kuid ta oli kord otsustanud, et jääb paigale ja — jäi. linnakorteris veetis päevi kindla töökorra järgi ja sõitis juba augustis Tartu. et anda õpinguile viimast hoogu.

Jah, gümnaasiumi lõpetamisel ei ole sügiseks antav järeleksam mingi lõbuasi. Aga see juhtus kord nii ja sest pidi üle saadama. Iseenesest ei teinud Maaja enesele sellest viperusest mingit südamepiina ja võttis seda paratamatusena. Õpetajaskonnalegi olid järeleksami põhjused täiesti arusaadavad ja aitasid kõigiti kaasa, et saaks raskusist võimalikult kergemini üle.

Maaja oli veetnud oma võrsumisaastad Soomes, kus ta isa pidas pooleldi riigi-, pooleldi eraametit. Perekonnas valitses vaim, mis ka Maaja närvides põles lahutamatu osana, ei lubanud aga, et tüdruk saaks täieliselt soomelise hariduse. Ja nii elas Maaja kaks viimast aastat tädi juures Tartus, kus viis oma gümnaasiumiõpingud lõpule. Kuid kõigile pingutusile vaatamata ei suutnud ta eesti keeles lühikese ajaga oma kaasmaaslastele tarviliselt järele jõuda ja nii tuligi suvi veel lisaks võtta.

See oli siis puhas ja karastav rõõm, kui lõppeks eksam oli õnnelikult selja taga ja Maaja võis lasta end tädi poolt tormiliselt sülelda.

„Nüüd oled siis valmis,“ sõnas tädi ja pirises nutta.

„Esimese vaatusega küll.“

„Ja teine?“

„Teisega hakkame kohe pihta.“

Tädi silmad läksid kartust täis.

„Sa ei mõtle seda ometi tõsiselt,“ sõnas ta, pühkides esialgseid rõõmupisaraid, „et lähed...“

„Täiesti tõsiselt. Isa ja ema on nõus ja nad juba kirjutasiid Penderitele, kuidas asjad on. Nüüd muudkui kihutan Tallinna ja kui nad on nõus, hakkame kohe pihta.“

„Aga, armas laps, sedasama saab ju hoopis lihtsamini. Minu arust oled sa päris mõistlik tüdruk ega oska aru saada, mis paneb sind säärast tempu mängima.“

„Temp on see kahtlemata, aga tembud on just sellepärast toredad, et nad on hullumoodi huvitavad.“

„Oleksid pidanud vähem kinos käima. Küllap see asi ongi sealt pärit. Printsess satub või läheb lehmätüdrukus ning siis tuleb keegi uhke untsantsakas ja hakkab peale suur armastus... Ah, tõesti, kas see pole pisut naeruväärt?“

„Võib-olla. Ja kes teab, on siin pisut kinogi süüdi. Kuid ära arva, et see mulle on ainult vemp. Olen ära näinud, et tööst oskad ikkagi ainult siis täit aimu saada, kui oled päris vahetult ta keskel ja sees. Muidu jääd ikkagi pinnaliseks ja taipad ainult üht poolt. Kui ma...“

„Oh neid ilusaid sõnu küll! Sa võid neid ju lugeda kui raamatust, aga ära mind katsu petta: tegelikult himutsed ikkagi ainult seigelda, rõõmu tunda ootamatult elamusist, mis võivad printsessile osaks langeda, kui ta teenijaseelikus liigub härraste keskel...“

„Oo jaa, kas see pole siis tore?“

Tädi muiatas pisut kibedalt.

„Tore, jah muidugi... Pesta põrandaid, teha sakste voodeid üles, kanda köögi- ja toatüdrukute kibedat klatši ja sõpruseraskust, olla nendega päevast-päeva suu-suu juures, võib-olla, magada ühes voodiski. Kas tead, kannatad seda kõike mõned päevad ja siis ongi su printsessiromantikale lõpp peal. Nutad alandusest ning kibedusest head peatäied ja põgened tagasivaatamatult.“

„Ma ei usu.“

„Muidugi, ei usu. Sest sul pole mingisugust ettekujutust, mis niisugune elu õieti tähendab. Arvad, et läheb kõik nii uhkesti nagu kinos. Ja muidugi on su peamine lootus, et tuleb sealt kustki mõni prints, armub koledasti ilusasse toatüdrukusse, jätab krooni ning trooni ja haarab su oma rinnale või kuidas neis filmides see asi tavaliselt tehakse. Aga kino läheb ikka puruks, kui hakatakse tegelikku elu tema järgi seadma. Küll näed, pirin on varsti lahti.“

„Küllap pirisedagi saab...“

„Sest tegelikus elus jääb prints tulemata ja tuleb ainult mõni ülbe noorhärä, kes annab ilusale ümmardajale plaksu vastu teist poolt ja kisub nurga taha suudlema...“

„Aga tädi...“

„Tädi räägib õigust. Tõesti, viska need naljamõtted peast. Majapidamispraktikat võid saada ka hoopis teisel teel, kui sul seda nii kibedasti just tarvis läheb.“

Maaja sõnas tõsiselt:

„Ei tädi. Sul võib kõiges õigus olla, aga ma — proovin siiski. Kui veab viltu, eks ma's lõpeta, mis sellega katki on? Minust saab tulevasest kuust Penderite seaduslik ja täiemäärne toatiidruk...“

„Oh teid tulipäid küll,“ vangutas tädi lootusetult pead.

5.

Köögiriigis

Juuli ütles juba esimesel jutuaajamisel, et ta pole sellepärast läinud mehele, et kõik mehed on mõrtsukad. Olevat ainult mõni üksik erand, aga needki olevat röövlid, kelle eest hoidku korralikku naisterahvast kõik pühad vaimud.

Seda, teatud mõttes ühekülgselt seisukohta, võis mõista. Juuli oli kõvakäeline ja karm valitseja oma köögiriigis ja küllap tal pidi olema — vähemalt nooruses — kogemusi, et meest ei ole võimalik käskida ja seada puhtalt ning ilma ülejäägita oma tahtmise järgi ja juba see iseenesest võis tekitada kustumatut viha. Võib-olla, oli siin muidki põhjusi, aga esialgu polnud Maajal võimalust neile jälile saada.

Juuli meeldis Maajale siiski esimesest hetkest. Karm ja puuriv pilk, milles ei puudunud tugev annus ka põlastust ning halvaksapanu, ei kõnelnud esimesel kohtamisel küll kuigi rõõmustavat juttu. Aga juba pisut hiljem märkas Maaja, et see karmus ja üleolek oli rohkem väline kui sisesemisest veendumusest tingitud ja see lepitati otsemaid.

Esimesel õhtul, kui päevatöö oli läbi ja asuti magamaminekule, sõnas Juuli:

„Kust poolt lapsi oled?“

Selles küsimuses oli tugevasti koolmeisterlikku valjust, aga selle valjuse taga värises siiski midagi, mis mõjus sõbralikult ja soojalt. Maajale tundus koguni, et siin oli midagi õige tuttavat ja omast, jah, siin värises mingi noot, mis tuletas talle meele ema hella hoolitsemist, kuigi peidetud ja maetud karmi asjalikkuse taha.

„Tartust,“ vastas Maaja.

„So-oh,“ sõnas Juuli ja toimetas pliidi kohal, kus tal oli pottide ja nätsikutega veel mõnesugust tegemist. Ise viskas riivava pilgu tillukesesse nurgatuppa, kus Maaja istus poollahtiriidetunult raamvoodil. Sellesse pilku viskus kohe natuke illatust ja nagu pahameeltki. Juuli astus lävele.

„Jajah,“ sõnas ta nagu pettunult, „misuke alusseelik! Sulasiid või?“

Maaja ehmus piinlikult. Tundis, nagu oleks punastunudki. Igatahes põskedes õhetas kahtlaselt.

„Kus nüüd siid!“ katsus ta kergelt lustitada.

„Paistab olema peenike sort. Sa oled siis hoopis teistmoodi kui Liidi. See, kes enne sind siin oli ja enese ära kihlas. Sel oli siidkleit ja siidsukad ja lakeeritud kingad, aga alusvärk oli niisugune, et noh... Löö kaks kätt kokku! Aga sul on all peenem kui peal.“

„Selle üks sõbranna kinkis,“ vabandas Maaja.

„Kas need kah?“ viitas Juuli pilkamisi sukkadele, mille peenike kude ei saanud ta pilgust mööda libiseda.

„Ei... need ostsin ise.“

„Kui mina noor olin,“ võttis Juuli hoogu pikemaks jutuks, „siis oli mul üks väike karp kohe selle jaoks, et iga kopikas, mis üle jäi, sinna sisse panna. Ei olnud siis siidsukka ega kark-kinga. Aga nüüd... nagu see Liidi — viimne kui ting tassiti pudupoodi. Üks sleif ees, teine taga, sukki ei nõelatudki, muud kui kohe uued ja nii õhukesed kui paber. Nii kui vihmatilk peale sattus, kohe kärinal lõhki.“

Maajal oli hea võimalus olla võidurõõmus:

„Mul need siin juba kõvasti nõelatud!“

Selle jättis Juuli kuulmata. Napsas kiiresti eelmisest lausest kinni:

„Kohe kärinal lõhki ja siis muudkui voodi alla. Nagu mõni kuninganna, kes pesu ei lasegi pesta, vaid mis seljast võtab, selle voodi alla viskab. Nah, eks ta varsti abielus näe, kuidas need siidsukad mekivad. Äh-äh, käskis tal selle meheantsaka kätte joosta.“

Sellega oli jõutud juba vastikute meesteni välja ja et oma põlgust eriti alla kriipsutada, tegi Juuli paar korda „pähi!“ ja sammus tagasi kööki, kus hakkas kraani all energiliste liigutustega käsi pesema. Sealt jätkus jutt:

„Sa seda ära soovigi, et siin igapäev nii on, nagu täna. Et muudkui sirtsuke tolmu ja paar taldrikut lauale viia. Siin tuleb konti kah murda. Las jõuavad lapsed koju ja noorhärä. Ja põrandapesemine — see pole nalja-asi, kui on seoke kortel peos, nagu meie sakstel. Talvel tuleb veel ahjukütmine...“

Juuli tegi väikese pausi ja lisandas siis tasemalt:

„Tea, kas su kont puukandmist jaksabki?“

„Küllap jaksab!“ vastas Maaja rõõmsalt ja jälgis vargsi Juuli tatsakat kogu. Ta oli lühike ning jässakas ja lai, pea-

aegu neljakandilisena mõjuv nagu veretas värskest punast. Omaette nägemisväärsust pakkusid aga jalad, mis laiusid punasevöödilise alusseeliku alt nagu võimsad sambad, millele võinuks laduda ükskõik kui suure raskuse.

„Köögis ei tule kah tegemisest puudu,“ jätkati kraani alt, „ei ma siin üksinda valmis saa. Kui veel on võõraid, siis kisu hing seest välja. Ja võõraid siin käib, oh taevas! Härrast pole midagi, tema noksutaks eluaeg üksinda omaette, kuldaväärt mees on ta küll, niisukest on harva leida, aga proua! See ajaks kas või kogu linna sipsahi enesele siia võõraks, kui ainult oleks ruumi, kuhu panna. Ei tema küsi, et köök on siin nagu koeraputka, ei saa õieti ümbergi pöörata, tagumik seinas kinni. Ja pliit... see mõni pliit, priimuski on suurem.“

Maajale näis, et köögis on avarust kaunis rohkesti ja pliiti jätkus ühest seinast teise, kuid jättis oma arvamuse autoriteetsema seisukoha ees ütlemata. Ta ainult muiatas pisut endamisi ja mõtles, et kuidas see köögirahvas on küll igal pool ühtmoodi ja kuidas neid vaevavad alati ühtmoodi kõverad mured. Ja härrad on tingimata kuldaväärt, isegi Juulile, sellele meeste verisemale vihkakajale...

„Ja ega siis ükski toit ei maitse, kannu ette kas või kulda. Ikka sedasi ja sedasi, siitpidi ja teispidi. Härrast pole ju midagi, see paneb nahka kõik, olgu peet või porgand, aga proua... ai, misuke peenike mokka! Mina muidugi ei oska niisugusele keeta, äh — ja olen parunitelegi keetnud! Von Üüne lakkus sõrmedki puhtaks, kui oli pipstüki ära söönud. Noorhärä ka muidugi ei ütle sõnagi, sööb ja on vait. Niisugust kena inimest on raske leida, kuldaväärt mees...“

„Kes see noorhärä on?“ küsis Maaja nagu kogemata.

„Eheh,“ naeris nüüd Juuli ja selles oli ootamatult päris siirast lusti, „see sõna sulle muidugi hakkas kohe pähe! Oh neid tüdrukuid küll, kõik on nad nii ühtmoodi: kohe silmad laiali, kui aga meestest räägid. Noh, küllap sa jõuad näha meiegi noorhärä, pole viga. Liidi oli ju kah kui hull teise järele, vaata, et kargab kaela, kuigi oli enesel peigmees. Noorhärä praegu veel suvitab, kes teab, kunas tagasi jõuab.“

Siin tegi Juuli tähtsa näo ja sõnas auväärse rõhuga:

„Advokaat.“

Sellele Maaja noogutas ükskõikselt pead ja kustutas tule.

„Head ööd siis,“ sõnas nagu vabandades, „uni käib kõvasti peale.“

„Õõkest, õõkest,“ vastas Juuli tunduva pettumusega, sest nii palju oleks olnud veel sellele vastsele plikale kõnelda. Aga noh, pole ju asja neist nüüdisaegseist tüdrukuist, natuke liiguta, juba surmani väsinud... Ja tal oli veel palju õiendamist, enne kui kohmitses oma tuppä magama. Tuled kustusid.

Maaja vahtis päransilmi pimedusesse ja tal oli nii veidralt hea olla. Tõesti, nagu filmis, mõtles ta, tädil oli õigus. Aga ühtlasi tundis ta täie veendega, et kui päratu suurt rahuldust pakub ise oma töövaevaga leiba teenida. Ja kust mujalt oleks ta praegusel ajal leidnud säärase võimaluse? Vane matel on kergem, sest seal kodus on veel küllalt suid, kes tarvitavad hoolt ning kulu ja kui ta tuleval aastal läheb majapidamiskooli, siis on tükk kasulikku elu juba selja taga. Ja vahest natuke rahagi... ei pruugi enam täie koormatusega isa kehvale kukrulle toetuda. Oijah, seda koormat on ju olnud nii palju, palju!

Muidugi, ta pidi tunnistama, et oli olnud kõigele vaatamata pisut kartlik. Miks ta ei läinud võhivõõrasse perekonda, vaid valis isa vana hea tuttava, advokaat Penderi? Et teda siiski koheldaks vähemalt leivavanemate poolt nagu omasugust, jagataks rohkem armu ja tarvitataks pehmemat kätt? Maaja mõnõnas endamisi, et selles kõiges on väga palju tõtt, aga teiselt poolt — siin sattus just olema vaba koht, miks pidi ta siis veel mujalt otsima minema?

Ei jah, mõtles Maaja, olgu kuidas on, nii on siiski kõige parem.

6.

Mis öösel juhtus

Juba kell kuus hommikul kostis köögist heledat kolinat ja lõi Maajagi korra pealt virgeks. Eelmisel päeval oli ta kuulnud Juuli äärmiselt halvakspanevid sõnu kaua magamise kohta ja need lõikasid otsemaid meeltesse. Kuigi uni lasus veel raskena laugudes, kargas ta siiski nii kärmesti voodist välja, et pidi pisut vaikselt seisma, enne kui silmade ees kõik täiesti selgeks muutus.

Päikene helgitas üht nurka pidi tuppä ja muutis poole ust rõõmsalt sirendavaks. Maaja seadis enese kiirtevoõti ja tundis, kuidas kadus viimne kui rammestus. Väikese aja pärast oli ta juba köögis, värsked ja kerkjas, valmis haarama kinni ükskõik millest.

Juuli ei ohverdanud ühtki pilku, kuigi ta silmis väratas pisukene üllatus: vaata plikat, kah juba jalul. Valjusti sõnas ta kalgi asjalikkusega:

„Voodi tegid üles?“

„Jah,“ vastas Maaja ebalevalt.

Oli palju põhjust mitte uskuda ja Juuli venitaski:

„So-oo?“

Is viskas umbuskliku pilgu Maaja tuppa, aga tõmbus kohe pettunult tagasi. „Nii peabki,“ sõnas siis nagu muuseas, „Liidil seisis säng päev läbi ripakil, et häbi kohe vaadata. Sedasama ornungit kah ei pidanud, ise noor inimene. Ei tea, kes see teise pesa peab siis kohendama? Lohakas... aga näe, mehele nad saavad ja ära ütle, päris aus mees võttis teise ära, posteljon. Pühi nüüd kõige pealt oma tuba ära ja köök tuleb üles võtta märja lapiga. Kõõgi pörand tuleb üleüldse võtta lapiga kolm korda, peale lõunat ja õhtul kah, muidu upu siia sõnniku sisse ära. Eile jäigi õhtul võtmata ja näe, kohe misuke tolmukord peal!“

Seda tolmukorda polnud küll kuski näha, aga Maaja oli kohe täiesti nõus ja lisis veel juurde, et nende sakste man, kus ta ennem teeninud, kästud kööki koguni neli korda päevas märja nuustikuga harida.

„Neli korda?“ ei tahtnud Juuli hästi uskuda ja silmist oli selgesti lugeda mõtet: noh, seda võid lastele kõnelda. Aga viivu pärast andis ta siiski järele:

„Porise ajaga muidugi. Ega siis siingi saa teisiti.“

Maaja asus talitama. Juuli istus pliidi ette järile ja hakkas tuld seadma.

„Kas sa öösel üles ei ärganudki?“ küsis siis, halu küljest kasetohtu käristades.

„Miks?“

„Noh, selle ilmamaa mürina peale.“

„Ei... tea,“ vastas Maaja nõutult.

„Seda noorte inimeste und küll,“ imestas Juuli, „mida te küll unes näete või nägemata jätate, seda ei oska kohe arvata. Kojanaine tegi ju niisugust kära, et terve maja vabises.“

Ei, Maaja polnud tõesti midagi kuulnud, üks ta olnud väsinud ja...

„Väsinud...“ osatas Juuli. „Olgu'nd peale, aga niisukest peenikest hädapirinat, nagu laseb see kojaeiti, selle kuulda ära mulla altki. Kooberdas jah öösel enese siia ja muudkui mingi talle jälle appi. Enesel silmad judinat täis ja muudkui uhuhuu ja uhuhuu. Selle eidega on päris häda. Vingub teine ilmast ilma kõõgiukse taga.“

„Mis tal siis on?“ küsis Maaja nagu hirmukil.

„Vanamees, kes muud. Kojahärra või majahoidja, nagu ta ise, va kaaberdis, ütleb. Muidu pole ju mehel viga, aga joob. Võtab täis kohe nii et. Ja siis koju naist nuhtlema, muudkui otsekohe naha peale. Ega jäta järele, raageldab kas või öö läbi. Ja eit siis kohe minu juurde, et tulge jälle, tulge jälle, täna lubas otsekohe ära tappa. Vahest ta lubab kirvega, vahest puuhaluga, vahest niisama rusikaga. Täna öösel oli lubanud uputada Kalaranda. Eit muidugi ilmatu piripilliga kõõgiukse taha, et Juuli ae, tule nüüd, kallis inimene, ära uputab.“

„Kuidas... siis teie?“ oli Maaja hämmastunud.

Juuli viskas imestunud pilgu ja pani ühtlasi tikuga pliidi-aluse sarrisema.

„Mina? Noh... mind vanamees kardab. Kellegi ees risti ette ei löö, aga kui mind näeb, kohe hakkab nohisema. Ja ena nüüd, säärase ribuga ei saaks mina hakkama! Muudkui tutist kinni ja — kas sa oled vait! Ongi vait.“

„Ja käisitegi öösel?“ Maajal olid silmad pärani.

„Mis seal's teha. Ei saa ju eite sinna üksinda nii jätta. Ja ega ta oma pirisemist ei jäta, kisendab vaat veel saksad ena pealt üles. Ajasin seeliku selga ja läksin alla. Vanamees oli kõvas kuraasis, seisis keset tuba ja muudkui mõirgas. Kui mind nägi, ajas habeme püsti ja neelatas klõnksklõnks. Nii ta teeb alati, kui mind näeb. Kas saad voodisse, käratasin peale. Nooh, ümises ta. Vaat, kuraas ei lähe nii korrapealt välja. Aga mis seal tühja oodata, võtsin ühe käega habemest, teisega turjast ja lükkasin voodisse. Eit pühkis selja taga nina. Nüüd riidest lahti, käratasin uuesti. Tirisimegi koos eidega teise riidest lahti ja lükkasime teki alla. Ei siis öelnud enam midagi, ainult nohisises kõvasti. Niisuke asi võtab ju hingeldama, viina täis pealegi. Kui sa nüüd veel peaks piuksu tegema, siis saad naha peale, ütlesin veel ja seda peab kinnitama, muidu, risu, ronib pärast voodist välja ja uuesti eidele kallale. Varem tegigi nii, aga nüüd enam ei julge. Ainult sedasi on ikka veel, et kui purjus koju tuleb ja eit ähvardab, et lähen kutsun kohe Juuli, siis ei tee väljagi. Läheb veel rohkem kangust täis ja hõikab, kutsu, kui julged. Aga küllap ma sellegi varsti tast välja utsitan, pole viga. Siis pole eidel tarvis siia enam vinguma tulla. Ähvardab ja — ongi vait.“

Puuh-puuh! puhus Juuli tuld käredeamaks. Maaja vahtis üksisilmi ta tugevat rüsaajat kogu ja läks tükk aega, enne kui märkas jälle edasi talitama hakata. Jaa, kui see oleks mehel... mõtles ta. Loodus juhib neid maailmaasju siiski nii õieti...

„Aga muidu pole ju vanamehel viga midagi. Kõva töomeses ja puhas mees, ei seda saa öelda. Pane tähele, nüüd on ta varsti siin ja palub andeks ja lubab, et ei enam kunagi... Kuldne süda. Aga muidugi, nii kui viinuskit võtab, kohe jälle kõik ununenud. Tal on see kuraas kaine peaga kuski konksu taga kinni, alles siis, kui pea tuline, läheb kanget jäksi täis. Mis sa teed nende inimestega, võtad või oled. Kes käskis eidel säärasele minna, elanud üksinda, misuke kuldne põli oleks olnud. Ei maksa end niisukeste massuurikatega siduda. Aga kes see neist meestest parem on, ühesugused kõik.“

Juuli pühkis pliidi ette varisenud puuraasud kokku, lükkas ettevaatlikult peole ja viskas tulle. „Aga see on ka õige,“ jätkas siis, muutes tooni veidi pehmemaks, „et poeg on neil tubli härra. Kirikuõpetaja. Käib tihti meiegi sakste juures külas. Mina sest kirikust küll suurt ei hooli, aga see on küll pastor mis pastor. Niisuke pehme ja õnnelik. Härra Pihup, olete vahest kuulnud? Ei või? Ta on ju ka alles kolmandat aastat kiriku peal, päris noor mees. Kuidas säära-stel vanematel küll niisuke poeg võib olla ja kuidas ta oskas niisukeste keskel end nii toredaks kasvatada, sellest ei saa ma küll aru. Nüüd ta muidugi käib siin harva, elab kiriku juures, kuulukse seal olevat uhke korter. Aga poiss-mees on veel.“

Nii jätkus juttu peaaegu vahetpidamatult. Kell hakkas keskhommikule lähenema, oli vaja asuda sakste tubade puhastamisele. Maaja võttis ämbri ning harja ja läks söögituppa. Selle käes oli kord kõige enne.

7.

Nurgatuba

Maaja oli jõudnud tubade koristamisega parajasti lõpule, kui proua Pender ta saalis kinni piüdis. Maaja oli pisut segiähmis ja puna löi pahinal näkku.

Proua naeratas heatahtlikult. „Noh, kuidas siis läheb?“ küsis ta. „Kas murrab õrnad kondid ära?“

„Hästi läheb,“ vastas Maaja kärmesti ja oleks peaaegu teinud niks.

„Aga seal... kõõgi pool?“ osutas proua silmadega kõõgi suunas.

„Väga kenasti.“

„Kuidas see meie Juuli ka on?“

Maaja naeratas, ei tulnud parajat sõna keelele. „Meie saame väga hästi läbi,“ taipas siis öelda.

„Siis pole midagi. Kui temaga hakkama saate, siis on paaraskus võidetud. Kõik muu — loodame, et meil tüli ei tule. Ta on muidugi natuke käre, see meie Juuli, aga tubli inimene.“

Maajal oli millegi pärast suur rõõm, et sedasi öeldi ja ta napsas kärmesti vahele:

„Tubli inimene tõesti!“

„Aga temaga peab harjuma. Kõige pealt ajab ta meeletlikult puhtust taga — olete seda muidugi märganud? Nojah, aga ega seda maksagi nii väga pühalikult võtta, see on tal niisama peenike komme ja huviala, nõnda öelda. Ega ta seda isegi nii kurjalt ei mõtle, kui ütleb. Ja küllap on minustki juba juttu olnud?“

Maaja punastus uuesti. „Nii...“ kogeldas siis öelda, „peaaegu mitte...“

Proua naeris rõõmsat ja lahtist naeru.

„Küll juba on, küll on! Et peenike moka ja et kannu ette või kulda, ikka ei meki... Nii see vist oli? Nojah, aga ega ta seda paha pärast. Niisugune käre loomus ja kelle peale siis söögikeetjal pahandada kui mitte perenaise peale? Selle eest kiidab ta jälle mu meest väga, kuldavaärt olevat teine ja kõik mis veel! Nii et teisipidi teeb oma laitused jälle tasa. Saage siis ilusasti läbi jah ja katsuge teda mõista, kui juba kord... olete niimoodi otsustanud, et siin tuhkatriinut mängida. Otsus on ikkagi kindel?“

„Mul on siin väga hea olla,“ kinnitas Maaja õhinal.

„Siis on hästi. Eks te ise näe, kui kaua süda lustib. Minu peale võite igatahes kindel olla, et keegi ei saa teie...“ proua muiatas heasoovlikult, „...teie kuninglikust incognito-st midagi teada. Nii nagu oleme leppinud.“

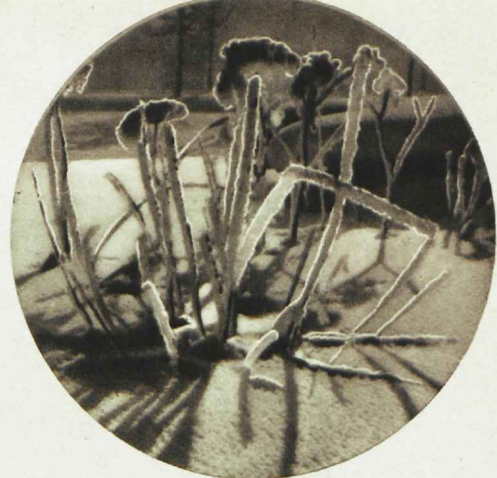
„Täna.“ Jälle oleks Maaja peaaegu teinud niks.

(Järgneb.)

Talv ja maastik

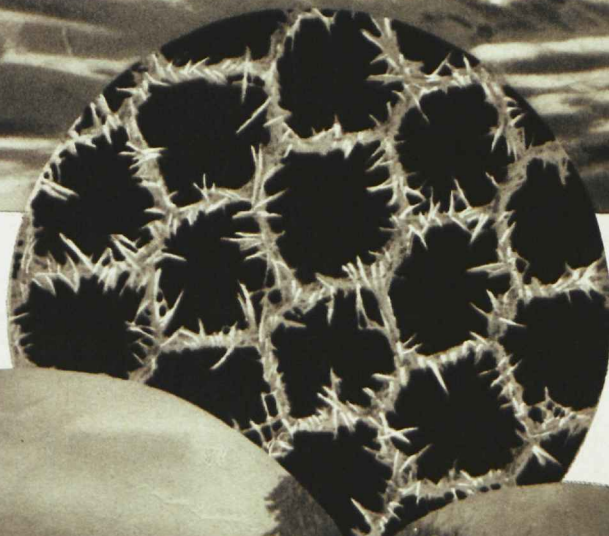
Varjud lumel

Talv aias

Lumised puud

Härmatunud traaad

Üle kahe suusatee

Külmunud järv

TALVINE KARJATEE

ALEKSANDER PUŠKIN

Allumisse

Mis minu nimes kõidab sind?	Mis temas? Unustet on ta.
Ta kustub nii kui laine hala,	Kesk lainetavat keeriselu
Mis vastu randa uhtus sala,	Ta hardaist heikist mõiskelu
Kui õises laanes karjuv lind	Su südames ei ärata.
Ta leheküljel säilib vaid	Sa lausu siis kui piinab mure
Kui tardund jälg, kui vari meeles,	Mu nime nukralt vaikuses
Kui hauakiri kauges keeles	Ja ütle: elan hinges ses
Täis imelisi kaharaid.	Ei iial mõte minust sure.

Doris

Mind Dorises on paelund kuldsed juukselained,
 Ta pale kahvatu ja sinipilgud kained.
 Ta embamis is joovastus mu hing,
 Jäi kaugel seltsiliste tüüdand ring.
 Mus vaimustuse tormid vaheldusid ruttu.
 Mu ihad leekisid ning äkki hääbusid kui uttu.
 Ma nõrkesin; kuid pimeduses mulle näis:
 Teist ilu suudlen nukrameelsust täis
 Ja tuba unne hajus ebaseiras, pime
 Mu huuled sosistasid üha võõrast nime.

Tõlkinud

JŪRI ŠUMAKOV.

* Suusamuuseum

Holmenkolleni kõrgustikul

Ei ole vist naljalt kedagi, kes Oslot külastades jätaks käimata Holmenkollenis, kuhu viib elekterraudtee, tõustes ligi viiesaja meetri kõrguseni. Ja siit ülevalt avaneb üks kauneim vaade, mida Norra üldse võib pakkuda. Kogu Oslo oma ümbrusega, fjordiga, metsade ja järvekestega on nagu peopesa peal all meie silmade ees. Ei jõua kaua aega silmi lahti kiskuda sellest suurepärasest pildist. Ja annad õiguse Fr. Tuglasele, kes ühes oma matkakirjas ütleb: „Olen näinud paar tosinat pealinnasid, millest suur enamik Oslost suuremad. Kuid ma pole näinud ühtki nii kaunist kui on Oslo, vaadates ilusal sügispäeval Holmenkolleni kõrgustikult.“

Kuid Holmenkollen on tähtis iseäranis talvesportlastele. Siin asub kuulus Holmenkolleni suusahüppemägi, siin peetakse suuri suusavõistlusi, siin asub ka vist seni esimene maailmas Suusamuuseum — Skimuseet. Muuseum on võrdlemisi uus asutis. Maja sai valmis 1922. a. sügiseks, sisustamine ja täielik kordaseadmine järgmiseks aastaks. Ehitustöid juhtis arhitekt Sverre. Muuseum läks maksma umbes 300.000 krooni.

Muuseumis on kolm saali. Keskmine saal võtab enda alla suusaaajaloolise osa. Siin on väljapanekuid 402 numbrit. Esitatud on kõigi Norra maakondade suuskade tüübid, alates Finnmarkist ja Gudbrandsdalist ja lõpetades Telemarki ja Vestlandet'iga. Siin on näha ka kümnekond suuski välismailt, neist kaks paari isegi Lätist. Välja on pandud ka üks üle 2500 aasta vana suusk, mis on leitud soost L-Norrast, Kristiansandi lähedal.

Võib-olla kõige huvitavam on nn. idasaal, milles leiduvad Norra polaarekspeditsioonide esemed. Siin on Nanseni Gröönimaareisu esemed aastast 1888, samuti tema kahelt „Frami“ reisult. On suuski ja kajak-vene, selle juurde kuuluvate esemetega, keeduaparaat, igasuguseid muid säärasel reisel tarvisminevaid asju, nagu tangid, naasklid, õnged, termomeetrikarp j. m.

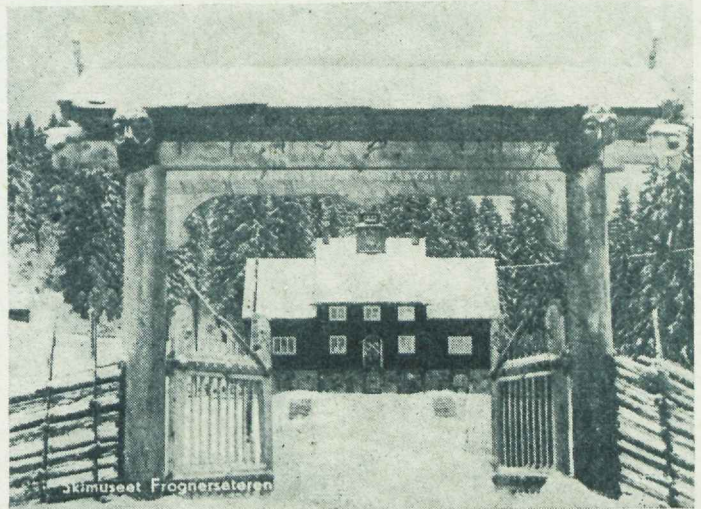
Rohkem kui Nanseni reisudest on asju kogunenud Roald Amundseni lõunanabareisust a. 1911. Siin on kolm telki, mida tarvitati polaarekspeditsioonil, Amundseni rõivad, keedunõud, magamiskotid. Viimased on loomanahast, karvad väljapoole. Erilist huvi pakub veel Amundseni ühe kõige tugevama ja suurema koera topis. See koer oli üks neist vähestest koertest, kes jõudis pikalt ja vaevarikalt reisel tagasi Norrassa. Ta elas siin veel seitse aastat pärast lõunanabareisu ja suri a. 1918. On eskimo tõugu koer, targa ilmega. Välja on pandud ka koerte rakmeid.

Kõigiti tähelepanuväärne on ka Suusamuuseumi kolmas ruum, nn. läänesaal. Siin on näha kõiki tähtsamaid asju, mida on vaja korralikus suusaspordis. Kahes vitriinis on välja pandud kõik need väiksemad ja tingimata tarvilikud asjad, mida pikemale suusaretkele iga suusataja peab kaasa võtma, näit. elekterlambid, pussid, lumepillid, määrded, kompass jne. Siin on suusavabrikute väljapanekuid suuskade valmistamise üle. Eraldi on esitatud kapten Karl Rolli esemete kogu, kes on võtnud ette hulk suusaretki Norra kõrgmägedesse. Selles saalis on ka kahe teise tähtsama suusatajate maa — Rootsi ja Soome — suuski suuremal arvul välja pandud, kummastki maast viisteist paari.

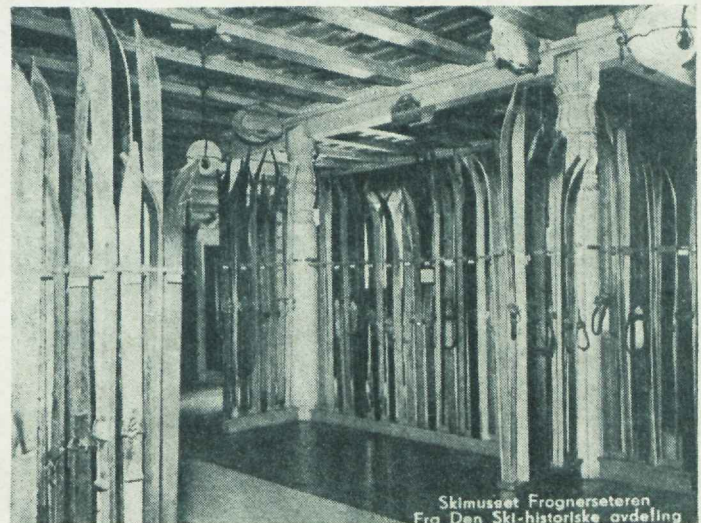
Huviga jääd vaatlema selle saali seinal olevat ülevaltlikku kaarti Norra suusaühingute üle (Norges skiforeninges). Kogu Norras oli 1922. a. 510 suusaühingut 34.925 liiget. Kõige rohkem oli ühinguid Nord-Trøndelagi maakonnas — 67 ühingut 3763 liikmega.

Lahkudes ilusast Holmenkollenist, jääd mõtlema, et pole ime, kui norralased on maailma parimaid suusatajaid. Kogu Põhja-Norra oma pikkade ja lumerikaste talvede ja suusatamiseks haruldaselt soodsa maastiku tõttu on otse ideaalne maa suusatamiseks, suusatajate paradiis.

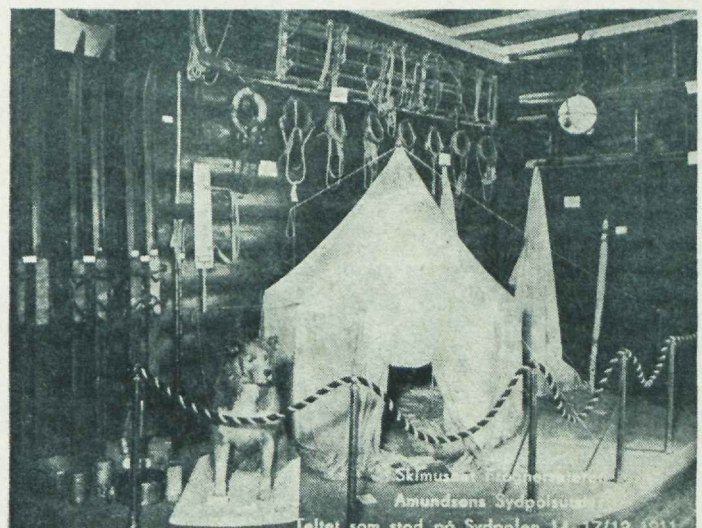
K. Martinson.

Suusamuuseum

Suusaaajalooline osa

Amundseni nurk

Clark Gable

CLARK GABLE

NOOR CLARK GABLE, KELLE ISA OLI FARMER, TAHTIS SAADA ARSTIKS, EBASOODSA OLUKORRA TÖTTU PIDI TA AGA OTSIMA TEENISTUST ÕLIVALJADEL. LÄBI ÜKSILDUSE JA SUURTE RASKUSTE LEIDIS TA VIIMAKS TEE LAVALE JA FILMI. VEEL PRAEGUGI TA ARMASTAB ÜKSILDUST, OLLES KA VAIMUSTATUD MATKAJA NING JAHIMEES.

Surematu „Kameeliadaam“

Uus film Greta Garboga

GRETA GARBOLE — KUULSA-
MALE NAISTEST FILMIS — ON
USALDATUD MARGUERITE
GAUTIER' OSA DUMAS' (NOO-
REM) „KAMEELIADAAMIS“.

DUMAS' ROMAANI ALGKU-
JUKS OLI 1845. A. PARIISIS
ELANUD NOOR TÜDRUK, MARIE
DUPLESSIS, KES VÖLUS PARIISI
ELUMEHI OMA HARULDASE
ILUGA, MINNES NEILE MÄÄRA-
MATUID SUMMASID MAKSMA.
KAKS AASTAT HILJEM (1847)
SURI TÜDRUK TIISIKUSSE. PA-
RIISI UHKED DAAMID MAKSID
PEALE TÜDRUKU SURMA KO-
HUTAVOID SUMMASID IGA
TEMA KAMMI, HARJA, KINDA,
ARMASTUSKIRJA J. M. EEST.

VARSTI PEALE MARIE DUP-
LESSIS' SURMA KIRJUTAS DU-
MAS ROMAANI, MILLE AINES-
TIKKU KASUTAS HILJEM DRAA-
MAKS. SAMAST AINEST LÕI KA
VERDI OMA KUULSA OOPERI.

AEGADE JOOKSUL ON KÕIK
SUURED NAISNÄITLEJAD, ALA-
TES AIMEE DESCLEE'GA JA LÖ-

PETADES ELEONORE DUSE'GA,
MÄNGINUD MARIE DUPLESSIS'
OSA. FILMITUD ON „KAMEE-
LIADAAMI“ JUBA KAKS KORDA.
ESIMESEL KORRAL ESINES
SELLES OSAS YVONNE PRIN-
TEMPS, TEISEL KORRAL NORMA
TALMADGE.

Ülal ja kõrval:
GRETA GARBO ja ROBERT
TAYLOR uues „KAMEELIA-
DAAMI“ lavastuses

Talv on ilus!

**NIVEA
KREEM**

Puhas, karge õhk on kosutav ja talv ilusaim aasta-aeg sellele, kes hindab talispordi rõõme. Ainult kaitske seejuures oma nahka. Võimaldage talle Nivead, pigem rohkem kui vähem, see muudab naha külma ja niiskuse mõjudele vastupanuvõimeliseks.

Nivea kaitsel on rõõm talvest suurem ja segamatum!

Hinnad 30-nest sendist alates
WERNER MEHKS / TALLINN

Kas aitame kodus oma lapsi koolitöös

Meie väike poiss või tüdruk on saanud kaheksa-aastaseks ja on läinud kooli. Ja kohe hakkame meie muretsema selle pärast, kas ta ka küllalt hästi koolitöös edasi jõuab, kas meie silmatera, kellest me tahaksime, et ta oleks kõige andekam ja kenam laps oma klassikaaslaste seas, ka tööpoolest püsib esirinnas. Suures osas meie perekondades, kus vanemad on enam aega mõtelda oma lastele ja tegelda nendega, hakkab ema ja ka isa kontrollima oma väikese Valve ja Heino õppetükkide ettevalmistamist järgmiseks koolipäevaks, tuledades iga päev lapsele meelde, et ta nüüd juba õppima peab hakkama ja kontrollitakse siis hiljem, kas koolis ette valmistada antud ülesanded ka küllalt hästi tehtud on. Paljudes perekondades ei kohkuta veel suuremagi vaeva eest — istutakse lapse juures kogu õppimise aja ja tehakse talle ülepääsemine ettetulevaist raskusist võimalikult kergeks.

Teisiti on see aga peredes, kus emal kui ka isal on mõtelda muule, kui ainult oma lastele. Tuletagem meelde meile talupidajaid, kus emal lasub kogu talutalitus ja tal ei ole rohkem aega, kui koolipäeva hommikul väikesele koolimisele hõigata, et on juba aeg tõusta. Või mõelgem töötavale linnaemale, kes hommikust hilise pealelõunani käib väljas tööl ja kus lapsed koolist tulles oma lõunasöögi eest peavad hoolitsema. Seal ei ole emal võib-olla meeleki küsida lapse käest, kas tal õppetüki järgmiseks päevaks ette on valmistatud, veel vähem saab kõne alla tulla töötamine lapsega. Väike poiss ja tüdruk on jäetud omapead oma töö ja ülesannete täitmise eest hoolitsemisel.

Kui nüüd vaatleme, kumb laps koolitöös on edukam, kas see, kes ema-isa kontrolli all valmistab oma õppetükke, või too teine, kellel on enda mureks valvata oma numbrite eest koolis, siis võivad küll esimese tunnistused näidata paremat edasijõudmist kui teise omad. Alati aga ei ole kaugelki nii, sest normaalselt arenenud laps, päris tavaline väike poiss või tüdruk, keda on õiges vanuses kooli saadetud, saab järk-järgult koolitööga kaasa minnes oma ülesannetega üksindagi täiesti vabalt ja ilma raskusteta toime.

Ei saa ju salata seda, et kui laps esimesi koolisamme teeb, peaks õieti iga vanemat huvitama silma peal hoida ja jälgida tema hoolt kooliülesannete täitmisel. Kuid tarvisminevale hooletule võib ette kindel olla, kui lapsele on maast-madalast sisse kasvatatud oma kohustuste korraldiku täitmist. Ja selles, kas lapsele teatavalt temale jõukohaseid ülesandeid anda ja nende kohusetundlikku täitmist nõuda, ei saa üldse olla kahtlust. Kui näiteks on juba väikeselt lapselt nõutud, et ta enne magamaheitmist oma mänguasjad peab teatavasse korda asetama, selleasemel, et ema või teinija seda teeksid, ei ole hiljem vaja koolilapselegi meelde

tuletada, et õppetüki peavad järgmiseks päevaks olema ette valmistatud.

Iseasi on, kui laps kooli ja õppimise vastu huvi ei tunne. Kuid meie õpetajad on juba oma eelhariduses pidanud õppima seda, kuidas õpetamist korraldada nii meeldivalt, et lapse huvi õppeainete vastu teha suureks ja elavaks. Kui siis laps teiste seas ongi küllalt tähelepanelik ja võtab tarvilisel määral tööst osa, siis võib ometi juhtuda, et üksitöötamine kodus võiks hakata tunduma tüütavana ja igavana. Siin peaks küll lapsevanem oma väikesele appi tulema ja katsuma lapse huvi äratada ka koduse töö vastu, aga pidada silmas, — siiski lapse iseseisva töö vastu, ilma et keegi teine tema eest tema kohustusi täidaks. Kui last aidata, siis ainult juhul, kui laps koolis millestki pole hästi aru saanud ja ta üksinda ei suuda oma ülesandeist jagu saada. Siingi peame aga ikka seda silmas pidama, et ei tohi lapsel kaduma lasta minna usku oma võimeisse. Peame oma abi pakkuma nii, et abistataval see mulje jääks, et tema ise oma tööst on jagu saanud.

Kuid miks on siis tarvis toonitada eriti lapse enda tööd ja miks me oma abi peame lapse silmis tegema nii tähtsuse- tuks? Vastus sellele on selge ja lihtne: me tahame ju, et meie lapsest kasvaks tubli ja eluvõimas inimene, iseseisev ja elust läbilööv, kes suudab elada ja töötada ka ilma nõjatumistarbeta ja välisabi. Meie lapsest saab ju kord täiskasvanu, kellele elu ei jäta ette veeretamata igasuguseid raskusi ja takistusi, millest ülesaamiseks peavad tüdruk ja poiss olema küllaldaselt karastatud.

Järelaitamistundide andmine on ainult siis õigustatud, kui laps haiguse tõttu või muil põhjustel on pidanud koolist mõnda aega puuduma ja hiljem koolitööga kaasaminek osutub raskeks. Kui aga puudumine on kestnud pikemat aega, siis peab juba tõsiselt kaaluma, kas suudab laps oma kaasõpilastele järele jõuda, ilma et ta tööga üleliia koormatud saaks ja seetõttu terviseriketegi all kannatama võiks hakata. Lisahädaoht peitub veel selles, et väsitavalt suur töökoorem kogu töö võib muuta lapsele nii vastumeelseks, et see terve edaspidise edukuse peale koolis võib mõju avaldada. Sel juhul on sagedasti otstarbekohasem last jätta klassikursust kordama ja teda nõnda ähvardavaist kriisidest mööda aidata.

Tähtsam, kui lapse järjekindel aitamine igapäevases koolitöös, on temale näpunäiteid anda selles, kuidas peab toimuma õppimine, et see oleks kõige lihtsam ja annaks parimaid tagajärgi. Milliseid vahendeid siin soovitada ja kuidas just õppimist hõlbustada, ei mahu enam siinkäsiteldava teema raamidesse.

R. Palgi.

Abielumees lähel välja

Ideaalne abielumees jääb koju, ja kui ta välja läheb, siis ainult naise või perekonnaga. Ülejäänud aja kasutab ta töötamiseks ja rahateenimiseks. Säärased sõna-sõnalt võetud ideaalsed abielumehed omavad tugevaid varjukülgi. Kodune mees käib naisele aja jooksul närvidele, sest kui ta ei kogu liblikaid ega marke, ei kasvata jäneseid ega oma mõnd muud eriharrastust, siis kasutab ta oma vaba aega selleks, et topib oma nina asjusse, mis kuuluvad naise tegevusalasse. Edasi kaldub ta nägema, muutudes väiklaseks kodutüranniks.

Ka inimene, kes teist palavalt armastab, tunneb vahel tarvidust ainult enesele kuuluda, üksi olla ning teha, mida ise tahab. Harilikult on abielus nii, et esialgu minnakse koos välja, aga hiljem, kui soovitakse kord ka vähe aega üksi olla, evitakse takistusi teineteise mittemõistmises. Isegi julged mehed muutuvad selles suhtes abikaasa ees nauruväärsest araks, peites oma vabadustungi tähtsate istungite ja teiste säärase ettekäanete taha.

Majateenijad rõõmustuvad terve nädala eeloleva vaba päeva üle, mil nad võivad teha, mida soovivad, ilma et keegi nende tegevust jälgiks või arvustaks. Miks ei võiks kord ka abielumees omada reeglipärast väljaminekupäeva?

Kui mees muutub tujukaks ja ärritub kergesti, kui supp talle liiga mage või liiga soolane tundub, või kui ta õhtuti ärisõpradega „läbirääkimisi“ peab, siis on abielunaisel aeg talle vastu tulla ettepanekuga nädalas üks õhtu üksi välja minna. Seega ei säästa naine üksi mehe närve, vaid tõstab ka viimase lugupidamist enese kui arusaaja naise vastu.

Mehed, kel võimaldatud selline liikumisvabadus, on väga armastusväärsed, kuna nad tahtmatult tunnevad tarvidust perekonnast eemaloldud õhtut väikeste tähelepanekutega tasa teha. Lisaks ei osutu see naiselegi liigseks, kui see õhtu talle enese jaoks jääb, külalisi vastu võtab või sõbratariga kinno läheb.

On võib-olla naise, kes kahtlustavad mehe õhtust väljasviibimist seoses mõne ettekujutusega. See hirm ei ole võib-olla alati põhjendamata, kuid lõpuks võib see „kõrvalhüpe“ toimuda ka enne- või pärastlõunal, kuna lõpuks iga kiusatus kammitsas mehele on palju ohtlikum kui vabale mehele.

Tark naine ei võta kunagi meest üksiveedetud tundide eest piinlikule ülekuulamisele. Mees jutustab siis juba ise, mida ta on teinud.

25

26

27

28

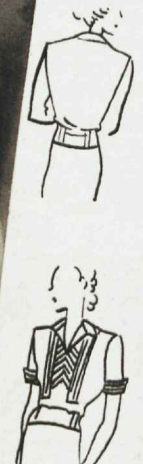
29

30

25. Nägus pealelõunakleit mustast mattsiidist. Ees nõõbid ja valged krae-efektid.
 26. Nooruslik päevakleit kevadeks ja suveks. Ees heleda-värvilised nõõbid ja õmblustel pikapistelised pärniit-tikandid.
 27. Lihtsa tegumoega kleit punktilisest siidist.

28. Meeldiv kleit muustrilisest siidist. Ees valge või värviline, seosega vest.
 29. Plisseekaunististega pealelõunakleit tumedamast siidist või villasest.
 30. Moodne, valgete garnatuuridega komplee tumedast siidist.

Nr. 7
seljalõige.

1. Pluus heledavärvilisest villasest või puuvillasest materjalist. Sobiv oma saledajoonelise lõikega eriti tusedamatele kujudele. Tepitud pluusivärvi siidiga. Ees ületõmmatud nõõbid.

2. Elegantne kostüümipluus hiina- või žoržettkrepist peente nõõrvoltja teppkaunististega. Sama pluusimood sobib ka lühikeste varrukatega ja eest lahtiselt kantavale pluusile. Lõige I lõikelehel.

3. Klookekleit, millel pluusi esiosa kergelt kroogitud ja kaunistatud nõõpidega. Sirgel kitsal seelikul ees vastasvõlt. Kinnis taga. Lõige II lõikelehel 88 sm rinnamõõdule.

4. Pealelõunane sooskleit klookeest. Puhvvarrukad on alt kitsendatud sissepoole õmmeldud voltidega. Seelikul ühel küljel ühepoolne volt.

5. See villasest materjalist kleit mõjub väikese kostüümina. Kaunistuseks on ees ja all tepitud ribad. Krae samuti tepitud. Ees piklikud puuvõi nõõrnõõbid.

6

6. Pluus peenetriibulisest pesusiidist või zephiirist. Mood sobib ka lühikeste varrukatega pluusile.

7. Nägus pluus klookeest, millise tegumood esile toob just materjali omapära. Lõige III lõikelehel 90 sm rinnamõõdule.

8. Meeldiv kleit segavillasest riidest peente nõõrvoltkaunististega. Kahekordsete nurkadega krae on tagant üsna kitsas. Mood sobib ka lühikeste varrukatega suvekleidile.

9. Triibulisest segakrepist või mõnest teisest puuvillasest materjalist kleit. Vestil ja revääridel töötada triibud teises sihis. Kaunistuseks parempoolsel revääril kimbuke kunstilli.

Nr. 1
seljalõige.

7

9

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55

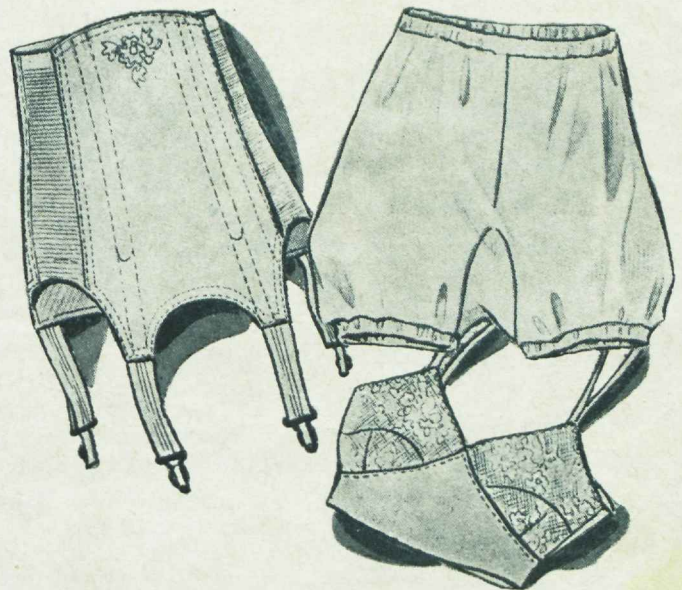
31. Lihtsate ristpistetikanditega valge suvekleit. Varrukad on otsa õmmeldud masinapiluga. *Muster mustrilehel.*
32. Nägus sooskleit valgest linasest. *Muster mustrilehel.*
33. Suvekleit kollakasrohelistest siidist. Lillemusteriline tikand. *Muster mustrilehel.*
34. Suvine pealelõunakleit roosakasbeežist siidist. Kaunistuseks masinapilu ja lillemuster. *Muster mustrilehel.*
35. Suvekleit valgest linasest. Kaunistuseks kitsas vöökiiri. *Muster mustrilehel.*
36. Ristpistetikandiga ja moodses raglanlõikes suvekleit.
37. Kostüümkleit beežist villasest või siidist. Kleit võib olla varrukatega või ka ilma. *Muster mustrilehel.*
38. Kleit mustast villasest, kätistega ja triibuliste revääridega. Sobib tüsedamale.
- 39—40. Kaks nägusat kleiti valgete vestidega.
41. Moodne kleit diagonaaljoonelisest riidest. Valge krae.
42. Pealelõunakleit helevioletsest siidist.
43. Moodne kleit ploomisinisest siidist.
44. Healõikeline kleit segavillasest, reväärid heledad. Kõik moed 38—44 sobivad tüsedamatele kujudele.
45. Ruutmustrilisest villasest riidest kleit suuremale tütarlapsele.
46. Pesuriidest ülikond 6-a. poisile. *Lõige V lõikelehel.*
47. Ülikond 1—2-a. poisile. *Lõige VI lõikelehel.*
48. Ülikond suuremale poisile.
49. Lillemuustrilisest musliinist tütarlapsekleit.

50. Kleidike üheaastasele tütarlapsele. Passe ja kätised tikitud angooralõngast punktidega. *Lõige VII lõikelehel.*
51. Nägus puhvarrukatega kleit 5—6-a. tütarlapsele. Passe tikitud.
- 52—53. Kaks nägusat kleiti valgete kraedega.
- 54—55. Kaks kleiti 16—18-a. tütarlapsele.
56. Nägus kleit 3—4-a. tütarlapsele. *Lõige VIII lõikelehel.*
57. Flanelist beebikingad. *Lõige IX lõikelehel.*
58. Magamiskott suuremale lapsele.
59. Küljeltnööbitavad püksid ja pihik 1—2-a. lapsele.
60. Nägus kleidikene 1—2-a. tütarlapsele.
61. Magamisülikond suuremale lapsele. *Lõige X lõikelehel.*
62. Palitu 1—3-a. poisile. *Lõige XI lõikelehel.*
63. Külgekummidega sukahoidja tüsedamale naisele. *Lõige XI lõikelehel.*
64. Trikoopüksid. *Lõige XII lõikelehel.*
65. Rinnahoidja 100 sm rinnam. *Lõige XIII lõikelehel.*

64

56 57 58 59 60 61 62

63 65

Kootud laudlina ja suurätid (Kõrval.)

Aniita Ooste.

Lõimeks on linane lõng, mille jämedus vastab umbes nr. 24½ lõimele ning koeks lõim nr. 16 või ka peenem, läikega või ilma ja kunstsüid. Suga nr. 90/1. Käärida 108 lõnga poolpleegitud linast, 48 l. pruuni linast, 180 l. poolpl. linast, 80 l. pruuni, 180 l. poolpl., 32 l. pruuni, 52 l. poolpl., 52 l. pruuni, 52 l. poolpl., 32 l. pruuni, 180 l. poolpl., 80 l. pruuni, 180 l. poolpl., 48 l. pruuni, 108 l. poolpl. Kanga laius soas on 157 sm. Suurätid käärida ühes laudlinaga, ning kui see kootud, siis võib iga 22 sm järel lõime soast ja nitest 4 sm ulatuses ära võtta, nii saadud vahe jääb narmasteks, mis koest tulevad. Suurätide joonestik jääb ebakorrapärane, nagu nüüd moes, ning koetamisel võib valida meelepärane koht ja värvid linast. Suurätte saab ühest linalaiusest 6 tükki. Seadlus on lihtne 4 nööga, tallamine järjeline. Värvid: kuldkollane kunstsüid, keskmises värvis kunstsüid. Lõim nr. 16: keskm. sinine, tumedam sinine, tumeoranž, helepruun, beežikas hall. Lõim nr. 24 läikega: must, tumepruun, heleoranž, vanakollane. Poolida järgmiselt: 1) keskm. sin. 6-kordselt, 2) kollane siid 8-kordselt. Kokku poolida: 3) tume 5 l., musta 2 l., kollast siidi 1 lõng; 4) tumeoranži 3 l., heleoranži 5 l.; 5) beežikas halli 3 l., sinist siidi 2 l., tumesinist 3 l.; 6) beežikas hall 5 l., sinist siidi 3 lõnga; 7) helepruuni 6 kordselt, 8) kollast 7 l., kollast siidi 2 l. Kududa: 1—8 sm, 2—1 lõng, 1—8 mm, 2—2 lõnga, 1—5 mm, 2—2 lõnga, 3—5 mm, 2—1 lõng, 3—4 mm, 2—5 mm, 3—4 mm, 2—7 mm, 3—1 lõng, 2—1 sm, 4—1,5 sm, 5—2,5 sm, 1—7 sm, 6—2 sm, 3—1,2 sm, 8—2 sm, 4 ja 7 vahelduvalt — 6,5 sm, 6—11 sm, 2—1,2 sm, 6—1 sm, 2—6 mm, 3—6 mm, 2—4 mm, 3—6 mm, 2—1 lõng, 3—4 mm, 2—1 lõng, 3—1,6 sm, 4—1,6 sm, 5—2,5 sm, 1—7 sm, 6—2 sm, 3—1 sm, 8—1,8 sm, 4 ja 7 vahelduvalt 4,5 sm. See on laudlina keskoht, ring edasi kududa tagasiminevas järjekorras, nii et 4,5 sm veel kord kududes nr. 4 ja 7 oleks keskmine joon 9 sm lai. Selle laudlina kudumiseks võib kasutada ka teissuguseid materjale ja ülejääke. Seadlus muustrilehel.

Kaks kootud beebijakki

Beebijakid on kootud valgest või värvilisest pehmest villasest lõngast. Lõikeskeemid ja kudumiskirjad asuvad muustrilehel.

Põimitud padi

(All.)

Padja suurus on 55×50 sm. Värvideks on helebeež, helepruun, lambavalge ja helebeež-tumepruuni ning vanarosa-tumepruuni segud. Lõngade jämedus võib olla ebahühtlane. Üles vedada 120 l. 3-kordset võrguniiti nr. 20, suga 40/1. Pind koerips. Padja algusse ja lõppu jäetakse 5 sm pikad narmad. Kootakse muustrilehel antud mustri järgi, kus iga ruut vastab 1 sm. Pikad põimelõngad käivad üle 4 lõnga, vahele kududa 3 koelõnga. Põimelõng viiakse edasi töö vaskul poolel, milline asub põimimisel peal. Padja teine pool võib olla ühevärviline või triibuline. Narmad sõlmida kokku 3—4 kaupa.

Põimitud padi

Padja suurus on 58×50 sm. Üles vedada 120 l. 3-kordset võrguniiti nr. 20, suga 40/1. Pind koerips. Värvid: põhjaks on tumedam ja heledam hallsinine ning põimeteks valge ja sinakashall, loid, ebahühtlaselt jäme villane lõng. Värvide vahetamisel lõngad ristuvad. Kui töö valmis, sõlmida narmad 3—4 kaupa kokku. Padja tagumine pool kududa kas ühevärviline või triibuline. Muster muustrilehel.

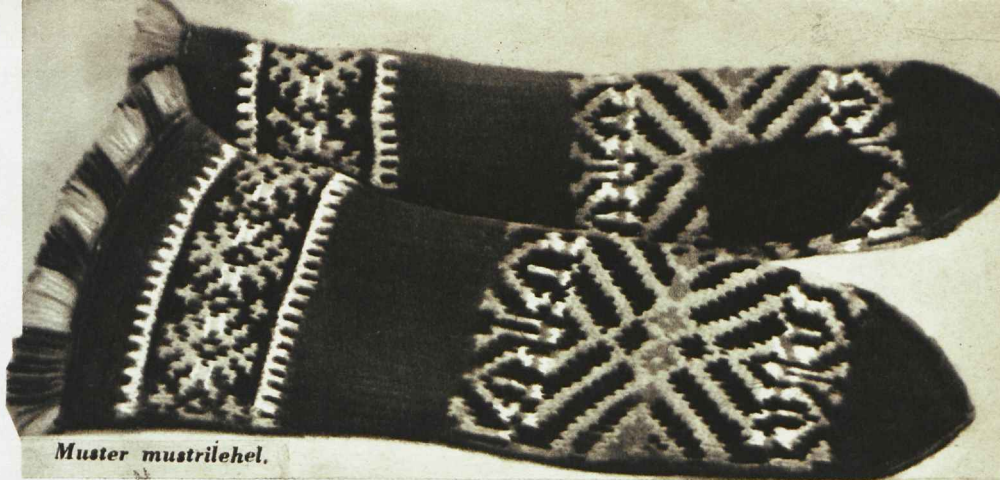

Ümmargune ringfileelina

(All.)

Muster mustrirehel.

Lina läbimõõt on umbes 90 sm. Valmistada peenest lina-
sest nüdist, alates keskelt nüdistisõlmatud ringiga, nii et
lahtine nüdiots oleks umbes 80—90 sm pikk. 1. r.: 48
silmust (½ sm pikad). Üleminek ühest ringist teise sü-
nib rippuva nüdi abil, kuhu tööniit külge sõlmitakse.
2.—7. r.: 1 silmus igasse eelm. rea silmusesse. 8. r.:
(1 sm p. silmused) 2 s. igasse järgm. s. 9. r.: vaheldu-
valt, ühe sõlmega 3 silmust kokku võtta ja 1 silmus järgm.
silmusesse. 10. r.: (1 sm s.) igast silmusest 3 silmust
sõlmida. 10.—20. r.: (½ sm p. s.) 1 s. igasse järgm. sil-
musesse. 21. ja 22. r.: (1 sm s.) nagu 8. ja 9. ring.
23. r.: (1 sm s.) igast silmusest 4 s. sõlmida. 24.—65. r.:
(½ sm s.) 1 s. igasse järgm. s. 66.—68. r.: nagu 8.—10.
r. 69.—78. r.: (½ sm s.) 1 s. igasse järgm. s. 79. ja
80. r.: nagu 21. ja 22. r. 81. r.: (1 sm s) igast silmusest
3 s. sõlmida. 82. r.: (1 sm s.) 1 silmusega 3 s. kokku
võtta. Põhimida mustrid ja venitada nüskelt ümmarguseks.

Muster mustrirehel.

Eestikirjalised kindad

Kindad alata 22 silmaga igal vardal. Esiteks kududa kuus
ringi pahempidi silmi. Siis igalt vardalt 1 silm kokku võtta.
Nüüd kududa parempidi muster ja selle lõpus jälle igalt
vardalt üks silm kokku võtta. Kududes edasi 13 ringi, kokku
võtta 2 silma igalt vardalt, 2 ringi — jälle 2 silma igalt
vardalt kokku võtta, 14 ringi kududa, siis juurde kasvatada
nüpalju silmi, et igal vardal oleks 16 silma. Edasi kududa
muster käeseljal. Kinda värvideks on: must, helehall, tume-
hall, rukkilillesinine, sidrunikollane, heleoranž ja tumeoranž.

Kaks heegelpitsidega kaunistatud taskuröti

Materjaliks mõlemal taskurötil on valge opaalbatist ja
Ankur läikenüit nr. 100—150.

Pildil paremal: 1. r.: kinnissilmad piluäärisesse.
2. r.: 1 kahek. samm kolmandasse järgm. kinniss., 3 õhu-
silma, 1 samm viimase kahekordse s. keskele kinnitatud
(näide mustrirehel), 2 õhusilma. 3. rida samuti kui teine r.
4. r.: 1 kahek. s., 3 õhus., 1 pikoo (5 õhus. ja 1 kinnissilm
esimesesse õhus.), 1 samm viimase kahek. s. keskele,
2 õhus. jne.

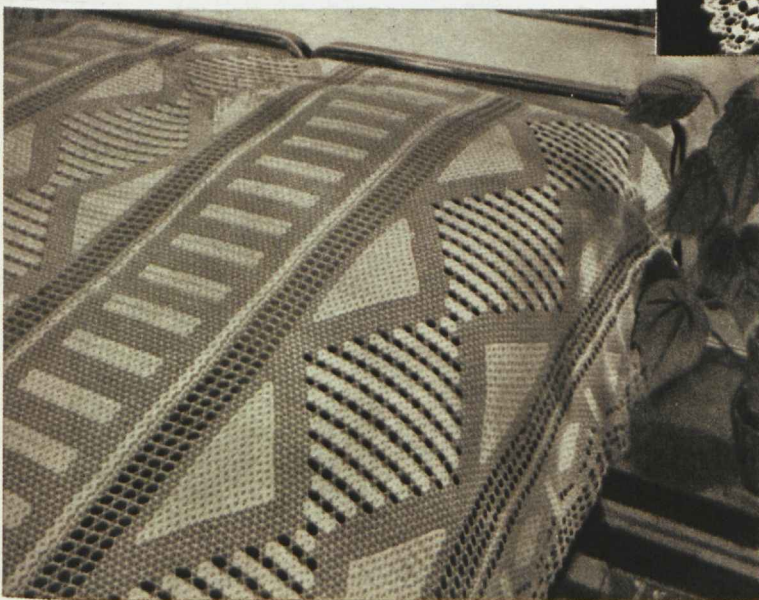
Heegeldatud päevatekk

(All.)

Päevatekk on heegeldatud ekrüü värvi läikenüdist
nr. 25. Suuruseks saame umbes 2x2,4 m. Vähe-
ma arvu mustrijoonte juures saame ka kitsama teki. Tekk
koosneb 3 laiast ribast I, kahest kitsast ribast II, ja
ääreribast III. Ribad I heegeldatakse ristisihis edasi-
tagasi käivates ridades, alates 276 õhusilmaga ja edasi
antud mustri järgi. Ribad II alatakse 146 õhus. ja
heegeld. mustri järgi. Ääreriba alata 76 õhusilmaga,
edasi mustri järgi ja lõppeks sakiline ääreosa. Pärast
kokku õmmelda. Mustrid I, II ja III mustrirehel.

Pildil vasa-
kul. Nurgamotiiv
alatakse keskelt ja
heegeldatakse
mustrirehel antud
joonise järgi. Kui
nurgamotiiv val-
mis, lõigatakse tas-

kurätil nurk ära, kääntakse peen
palistus ja heegeldatakse üle 1 kin-
niss. ja 2 õhus. vahelduvalt. Õmmel-
dakse motiiv nurka ja heegeldatakse
äärepits. 1. r.: 7 kahek. s. ja 5
õhus. vahelduvalt. 2. r.: 1 kinniss.
alum. rea sammaste grupi järgi, 7
õhus., 1 kinniss. enne järgm. alum.
sammaste grupi jne. 3. r.: 2 alu-
misest 7 õhus. kaarest läbiv. sam-
mast, 7 kahek. s. järgm. alum. 7
õhus. kaarele, vaheld. 4. r.: alum.
7. õhuskaarele 8 kahek. s. ühes pi-
koodega, 3 õhus., 1 kinniss. alum.
rea sammaste grupi keskele jne.

Varrastelkootud kleit 2-a. tütarlapsele

Kleidi materjaliks kutub umbes
150—200 g villast pärlõnga. Üksi-
kud osad kootakse antud lõigete järgi.
Iga rea alguses võetakse esimene
silm kudumata ja viimane kootakse
parempidi. Esitükk alata alt äärest

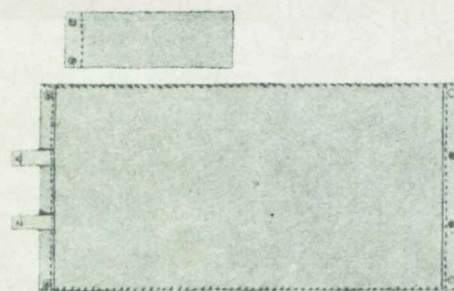
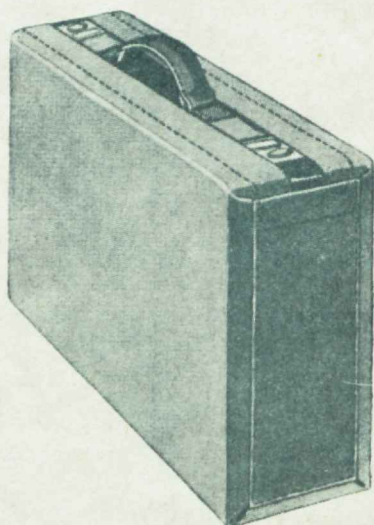
127 silmaga ja kududa edasi-tagasi käivates ridades kudumiskirja nr. 1 järgi. Üks mustriosa tuleks
kududa 5 korda kõrvuti. Pärast viimast rida (170. r.) alatakse passe kudumist kirja nr. 2 järgi. 171. r.
alguses ja 172. r. kootakse maha varrukaaugu jaoks esimesed 13 silma ja 172. r. ning 173. r. lõpus
luuakse 22 silma passe õlaosa jaoks juurde. Siis pööratakse. Järgmisel tagasireal kootakse uuestiloodud
22 s. parempidi ja järgnevad silmad + 1 s. paremp., 4 korda iga 2 silma paremp. kokku + korrata + — +
veel 5 korda ja kududa ülejäanud silmad parempidi. Töö peab olema nüüd 99 s. lai ja kootakse edasi kudu-
miskirja nr. 2 järgi, kududes üht mustri osa 6 korda kõrvuti, selg kootakse täpselt samuti kui esitükk.
Varruka kudumiseks võetakse vardale mahakootud käeaugu silmad (26 s.) ja passe kohalt 66 s., nii et
oleks kokku 92 s. Tagasi kududa vasaksilmad. Uue korra aeg alatakse 4. pikutijooksu aukude rea kudu-
misega. Selleks kootakse: 10 s. paremp., 2 s. par. kokku, 1 kord ümber varda (õhusilm) + 20 s. pa-
remp., 2 s. par. kokku, 1 õhus. + veel 2 korda + — + korrata ja ülejäanud silmad paremp. Nii koo-
takse ka järgmised edasiread. Tagasiread kõik pahempidi kududa. 13. real ja veel 5 korda iga kahe rea
tagant võetakse kummagilt poolt 1 silm kokku, kootakse üle 80 silma laiuse veel 1 kord pahemp. ja 6
rida paremp., ning kootakse silmad maha. Siis õmmeldakse varruka- ja küljeõmblused kokku, hegel-
datakse kaelaavaus ja õlakinnis kinnissilmadega üle. Lõige lõikehel.

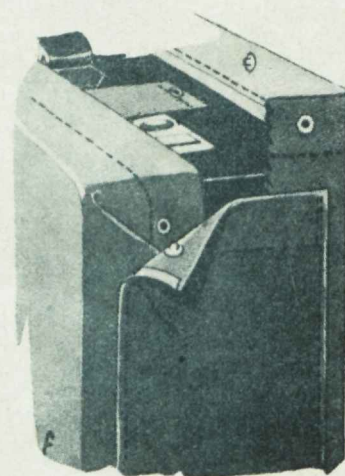

66. Pealelõunakleit pruunist moodsest villasest. Krae helesrohelist sametist.
 67. Pealelõunakleit mustast krepsatäänist. Passeosa paelast, pitsist või kirjust siidist.
 68. Lihtsa tegumoega kleit sinisest villasest. Ees ja taga ilusad nõbid.

69. Kleit kahest riidest. Vestiosa ja seos kas lillelisest või ühevärvilisest siidist.
 70. Sportlik päevakleit segavärvilisest nopeest.
 71. Tikanditega päevakleit punakaspruunist villasest riidest.
 72. Pealelõunakleit kollakasrohelist siidist või villasest. Aplikatsioonid pruunist sametpaelast, tiktud pruuni siidiga.

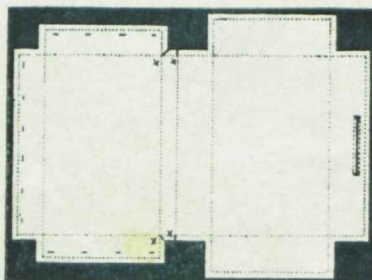
Ületõmmatava kohvrikatte ja otsaklapi lõiked

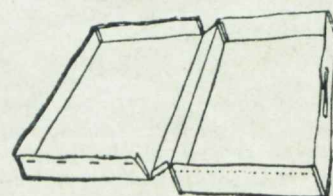
Kohvrikate

Kohvrikatet võib valmistada linasest või presentriidest. Lõige on mõlemal juhul ühes tükis, nagu jooniseil näha.

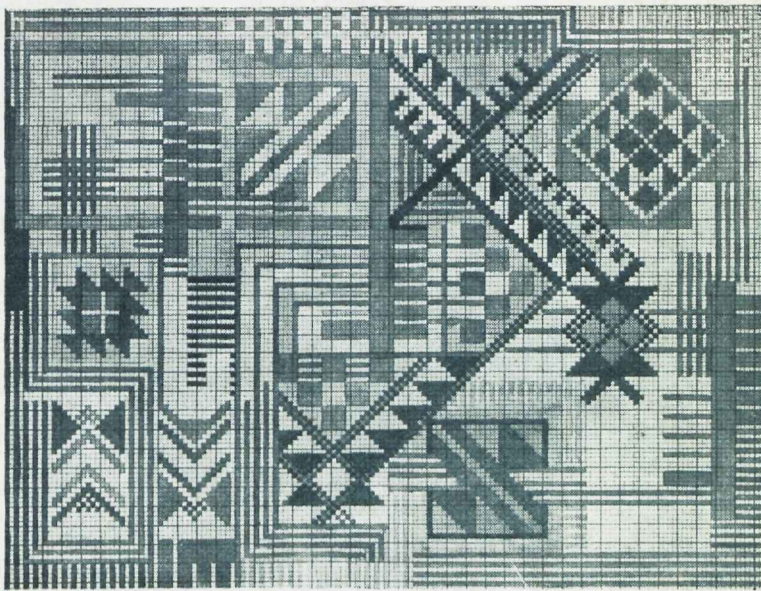
Praktilisem on kate, mis avaneb ühes kohvri kaanega. Joonisel on punktiiriga näidatud kohvri mõõdud ja pöördekohad. Riie võtta õmbluste jaoks 2—3 sm kohvimõõtudest suurem, samuti et ta kohvrile peale mahuks. Nurgad käänata ja õmmelda seestpoolt. Lõikele teha sisselõiked X märgitud kohtadel, mis annavad tagasipööratult kõva ääre, siis teha nõopaugud, õmmelda nõobid külge ja lõigata käepideme kohta lõhestus. Seejärel kantida. Teine kate on ületõmmatav, kinnitades kahe laia tripi ja trukknööpide abil.

Kohvri kaanega avaneva katte lõige

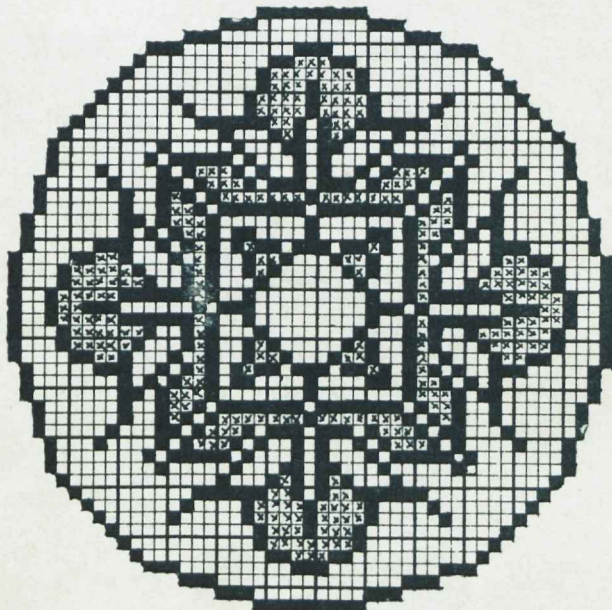
Valminud kohvrikate

RISTPISTES DIIVANIPADI Muster mustriheel.

Padja suurus on 160x125 ruutu. Kui õmmelda padi säärasele juteriidele, millel 3 lõnga annaksid 1 sm, siis saame padja, suurusega umbes 54x42 sm. Värvid A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi asuvad mustriheel. Sama mustrit võib tarvitada ka vaibamustriks.

H. Blaubrück.

VÄIKENE EESTIMOTIIVILINE FILEE- VÕI HEEGELDATUD LINAKE

Muster mustriheel.

Linakese muster sobib nii heegeldamiseks kui ka fileele. Suurus on oleneb fileeruudust või heegeldamisel niidi jämedusest ja augu suurus.

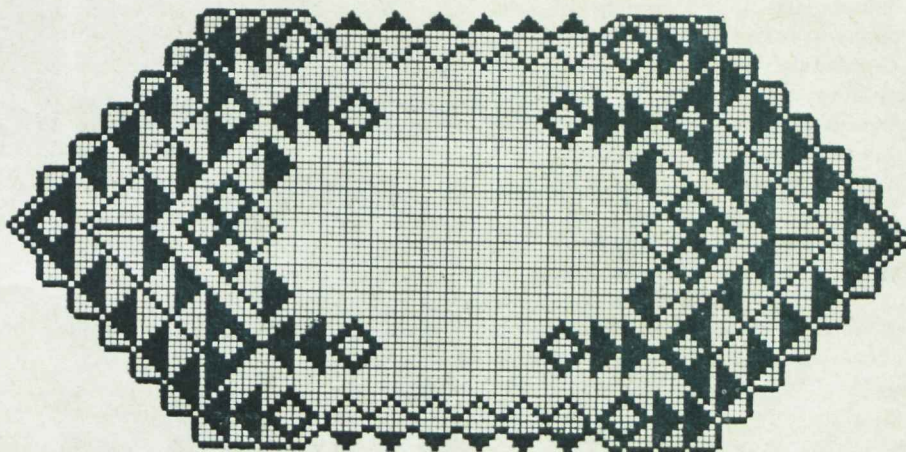
Kr. Mark.

FILEE- VÕI HEEGELDATUD LINIK

Muster mustriheel.

Liniku muster on koostatud Räpina motiividest. Võib valmistada fileest või heegeldada.

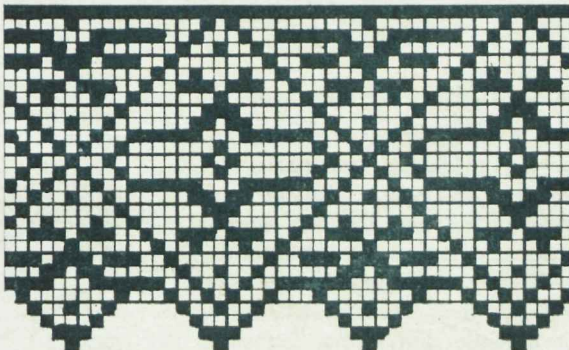
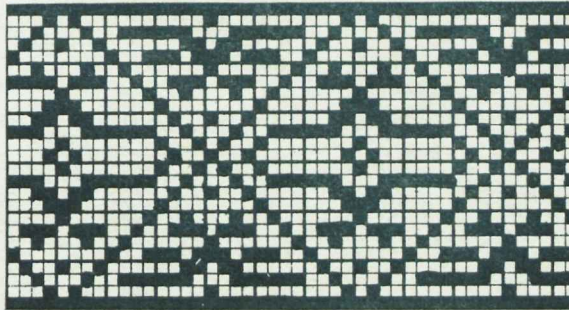
Kr. Mark.

FILEEVÕRGU KÄSITAMISEST

Fileeraam võib olla tellitav või harilik väike raam. Raamile õmmeldakse riie ümber, et oleks kerge võrku kinnitada. On raam väiksem kui töö, siis tuleb mustrit õmmelda osakaupa. Õmmelda hästi pingulitõmmatud raami suurune võrguosa raami riide külge ja täita mustri järgi jne., kuni töö valmis.

Äärerüüdud aetakse läbi mitmekordse lõngaga ja tehakse üle nõõpaugupistel. Soovitatav on võrku enne töö algust leotada ja läbi pesta, et vältida pärastist kokkuminekut. Peale pesemist lüüa võrk üles ja lasta kuivada. Kui valminud töö on kuidagi veninud, siis uuesti märjaks teha, õige vorm anda ja kuivada lasta.

HEEGELDATUD VAHE- JA ÄÄREPITS

Pitsimustrid on koostatud eesti motiividest. Laiused on olenevad heegelniidi jämedusest.

Kr. Mark.

Eau de Cologne ja lõhnaõlid

on moodsaimad.

Saadaval kõikjal.

Kõigis moodsais värvitoones.

Valmistaja: Oja — Paris.

Mitmesuguseid nägusaid lillelaudu

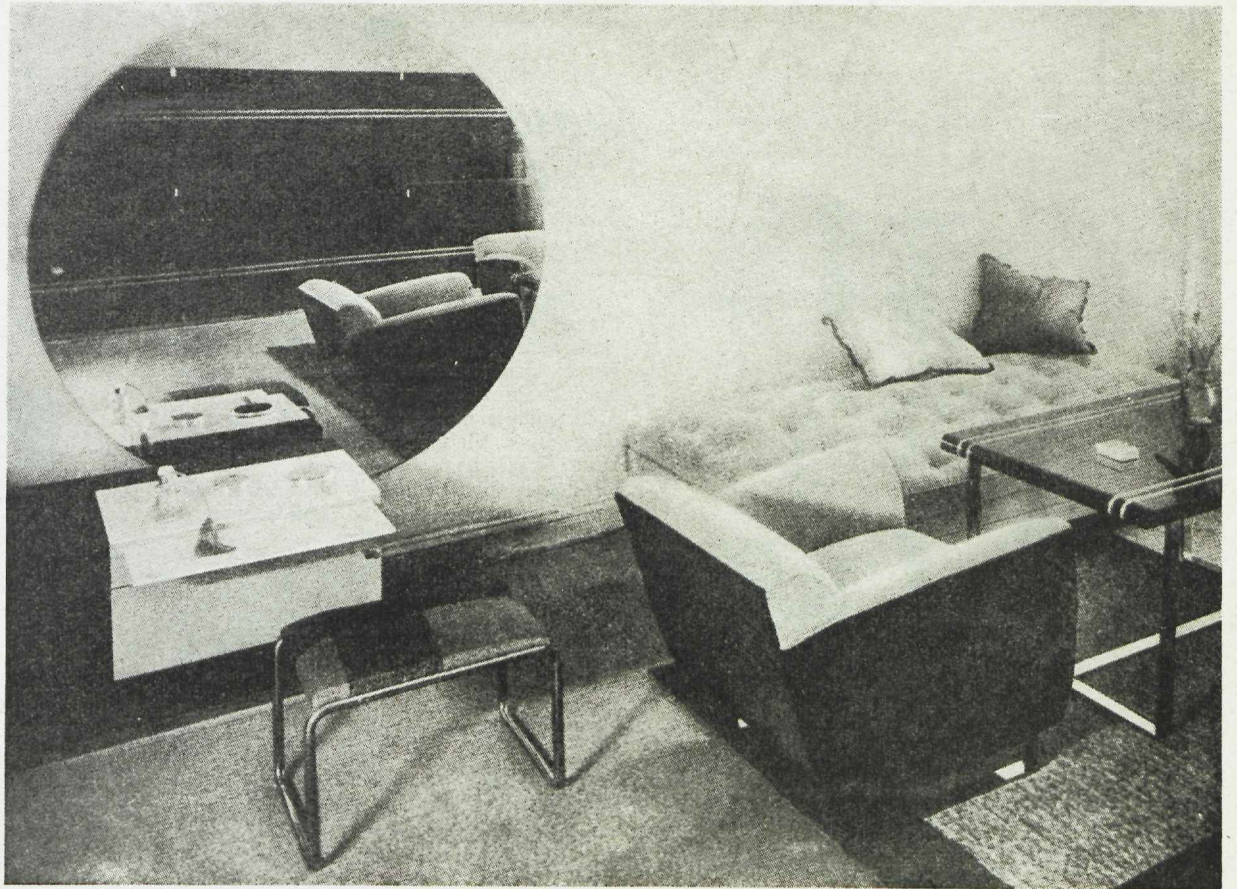
Toalilledele oma laudad!

Meie toalillede saatus sarnleb haruldastele, võõrastele loomadele loomaaedades. Kurvalt seisavad nad ümberringi, kui nad jäetakse kohandamatult uutesse elamistingimustesse. Kojuigatsus ununeb aga kohe vilunud käe nende eest hoolitsemisel, mis loob neile uue sobiva ümbruse.

Siin hakkab kõikuma meie võrdlus loomadega, kuna viimased eelkõike vajavad liikumist ja ruumi, mis käib vastu lillede rahunõudele. Kui loomi karastatakse, siis lilli tuleb kaitsta iga tuuletõmbe ja terava temperatuurimuutuse eest. Lillede aknalauale asetamine täidab oma otstarvet puudulikult, kui neid iga aknaavamise puhul oma kohalt liigutatakse. Palju taimi ei kannata ka otsest päikesepaistet. Seepärast tuleb muretseda lillelauakene, millele sobiv ase leida valguses, kuid siiski varjatud kohas, kus lilled võiksid soodsalt täita oma eluülesannet.

Peale botaanilise ülesande selline sobiv lillelauake aitab suurendada ka meie kodude rõõmsat ilmet.

Nurk
daami
elutoast

Mõnda ühetoaelamust

Tänapäeval ei tähenda mõiste ühetoaelamu sugugi vaesust, kuna moodne ehituskunst on võimaldanud asendada vana ebaotstarbekohast korteri sisustamist mugava seadeldisega ühe toaga kodu jaoks. Millise täiuslikkusega annab end praktiliselt sisustada ühetoaelamu, on enamvähem soodsas ruumisuuruse ja ruumikuju küsimus. Hõlpsam on meil muidugi, kui peale vannitoa ka juba keedu- ja voodinurk on ette nähtud. Siin jääb pearuum vaid elamisele ja tööle. Akende asetuse ja seina pindala määravad, kuhu asetame töölaua raamaturiuliga või -kapiga, söögilaua toolidega, rõivakapi ja mugava toolidegrupi. Sageli ei seisa see niivõrd mööbli laitmatuses ja stiililisis üksikasjus kuivõrd osavas grupeerimises, mis muudab toa sümpaatseks ja kutsuvaks. Pole kahtlust, et naised omavad enam eeldusi luua ka vähesest midagi, millest oleneb kodune mugavus.

Ühetoaelamut kahe inimese kasutades tuleb hoolitseda seal küllaldase liikumisvabaduse eest. Suurim probleem seisab mainitud juhul magamisasemete otstarbekas paigutamises. Enamikul kordadel kasutatakse selleks päeval istumiseks määratud aset. Üksikule naisele või mehele peaks võimalik olema ruumi eesriide või puuraamile tõmmatud tapeetseina abil nii jaotada, et toa pimedamasse nurka saaks voodi paigutada. Kahe meetri kõrguse eraldamise võimalikuks osutudes täidab üks pool tualettruumi ülesannet, kuhu kuulub ka rõivakapp. Avaram osa akna all jääb tegelikult töö- ja elamisruumiks, milline mõjub märgatavalt suuremana, tapeetides ta üsna heledalt ja sisustades madala kastmööbliga. Seinte äärde asetada umbes meetrikõrgused suletud riiulid pesu jne. jaoks ning lahtised riiulid raamatutele. Mugavust aitab suurendada mõnus iste laua ja jalaga lambi vahel, meile ja külalisile. Kui on võimalik paigutada kuhugile nurgapinki, siis ei peaks me küll kunagi loobuma sellest meeldivast esemest. Harva kirjutamise korral jätkub seina ääres seisvast väikesest lauast, mis võtab vähem ruumi kirjutuslauast.

Ükski ühetoaelamu ei tarvitse olla kitsas, abitu või koguni ebakodune. Õigete ruumikunstiliste vahenditega, nagu hele mööbel, rõõmsad värvid, selge grupeerimine, ilus valgustus ja korraarmastus, saavutame koos mugavusega ka nägususe. Siis on ka „väiksemas onnis“ ruumi kaunilt kodusele, mis kingib meile töö ja puhkuse vaheldusena uut elujõudu.

Nägus väike puhvet

DAAM

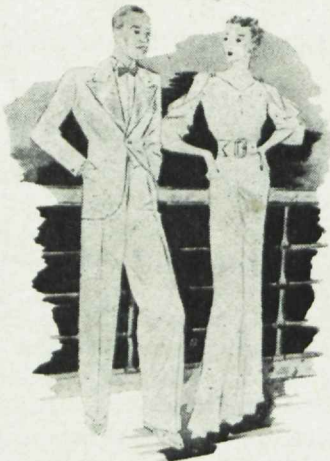

HÄRRA

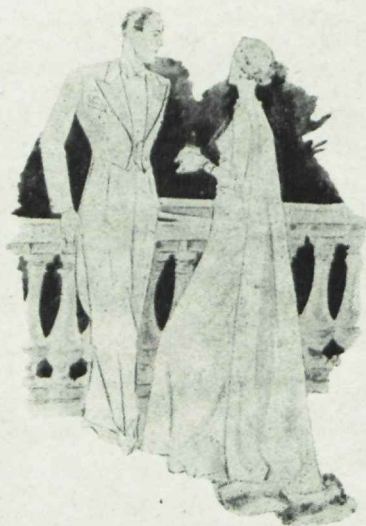
Millist rõivastist kannab härra, et sobida ümbrusega

Pärastlõunal on härra tumedas sako-
ülkonnas elegantseks saatjaks peale-
lõunarõivastises daamile.

Smoking väikese õhtuülikonnana
teatriks, kontserdiks või õhtusöögiks.

Suureks balliks valib härra fraki,
samuti suuremale õhtusöögile. Frakki
kantakse ka kiriklikel laulatusil.

Kuigi enamikus ollakse teadlikud olukorra sobimatuses, kui õhturõivastises daami saadab spordiülikonnas härra, eksib selles suhtes ometigi palju mehi. Pole kaugeltki igakord selle põhjuseks vastava garderoobi puudus, väga tihti lihtsast mugavusest ollakse selles küsimuses hoolimatud. Esitame alljärgnevalt mõningaid juhtnööre, milles härrad peaksid teadlikud olema, et mitte solvata oma daami.

Kui daam kannab enne-
lõunamantlit või -kostüü-
mi, siis härra rõivastiseks on ühe- või
kaherealine mustiline sakoülikond,
mille juurde kuulub pehme värviline
särk, pehme särgimaterjalist kraega.
Koonsõla täiendavad värviline kaela-
side, pehme viltkübar, pruunid või
mustad kingad ja pesunahksed kindad.
Ilusal suvepäeval võib härra ennelõunal
käia rahulikult ka kübarata.

Daami pärastlõunarõivas-
tis nõuab härralt tumedat, diskreetset
sakoülikonda, mida kantakse pehme
penetriibulise särki ja rahuliku, värvi-
lise kaelasidemega. Ansambelit täien-
datakse pehme kübara ja mustade kin-
gadega. Pidulikumat juhul kantakse
päraslõunal valget, siledat särki, nur-
kadega püstkraed ja pikka halli kaela-
sidet, tumehalle triibulisi pükse ning
lakk-kingi. Pääkatteks silindriga so-
bib selliselt minna ka ennelõunasele
laulatusle, nii perekonnaseisuametisse,
kui kirikusse.

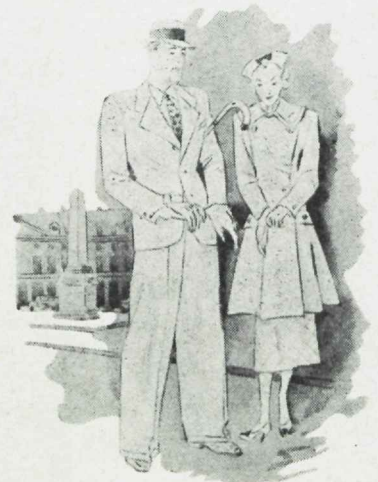
Daami kandes väikest
õhtukleiti, esineb härra smokin-
gis, mille juurde kantakse valget, sile-
dat, targeldatud särki. Suvel on luba-
tud kanda ka pehmet, valget, ümber-
pööratud kraega siidsärki, musta kaela-
sidet ja valget või musta vesti. Rõivas-
tist täiendavad poollakk-kingad, pehme
must kübar ja must mantel.

Daami esinedes suures õhtu-
tutualetis, kannab härra frakki,
kõva, valget särki, nurkadega püst-
kraed, valget kaelasidet ning valget
pikesevesti. Pääle selle musti poollakk-
kingi, silindrit, frakimantlit või kasu-
kat ja valgeid kindaid. Järjest sageda-
mini asendatakse õhtul frakki smokin-
giga.

Matusel daami leinarõi-
vastise kõrval esineb härra tu-
medas sakoülikonnas ja siledas, valges
särgis. Kaelasid on sel puhul pikk,
must ja matt. Diskreetselt triibuliste
pükste ja mustade kingade juures olgu
ka mustad kindad.

Tenniseväljakul on härra
riietunud pikkadesse valgetesse flanell-
pükstesse ja valgesse, pika- või lühi-
kesevarrukalisse, kraeta spordisärki.
Rõivastist täiendab mustiline või tu-
mesimine sako, või käsitsikootud paks,
varrukata või lühikeste varrukatega,
pullover.

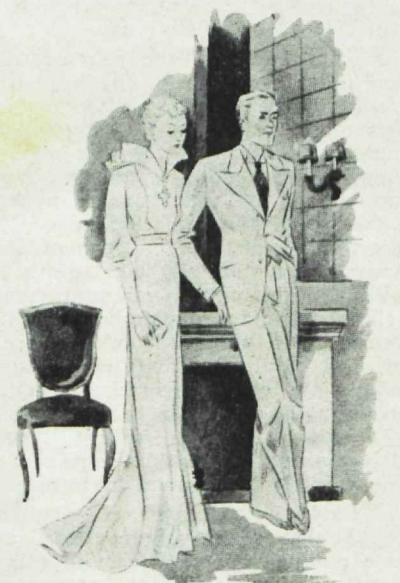
Daami reisukleidis olles
kannab härra pealepandud taskutega
reisuülikonda või põlvpükse, pehmet,
kirjut särki, värvilist kaelasidet, reisu-
mantlit, pruune kingi, nahkindaid ja
pehmet kübarat.

Ennelõunal kannab härra linnas vär-
vilist sakoülikonda. Daam valib kos-
tüümi või mantli sportlikus, tagasi-
hoidlikus stiilis.

Reisul härra rõivastis on sama
sportlik kui daamil. Ülikond värvi-
lisest, mustriisest riidest, soovi
korral põlvpüksid.

Kella-viie-teel näeme härrat mustas
kuues triibuliste pükstega. Rõivastis
sobib ka väikeseks õhtuülikonnaks.

Tikutoosi sõit ümber maailma

„Lõpuks!“ ütles väike tikutoos, kui viimane tuletikk temast välja võeti. „Lõpuks olen teist nüüd lahti, nüüd võin mõelda oma tulevikule. Olin liiga peen teie jaoks. Tunnen, minust saab veel midagi suurt!“

„Kes teab, kas sul alati nii hästi läheb kui seni, sa võiksid üsna rahul olla!“ sisises tuletikk, ja süttis põlema.

„Kuidas sa seda mõtled? Mida tahad seega öelda,“ küsis tikutoos, vaadates kõrgilt tuletikule.

Kuid viimane ei vastanud. Oli saabunud suur silmapilk tema elus: ta muutus leegitsevaks tuleks. Ta südames oli pidulik tunne, ning ta vaikus.

Siis oligi ta läbi põlenud ega suutnud enam vastata.

Tikutoos oleks meeleldi pead raputanud, kui ta seda oleks saanud, nii vihastus ta tuletiku üle. Jumal tänatud, olen ristist lahti, mõtles ta, nüüd algab minu karjäär.

„Hopla!“ hüüdsid siis järsku viis vennakest sõrme (sõrmed räägivad ikka kooris, kuna nad on nii harjunud) ja viskasid tikutoosi suures kaares prügikorvi.

„Pea, see on eksitus!“ kriiskas tikutoos. Ta oleks pea-aegu minestanud, kui ta täies hoos ei oleks vastu korviäärt lennanud, mis tõi ta jälle teadvusele. „Pea, minu tulevik!“ hüüdis ta meeleheitlikult.

Sel hetkel jooksis kõõki väike poiss, kes hüüdis: „Oo, ema, anna tikutoos mulle, tahaksin teha sellest laeva!“ Ta kummardus prügikorvi kohale, tuues tikutoosi uuesti välja.

„Nii, näete nüüd,“ pahandas tikutoos sõrmedele kurja pilku heites. „Laev peab minust saama, teadsin ju, et mind ootab suur tulevik.“ Ta rõõmustus väga. Kui tugev ja sirge näis kepikene, mille poiss ta kaanest läbi torkas. Kui uhkelt lehvis masti küljes väike paberist puri! Tikutoos tundus enesele imeilusana. „Ja,“ ütles ta päikesekiirele, kes libises üle laua, „ma võin küll väita, olen pea-aegu imposantne.“ Ta tarvitas meeleldi võõrsõnu, kuna leidis selle olevat suursuguse.

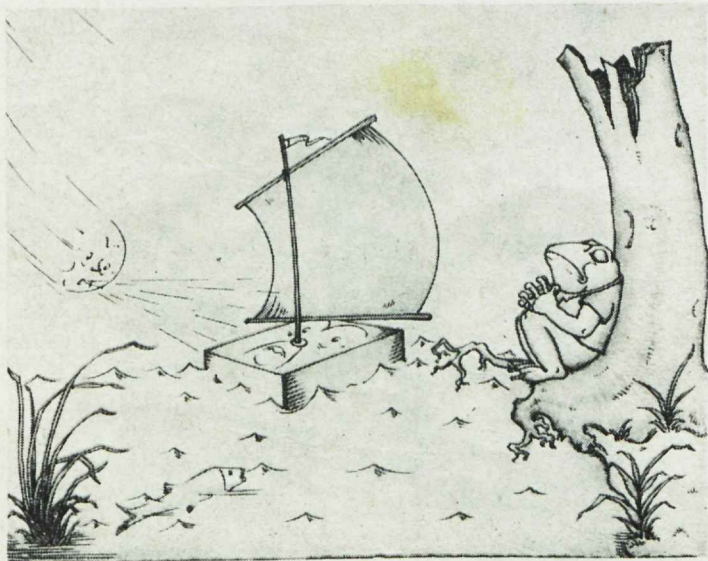
„Soo,“ ütles väike poiss, „nüüd paneme laeva ujuma.“

Tikutoos vaatas üleolevalt ringi. „Ärge laske enesel aega igavaks muutuda. Ma lahkun ega tule enam kunagi tagasi. Olen nüüd laev, mis sõidab ümber maailma. Elage hästi!“

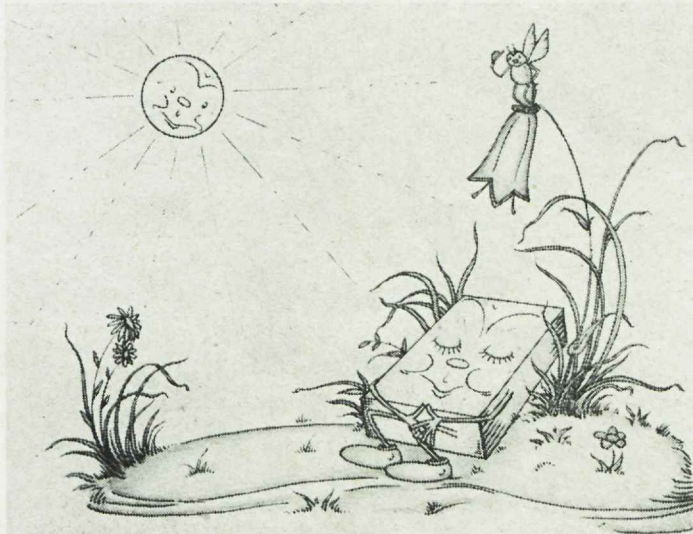
Poiss jooksis tikutoosiga üle aasa, kuni jõudis oja äärde, kus pani laevukese vette.

Oh, kui uhke oli see! Kuidas ta pööras end siia ja sinna ning peegeldas end selgel veepinnal. Olen väga ilus, mõtles ta. Siis hakkas ta laulma:

„Selge vesi, kerge tuul,
kandke mind kiiresti kaugele.
Viige mind suure mereni,
kus mind imetletaks alati.“

Põmm! pörkas tikutoos korraka vastu pajujuurt, mis kaldalt vette ulatus.

„Jumal tänatud,“ ohkas tikutoos ja naeratas õnnelikult päikesepaistesse.

„Mis lärm see seal on?“ hüüdis üks väike laine ja hüpples lähemale. „Kes seal karjub nii?“

„Ma ei karju, ma laulan!“ Tikutoos oli väga solvunud.

„Kes sa siis üldse oled?“ küsis laine.

„Ma olen laev! Kas sa ei näe seda siis? Leian, sa oled väga rumal,“ ütles tikutoos ja pööras lainele selja.

„Laev? See tahab olla laev!“ naeris laineke ning kutsus kiiresti kõik õekesed lähemale. Nad hüpplesid nüüd tikutoosi ümber, naersid ja karjusid: „See tahab olla laev! Laev pole ometi nurgeline!“

Siis hüüdsid nad tuule lähemale, et ka see vaataks seda olevust, kes tahtis laev olla. Tuul puhus mõlemad põsed pungi, ajas tikutoosi enese ees ja ütles: „Tulge, hakkame selle asjaga mängima.“

„Tore!“ hüüdsid lained ning hüppasid nii kõrgele kui suutsid. Tuul aga ajas tikutoosi nii kiiresti edasi, et sel üsna pööritama hakkas.

„Pea, mitte nii kiiresti, ma jään merehaigeks!“ karjus tikutoos. Kuid see ei aidanud midagi, vallatud lained ei lakanud hüplemast.

Põmm! pörkas ta korraka vastu pajujuurt, mis kaldalt vette ulatus.

„Vana karp!“ ehmus põhjalikult üks konn, kes istus juurel oma lõunauinakut tehes, ja hüppas vette.

„Vana karp, vana karp!“ juubeldasid nüüd ka lained ja tantsisid edasi.

See oli selge solvamine.

Tikutoos oli väga kuri, ent sellest ei olnud enam mingit kasu, kuna lained olid kaugemale hüppelnud. Ta võis neid veel ainult kaugusest laulmas kuulda.

Järsku muutus tikutoosi enesetunne väga halvaks. Talle tundus, nagu peaks ta surema. End lähemalt vaadates märkas ta, et ta oli muutunud üsna pehmeks. Paber, mille abil ta oli kokku kleebitud, hakkas lahti sulama. Tikutoos ehmus sellest väga.

„Ma ei taha enam laev olla, tahaksin olla jälle tikutoos, tahan veest välja!“ hädaldas ta, kusjuures mast vajus murest üsna viltu. „Ma ei taha enam kunagi kõrk olla tikkude vastu,“ hüüdis ta viimses lootuses, vaadates hirmunult paberile, kas see veel vastu peab.

Kaldal istus vaene vanamees. Ta nägi toosi, õngitses selle kepiga välja ja pani enese kõrvale rohule kuivama.

„Jumal tänatud,“ ohkas tikutoos ja naeratas õnnelikult päikesepaistesse.

Siis võttis vanamees paar tuletikku, mis tal lahtiselt taskus olid, ning pani nad toosi.

Alati peab jääma selleks, kes sa oled, mõtles tikutoos, noogutades sõbralikult tuletikkudele.

Toite
jänesest

Paremal: Jänes
nülgimine

Vasakul: Valekanake

Kodujäneseliha on kõigis maades hinnatud meeldiva toiduna. Maitsetult sarnleb ta väga õrnale vasika- ja kanalihale. Seepärast võib kasutada jäneseliha tarvitamisel ka retsepte, mis maksavad kana- ja vasikaliha suhtes.

Frikassee. Ettevalmistatud jänes keeta supiks. Võtta umbes 1 l leent kastmeks, ülejäänud leent võib kasutada aedviljasupiks. Jahtunud jänes lõigata tükkideks; selg võib, vastavalt sööjate arvule, üle jääda. Võist, jahust ja leemest valmistada hele põhikaste, mis, kui see on keenud ja küllalt paks, maitsestada soola, muskaadi, suhkru ja sidrunimahlagaga. Valminud kastmesse panna liha. Lauale anda frikassee riisi ja röstitud leivaga ääristatult.

Jäneselihaklops. Jäneseliha ajada koos suitsutatud pekiga läbi lihamasina, segada taignaks 1—2 muna; riivleiva või riivitud, keedetud kartulite, pipra, soola ja riivitud sibulaga. Keeta hästi umbes ¾ l vett soola, ühe sibula ja ühe loorberilehega. Saadud leemesse panna ümmarguseksvormitud klopsid, millised vahukulbiga välja tõsta, kui nad kümne minuti pärast pehmed on. Kastmele lisada juurde hapukoor ja jahu. Järgnevalt keeta ning maitsestada suhkru, soola ja sidrunimahlagaga. Valminud kastmesse panna klopsid ja lasta veelkord keema minna.

Praetud jänes. Jänes soolaga üle riputada ja panna ühes võiga pekiviiludele praepannil. Praadida aegajalt üle valades. Serveerida koorekastmega. Võib ka pikitud jänes sidruniviilude ja sibulatega katta ja nii vähemalt üks tund seista lasta enne kui praetakse.

Valekanake. Nahastvabastatud tagumised kintsud vabastada luust, kloppida laiaks ning riputada üle soola ja pipraga. Neile lihatükele panna suitsupekiribad, sibul ja palju rohelist peterselli, misjärel rullida kokku ja siduda niidiga. Pruunistada igakülgselt võis. Seejärel hautada rullid kaanetatud haudumispajas pehmeks. Järgnevalt teha tavaline kaste. Ka võib väljavõetud luid sisse mähkida.

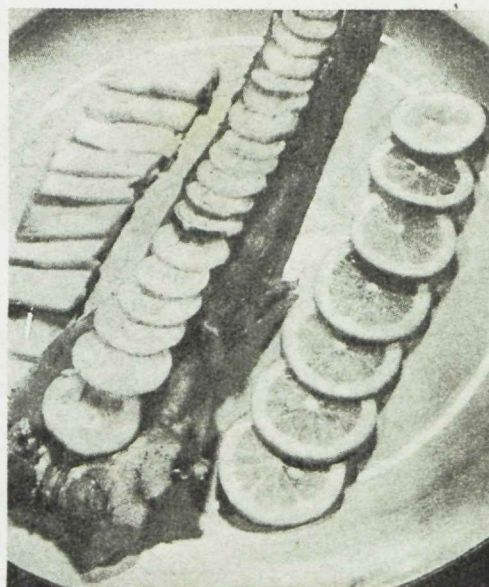
Šnitsel. Selg lahti teha, nahk kõrvaldada, kloppida, riputada üle soola ja pipraga ning paneerida ja praadida jahu-taignas või riivleivas. Šnitsel garneerida ühe sidrunilõigu ja kahe heeringaribaga.

Sama hästi kui praadideks kõlbab jäneseliha ka pajatoidudeks. Lõpuks võib teda ka täiesti tervena praadida.

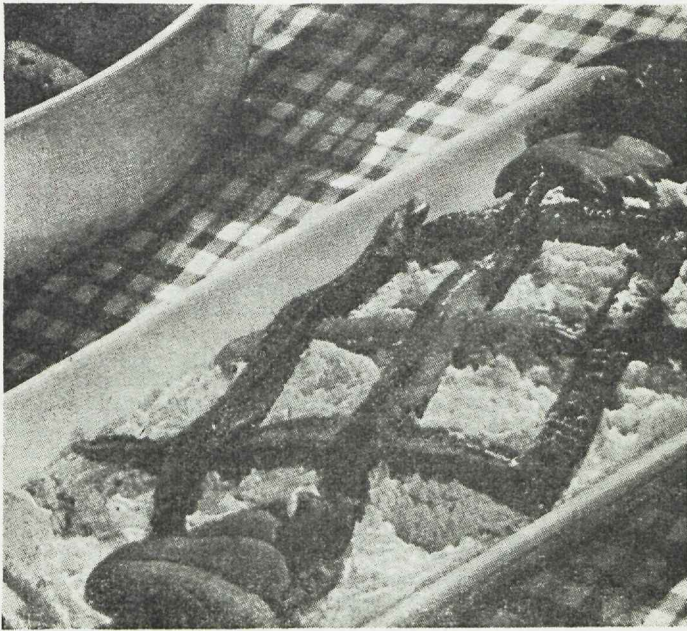
Praeklops. Klopsid valmistatakse samal viisil nagu jäneselihaklopse, ainult selle erinevusega, et siin vajutatakse nad lamedaks, veeretatakse riivleivas ja küpsetatakse. Harilik kaste.

KODUJÄNESEPASTEET

Valmistada lihtne pasteeditaigen 500 g jahust, 150 g heast searasvast või sulatatud, jahtunud neerurasvast, tassist piimast ja soolast. Jahu valatakse saialaualale, segatakse juurde sool ja piim ning vähehaaval tükikeste viisi rasv, segades hästi laia noaga läbi. Taignat võib välja rullida, kokku lüüa ja uuesti rullida, kuni ta täiesti sile on. Lasta paar tundi jahedas seista. Vorm määrida, katta põhi ja seinad väljarullitud taignaga, täita jäneselihatükikeste või praeülejääkidega, valada üle lihatükikeste kastet või koort, katta pealt ja küpsetada esiti nõrgemas, siis kõvemas kuumuses. Süüa hapukurgiga.

Praetud jänesesalg sibula-, sidruni- ja pekiviiludega

Kartulisalat

JÄNESE-CURRY

Kodujänes praadida 100 g või ja pekikuupidega pruuniks, lisada juurde 2 suurt hakitud sibulat, üks hapu õun, veidi küüslauku, 2 nelki, 6 tera vürtsi, 6 tera pipart, veidi peent ingveri ja paprikat ning niipalju lihaleent või vett, et jänes oleks kaetud. Lasta moorida 1 tund. Järgnevalt lisada kastele hapukoort ja jahu. Süüakse keedetud riisiga.

KALASUPP KLIMPIDEGA

50—100 g kuumas võis keedetakse läbi 2 peenendatud peterselli ja 2 sellerit. Samuti pruunistatakse võiga mõned saiaviilud. 1 kg suuremat või väiksemaid kalu aetakse keema 1½ l veega, lisatakse eespoolmainitud ained juurde ja lastakse ½—1 tund keeda. Siis aetakse kõik läbi sõela. Osast kalalihast, mis lastud läbi hakkmasina, valmistatakse klimbid. Kalalihale lisatakse soola, pipart, veidi muskaati, 1 muna, sibulat ja vajadusel ka veidi riivsaia. Klimbid keedetakse kiiresti leemes, maitsestatakse supp soolaga ja antakse kuumalt lauale.

KARTULISALAT

1—3 leotatud heeringat lõikuda ribadeks, võtta mõni õun, 2—3 kurki lõikuda kuupideks, 1—2 sibulat peenendada, segada juurde äädikat, 2 spl. sulavõid või söögiõli, pipart ja 1 kl. hapukoort. 500 g keenud kartuleid lõikuda viiludeks ja asetada kihtimisi vaagnale. Peale panna heeringaviile. Üle valada koorekastmega.

PEEDI- JA RIISIVORM

Ained: 5—6 suuremat peeti, 250 g riisi, 2 kl. piima, 3 muna, 100 g võid, soola, 3 spl. riivsaia. Keenud peedid lõikuda viiludeks ning panna vormi, mis on võiga määratud ja riivsaia üle riputatud. Asetada kord peediviile, kord poolpehmet riisi. Igale korrale riputada sulavõid. Pealmine kord olgu riis, mis riputada üle riivsaia ja võiga. Küpsetada ahjus.

PORGANDIPUDER (Toortoit)

Puhastatud porgandid riivida, lisada veidi soola, 2—3 spl. hapukoort ja 2 klaasi riivrukkileiba, mis võis õrnpruuniks praetud. Segada ja süüa kohe.

MESIKOOGIKESED

375 g suhkrut, 3 muna, ½ sidrunit, 1 nootsatäis nelki, samapalju muskaati, 1 spl. kaneeli, 1 spl. kakaod, ½ kg kunstmett, 1 kg jahu, 2 pakki küpsetamispulbrit. Munad hõõruda suhkru ja maitseainetega hästi vahule. Vähehaaval segada juurde leige sulatatud mesi ja küpsetamispulbriga segatud jahu. Taigen peab seisma mõned tunnid, siis valada ta jahusele taigalauale, rullida mitte väga paksult välja ja suruda vormikestega südameiks, tähekesiks või milleks soovitakse. Kui vaja, peab sõtkuma taigasse enne veel jahu lisaks. Koogikesi võib kaunistada enne küpsetamist mandlitega või pärast küpsetamist glasuuriga.

Pilt-itus

on ainult üle noornõel värsket nägu. Hegi teha, ilusajooneline nägu võib muutuda vastitaks, kui ta kõhuga võistlusega ja teoretähega üle on tälvatud. Kuldas saab ilusaks?

Suovitavalt andmeid näha ja ilu eest hoolitsemiseks leiate teie Amourette iluseebi juures. Amourette iluseep on tarmikult, kui näol asuvad: Teoretähed. Blunid. Laicudatud poorimustad peadega. Higitäige. Punetus. Rõõm või muu näha ebapuhkus. Võrratu ahinõu tauni noornõel. Näojume omamõeld. Medifon.

Juuksevärv

Rekord

värvib hallid juuksed ja habeme pesuehtsalt blondiks, sataäniks, pruuniks ja mustaks. Värvimine on lihtne, õpetus on kaasas. Ehtne „punase ankruga“. Saadaval apteekides, kosmeetikahokukauplustes.

Köögi korrashoiust

Sisusta oma köök lihtsalt ja otstarbekalt. Ära riputa kastruleid ega panne seinailustiseks, vaid pane nad tolmu eest siledatesse kappidesse varjule.

Hoolitse hää õhu eest. On midagi üle keenud või kõrbenud, ava kohe aken. Üldiselt võid sa aurude ja lõhnade tekimist miinimumini piirata, kui sa kastruleid niipalju kui võimalik kinni katad ja tule reguleerimisega selle eest hoolitsed, et toidud liiga kõvasti ei kee.

Määra köögisedel aegsasti, kõige parem eelmisel õhtul, ning hoolitse, et sul kõik käepärast oleks, mida keetmiseks vajad.

Vaata sageli järele, kas sul üldistest ainetest: sool, jahu jne. veel jätkub, kuna keset keetmist poodijooksmine nõuab palju aega.

Alusta keetmisega õigeaegselt ning ära küta, juhul kui sa töötad söe või turbaga, pliiti liiga hilja.

Korralda keedutöö plaanikindlalt, millesse ka süvene. Ära lase end lugemise, lobisemise või raadiokuulamisega kõrvale juhtida vajalikust tööst, et supp üle keeks.

Tühje potte mitte kunagi tulele panna. Emaili juures puruneb kate, kuid kahjustuvad ka metallpotid. Ära haara kunagi potte ilma lappideta.

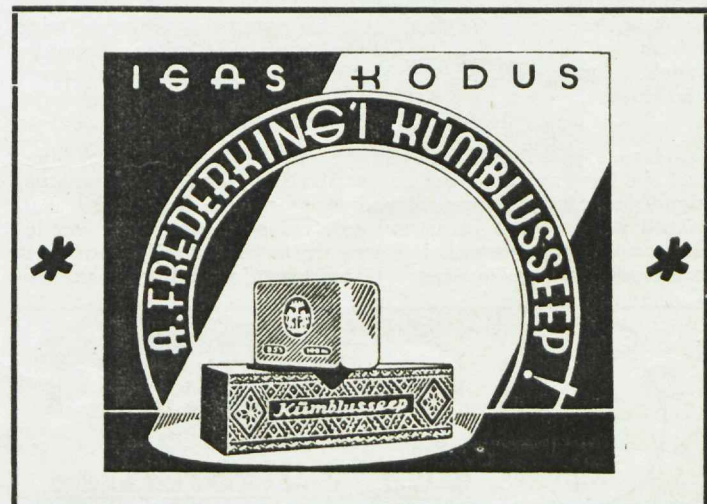
Toite mitte liiga palju segada, viimast teha vaid pika-varrega lusikatega. Lusikat mitte kastruliäärel puhtaks klopida, kuna ta selle all kannatab.

Ära maitse toitu segamislusikaga, vaid supilusikaga.

Ära pane kasutatud lusikat lauale või pliidile.

Valmistamisel mitte jäänuseid nõusse jätta, see on raiskamine. Tühjenda kastrul täielikult ja täida ta kohe leige või parem sooja veega, et ta ei kuivaks.

Mustad nõud aseta kohe suurde nõusse veega, kuni sa neid pesed. Üldse ära lase köögis palju asju vedelda, vaid hoolitse, et köök töötamise vältel jäta puhta mulje. Toiduaineid viia kohe toidukambrisse.

Haige laps nõuab emalt suurt hoolt

Haige laps tähendab emale suurenenud muret, pidevat püüdu lapse haigeoleku aega võimalikult lühendada, olgu siis hoolika ravi, toitmise või mõne uue mängu abil. Esitame paar nõuannet, millistega tuleb arvestada, kui majas on väike patsient.

HAIGETUBA

Kui seisab eel pikemaajaline ravimine, või on tarvis eraldada nakatavalt haiget last, peab haigetuba olema asjatundlikult sisustatud. Võimaluse korral valida hele, õhurikas ja võimalikult päikeseküllane tuba. Voodi peats asugu seinast vastu, kuid mitte vastu välisseina, kuhu juurde peab pääsema kolmest küljest. Hoolitseda piinliku puhtuse eest: vahetada sagedasti voodi- ja ihupesud. Loobuda pehmet aluskotist. Linad peavad siledalt asuma. Tuba tuulutatagu hästi ja sageli, kusjuures välditagu haige juures tõmbetuult.

Spordiks

valmistate endale elegantse riietuse ainult luige märgiga

käsitöölõngast

Iga sportlane leiab endale sobiva värvi

Hele lambivalgus mahendada. Vaibad ei kuulu haigetuppa, üldse midagi, mis tolmu vastu võtab. Parim on linoleumiga kaetud põrand, mida iga päev niiske lapiga puhastada. Mitte pühkida ega tolmu üles keerutada. Kui õhk on liiga kuiv, asetada tuppa veenõud. Ka voodit õhutada sageli ja vahetada madratseid. Haiget ennast puhtana hoida: reeglipäraselt pesta, kammida, käsi sageli pesta, ka õhtul lasta suud loputada, pikad juuksed põimida kahte palmikusse, huuled määrada sisse rasvase kreemiga. Väga tähtis on rahu eest hoolitsemine.

Hoolitsev ema peab ka tingimata enese puhtuse eest hoolitsema, juba seepärast, et teised lapsed ei nakatuks. Ta kandku haigetoas valget kitlit, mida teistesse ruumidesse kaasa viia ei tohi. Soovitatav on haigetoast lahkumisel ka kingad vahetada. Käsi pesta desinfitseeriva lahusega — ilma seebita, kuna viimane halvab desinfitseeriva vahendi toimet. Seejärel puhtas vees seebiga pesta ja loputada. Desinfektsioon nõuab üldse palju hoolt. Haige toidunõusid pesta kuumas soodavees. Pesu keeta.

Tähe märk

kudumislõngal

on maailmakuulus ja tagab värvide kaunidust ja ehtsust.

● Saadaval igas paremas lõngaäris. ●

Haige röga koguda desinfitseerivasse lahusesse ja visata siis klosetti. Ka väljaheitel enne klosettiviimist kloorlujaga üle valada, et ta ei muutuks ohtlikuks. On tarvis röga arsti jaoks hoida, siis valada talle peale vett, milles sulatatud paar soolatera. Röga ja väljaheitel alati kinnikaetult hoida: kärbsed on ohtlikumad haigusidude levitajad.

Lõpuks: ema ei tohi olla kannatamatu väikese haige suhtes, ka siis, kui viimane ta kannatuse väga proovile paneb. Ema peab olema sõbralik, kuid hoiduma sealjuures liialdustest.

IGAVUSE PELETAMINE

Lapse ajaviide nõuab emalt või ravijalt erilist kannatust ja fantaasiat. Sealjuures piinlikult hoiduda kasvatusvigade tegemisest, mis võivad last muuta türaniks. Kui teatud aeg päevast jutustamisega või ettelugemisega veedetud on, tuleb laps üksi jätta, mitte üksi ravija, vaid just lapse paranemise huvides. Jätkub aegajalt lühikese märku-

Ilus käsitöö nõuab head lõnga.

Sefiirlõng

tuvi märgiga on maailmakuulus.

● NÕUDKE KÕIKJAL! ●

sega oma osavõttu mängust märkides. Mängimiseks kõlbavad igasugused vanad piltpostkaardid, mida laps võib soovi järgi osadeks lõigata ja hiljem jälle tervikuks muuta, sealjuures tähele panna lasta, kuipalju see esimesel, teisel ja kolmandal korral aega võttis ning kui palju vajab aega isa või küllatunud sõbratar. Palju võimalusi mängimiseks kusiid jne. Välja lõigata, voltida laevu, mütse jne. Ollakse annab ka ajaleht, millest saab pilte, suuri tähti, pabernuk-sellest tüdinud, siis võib lõpuks paberit kokku kortsutada väikesteks loomadeks või inimesteks.

Kui osatakse laste aega hästi veeta, siis ei jää neile haigusajast halba mälestust, vaid koguni möödunud päevad tunduvad neile meeldivatena. Kuid mitte seepärast, et neid hellitati, haletseti ja nad keskpunktiks olid, mille ümber kõik keerles, vaid haigusaeg andis neile võimaluse pühendada mängule ja ülesannetele, mida kool ja vaba aeg tervele lapsele harva võimaldavad.

MIDA EMA TEADMA PEAB

Kuigi pulsilugemine on kõige enesestmõistetavam, ei leia ärritunud ema igakord lapse pulsilööke, kuna ta otsib vales kohast. Pulssi tuleb otsida randme lähedalt, põidlapoolselt küljelt umbes kahe sõrme laiuselt ülalpool käelüigest. Lööke lugeda minuti vältel kella sekundinäitaja järgi. Pulssi hoida kolme keskmise sõrmega, mitte põidlagaga. Tähele panna pulsilööke arvu, tugevust ja reeglipärasust.

Palaviku mõõtmine kaenla all on ebatäpne, parem on seda teha pärakus. Termomeeter lüüa alla skaalani ning teha ots niiskeks või rasvaseks. Ema käsi toetagu lapse istmikku, rahutu imiku juures olgu teine käsi valmis liigutuste takistamiseks. Väga elav imik asetada selili ning tõsta jalakesed üles nagu puuderdamisel. Termomeeter ei tohi välja, veel vähem sügavale sisse libiseda. Ta peab umbes 5 minutiks sisse jääma. Pärakus temperatuuri mõõtmine näitab viis kriipsu enam kui kaenla all. Termomeetri kohe desinfitseerida.

Klistiiri võib teha ainult arstliku ettekirjutuse puhul, enamasti leige veega. Väike imikupall määrada enne sisseviimist rasvaga või vaseliiniga. Lapse jalakesi kinni hoida! Väljavõtmisel istmik koomale suruda ning kummipall kokkusurutult välja tõmmata, muidu purskab sisseprit-situd vesi välja, vigastades soole limanahka. Suuremal lapsel teha klistiiri kannust, mida mitmesugusel kõrgusel hoida võib, sissevoolu kiiruse reguleerimiseks. Toru ots ka siin vaseliiniga määrada. Voolik kõige esmalt täita, et õhk väljuks, järgnevalt lasta ära tilkuda, sulgeda ning kraan alles siis avada, kui toru sisse viidud on. Kummirätik alla panna.

Haiget last tuleb väga puhtalt hoida, kuid pesemine teeb raskusi, kuna ei taheta last üleni paljastada ega häirida ka ta rahu. Lapse keha osaliselt paljastada, et ta ei külmetuks ning pesta osade kaupa, puhtast kuivatatud kehaosa kohe jälle kattes. Käituda ettevaatlikult: mitte hõõruda, tupsutada ainult kergelt käega.

Need väikesed võtted, vähendades palju vaeva emal ja valu lapsel, ei vaja suurt oskust. Neid tuleb vaid kord enesele selgeks teha, kord proovida — pehmete, hoolitsevate kätega!

HAIGE LAPSE TOIDU

määrab arst, kelle juhiseid ema täidab oskusega ja täpselt ka siis, kui laps teda teissuguste soovidega ründab. Arstlikele nõuetele lisab ta juurde vaid armastuse. Armastusega läbi mõeldud valmistamine on kasuks ka emale enesele, vältides kallite toitude valmistamisel mõnegi liigse väljaminek. Näide: laps peab saama kanapraadi. Seal ei tea ema esialgu muud, kui et annab haigele pehmemad tükid ning ülejäänud osad lähevad tervete lauale. Ema peab aga kana täiesti lapse jaoks kasutama, valmistades sellest rea väikesi portsjone.

Ka noorest vasikalihast võib toite valmistada.

Haigetoitude juures on ülitähtis serveerimine. Anda ilusate nõudega, kusjuures mitte liiga palju taldrikule panna. Toidujäänused tulevad kohe eemaldada. Hoiduda mustade taldrikute ja katkiste tasside tarvitamisest. Sellised pisisjad aitavad palju kaasa kiirele kosumisele. Teine nõue on vaheldus, muidugi aga lubatud piires. Laps peab näiteks palju värskendavat õunapüree saama, ei tohi aga sealjuures jääda „igavese õunapüree“ juurde! Anda teda kord rosinat ja keeksiga, teinekord riivitud leiva ja riivitud pähklitega, millised mõlemad sisse segada, kolmas kord puuviljamahla või vähese vanillikastmega. Ema peab aga alati teadma, kas lisandid on lubatud. Paraneva lapse juures on lihtsam: arst pruugib vaid öelda, mis on keelatud.

I. S.

Raamatud

on jäädavad sõbrad

I. A. Bunin: KÜLA. 303 lk. Hind Kr. 3.—. K./ü. „Loodus“.

„Külas“ on kujutatud kahe venna saatus tsariaegse Vene maaelu taustal. Tihhon ja Kuzma Krassov põlvnevad iidsest talupojasaost, Durnovka külast, ent nende eluteed lähevad lahku juba nooruses. Sellal kui Tihhon jääb elama kodunurka, kus ta kiiresti rikastub ning saab külarahva poolt vihatud „kulak'iks“, — teine vend Kuzma, kel on idealistlikke kalduvusi, siirdub linna, tutvub L. Tolstoi õpetusega, loeb ja mõtiskleb palju, kannatades ümbritseva viletsuse ja harimatuse all. Pettunud kõigest, tuleb viimaks temagi Durnovkasse tagasi, rikka venna juurde, kelle isiklik elu on aga samuti äpardunud.

Ent teose peakangelaseks on ikkagi Durnovka küla ise kõigi oma hädadega ja väheste rõõmudega.

Knut Hamsun: SEGELFOSSI ALEVIK. 488 lk. Hind Kr. 3.—. K./ü. „Loodus“.

Segelfossi alevik on tekkinud Ameerikast rikkana kodumaale tagasipöördunud Holmengraa tööstuse ümber. Salvava huumoriga esitab autor meile selle aleviku igapäevset elu kõigi alevitüüpidega: Holmengraa — ettevõtlik ja energiline veskiomanik, advokaat Rasch, dr. Muus, pastor Lassen — poolharitud, keskpärased ametnikutüübid. Poe Teodor — naiivne, kuid tubli äriinimene, Willatz Holmsen — klaverikunstnik, telegrafist Baardsen — kodutu vagabund, Hamsuni lemmiktüüp, kellesarnaseid leidub igas tema teoses, ja palju teisi kõrvalkujusid.

Teose täielikuks nautimiseks on sobiv tutvuda sama autori romaaniga „Aja lapsed“ („Looduse Kroonise Romaani“ seerias), kus esinevad osalt samad „Segelfossi aleviku“ tegelased.

Maurice Maeterlinck: TARKUS JA SAATUS. 304 lk. Hind Kr. 3.90. K./ü. „Loodus“.

Suure belgia draamatiku ja filosoofi Maurice Maeterlincki teos „Tarkus ja saatus“ on selle praegusaja vaimuelu ühe silmahakkavama esindaja usutunnistus. See on ülemaailmsetele vaprusel, õhutus võitlusele inimese elu määra saatusel ja selle saatusel võitmine hingelise vabaduse ning siirusega. Siin leiab väljendust vaimustatud panteism, mille allikaid tuleb otsida keskaegsete müstikute, vanade hindude ja nende uusaegsete järglaste, nagu Novalise ja Emersoni, juures. Ometi ei lange selles teoses, nagu teisteski Maeterlincki filosoofiliselt kirjutis, peaohk seevõrra ainese teaduslikule küljele kui vormi ning keele kaunidusele, esitamise viisi sugestiivsusele ja mõtte haaravusele. Praegusel kibestunud ja pessimistlikul ajastul, mille kõle vaiminimkonda nii raskelt rõhub, Maeterlincki elujaatav ja julgustav vaim on teenäitajaks parema ja hingestatuma tuleviku poole.

Kõik arukamad perenaised

värvivad ja hakkavad värvima ainult näitustel kuldauraha de ga kroonitud kõrgeväärtuslike kude

F. Tischleri riidevärvidega

ANKUR

TIKKIMISLÕNG

ON PARIM

sellega aitate

ÜHIS-ABI

TABLETID

Sogal REUMA

VASTU. SAADAVAL APTEEKIDES.

Valmistaja: Liivalaia apteek, W. Kuik, Tallinn.

Teie küsite -

MEIE VASTAME

Lugeja L. T.

Kui Teil voodi asetus on otsaga vastu sein, siis nr. 12 ilmunud seinavaip küll ei sobi. Seinavaipa valmistada soovides tuleb ta valmistada ainult sein ilustuseks ja toa mugavuse tõstmiseks. Vaip peab olema siis villane, kas kootud, rist-, keelim- või mõnes muus pistes õmmeldud, sõlmitud, põimitud jne. Mustriks sobib mõni väiksem vaibamuster, milliseid on „Maretis“ mitmeid ilmunud.

Lugeja Tallinnast.

½—1-a. poisikesele valmistage juba pestavast riidest püksid, muidu ½-a. laps kannab veel täielikult beebisärgikesi ja -jakikesi, kui nad pole väikeseks jäänud.

Lugeja Hiiumaalt.

Ruumi puudusel polnud võimalik Teie soovile vastu tulla, püüame avaldada edaspidi eestitükandiga vooditaguse seinavaiba.

S. R. Tartust.

Kõhu- ja sukahoidja löike, mida kasutada raseduse korral, leiata löikelehel.

Alatine „Mareti“ lugeja Tallinnast.

Kui olete alatine „Mareti“ lugeja, siis oleksite pidanud vastuse leidma oma kirjale 1936. a. augustikuu numbrist märgusõna all „Jenny Tallinnast“. Loodetavasti oli see tol korral Teie märgusõna. Nagu sealgi tähendatud, saame vastu tulla siiski ainult säärasele soovidele, mis võiksid huvitada ka meie teisi lugejaid. Soovite nüüd saada karikakramustreid laudlinale ja toolipadjale, kuid kahjuks on praegu selliste mustrite avaldamine täiesti võimata. Esiteks täidaksid nad kogu mustriku ja teiseks ei ole nad praegu sugugi moes. Kusagilt käsitööst aga saaksite sääraseid moestlainud mustreid mõnekümne sendi eest.

Noor ema Tartust.

Raseduse korral võib kõhuhoidjat kanda, kuid mitte väga kokkukistult, kuna see mõjub halvasti vereringele ja ka lapsele. Käesolevast numbrist leiata ühe tellitava kõhuhoidja löike. Munasarjapõletiku asjus pöörduge viibimata mõne naistearsti poole.

S. N. Kolga-Jaanist.

Viltkübaratel harilikult pole mingisuguseid löikeid, vorm ja mood antakse neile pressimise, voltide sissevajutamise jne. teel. Avaldame mõned kübaramoed märtsikuu numbris.

Lugeja Narvast.

Kalamaksaõli on kasulik nii lastele kui ka täiskasvanuile, kes on verevaesed ja kidurad.

Dr. M. A.

Kahjuks pole käesolevas numbris võimalik õpetada sõlmvaiba valmistamist. Püüame võimaluse piires Teie soovile edaspidi vastu tulla, kuna soovide järjekord on praegu väga suur.

I. S. Tallinnast.

1) Käesolevast numbrist leiata ühe fileeliniku mustri, mis sobib ka heegeldamiseks.

2) Löikelehel leiata kleidilöike 3-a. tütarlapsele.

3) Kleidilöike täiskasvanule maksab 75 s. + 10 s. saatekuluna. Kui soovite lõiget, siis palume Teid saata järgmised mõõdud: rinna, vöö ja puusa ümbermõõt, selja-, esi- ja üldpikkus. Siis varruka laius ja pikkus. Seljapikkus võtke tagant kaelakondilt kuni vöökohani. Esipikkus samuti tagant kaelakondilt võttes juhtige mõõdupael ette keskele kuni vöökohani.

Lugeja Tsoorust.

Käesolevast numbrist leiata kaks kohvikatet; üks, mis avaneb ühes kaanega, kuna teine tuleb avamisel pealt ära võtta.

Mai.

Pidžaamalöike 2-a. tütarlapsele avaldame märtsikuu numbris.

Üks küsija. Meil on praegu saadaval mingisugusest kõvast ainest plaate nimetusega „Pertinax“. Osta saab neid Tartu Telefonivabrikust ja raadioäridest, hinnaga 6—7 krooni kg. Muidugi väga otstarbekohane on köögilaua ka linoleumkate.

E. H. 1) K.-ü. „Looduse“ võõrkeelte akadeemia saksa keele kursus on ilmunud peale ühe vihu. Esimene kursus maksab 5 kr., kusjuures üksik vihk maksab 25 senti. Teine kursus maksab 4 kr. ja üksik vihk 40 senti. 2) Lasteriieks on muidugi praktiline mingi puuvillane riie, kuna neid esemeid peab tihti pesema. Mantliks võtke vastavalt meeldivusele ja võimalusele kas villane, samet või plüüš.

A. V. Pesust saab hallitusplekke eemaldada, kui leotame pesu 1 l kuumas vees, kuhu lisatud 2 spl. keedusoola ja 2 tl. salmiaki. Pärast pesta. Võib proovida ka plekke hõõruda järgmise seguga: 1 kl. vett, 6 spl. vesinikühlapendit ja 2 spl. ammoniaaki.

Õnnetu Aino. Operatsioon võib tulla kõne alla ainult siis, kui iluviga on niivõrd raske, et ta kõrvaldamine muutub paratamatuks. Peate arvestama ka sellega, et iga operatsioon jätab järele vähemaid või suuremaid jälgi, mis võivad osutada mõnikord veel inetumaks kui seda iluviga oligi. Teie aastate juures on võimalik abi saada väga hästi ka kodusel teel — ainult kannatust peab olema. Kortsud on kerged tekkima, kuid väga visad kaduma. Seepärast hinnata massaaži ja ikka jälle massaaži! Kui Teie ei märka just otseselt massaaži tulemusi, siis lohutagu Teid vähemalt teadmine, et uute kortsude tekkimine on seega takistatud. Võimaldage ka silmadele mõõdukalt puhkust.

Orlik. Kuiva näonahka on soovitatav sisse hõõruda koldkreemiga või rasvase Nivea kreemiga. Mustadest täpidest vabanemiseks tehke näole auruvanne, misjärel pigistage täppe vastava vistrikupigistajaga, milline enne tarvitamist tuleb põletada või piiritusega puhastada. Vistrikupigistajaid on saada rohukauplustest ning optikaäridest.

Käte määrimiseks võib tarvitada 1/3 roosivee ja 2/3 glütseriini segu, mis teeb käenaha pehmeks.

Pestavat riidet loputatakse harilikult äädikavees, kuhu värvi säilitamiseks soola juurde lisatud. Kuna Teie riie ei ole aga pestav, siis laske puhastada seda bensiiniga, võibolla on sellel tagajärgi.

Sigrid. Vastuseks Teie kirjale teatame, et kirjanik E. J. Voikilt on Teile kiri „Mareti“ toimetuses. Teatage oma aadress meile, saadame kirja Teile kätte.

KÄSITÖÖDE VÕISTLUS

Et äratada huvi käsitööde vastu, korraldab The Central Agency Tallinna osakond käsitööde võistluse, mille teemaks on moodsed eesti rahvusmaitses vastavad tikandid. Auhindu on 1—50 kr., 2—25 kr., 10—10 kr. ja 15 auhinda à 5 kr. Võistluse žüriisse on palutud pr. M. Reisik, pr. A. Varma, pr. H. Koljo, pr. E. Saral, pr. H. Ottenson, pr. L. Ormesson, hra H. Kompus, hra Kiivet ja proua Helmi Treilman (valitud Eesti Maanaiste Keskseksi poolt). Kutselehed osavõtu tingimustega on saadaval kõigis paremates pudu- ja käsitöölõngade-ärides.

„Mareti“ toimetus loodab, et sellest tänuväärst algatusest „Mareti“ lugejad kindlasti osa võtavad. Tööde esitamise tähtajaks on 15. veebruar 1937. a.

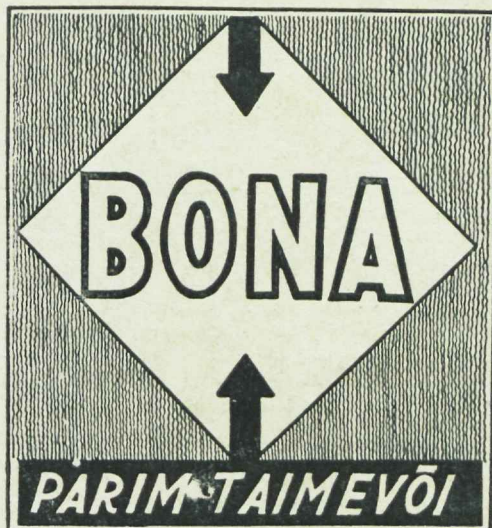
„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja löikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine kül g kr. 120.—, viimase kaane seesmine kül g kr. 100.—, viimase kaane välimine kül g kr. 150.—. 1/1 lehekülge sisuosa kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse ja talituse: Tartus, Suurturg 18, telef. 15-20, pk. 22. Posti jookseve arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 16. veebruaril 1937. a.

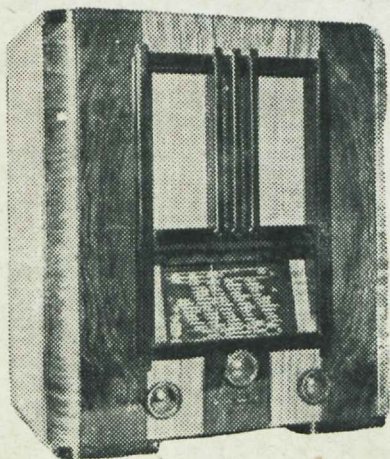

SINGER

*Õmmelge
elektriga*

**Igas hinnaklassis
kõrgeim kvaliteet!**

**Suprema
37/38**

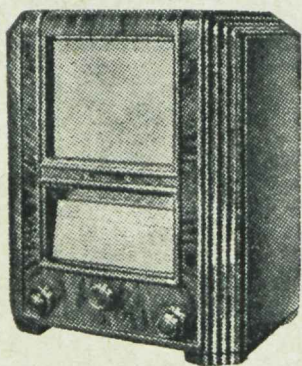
Uus kolme lainealaga patarei-aparaat. Voolutarvitus ainult 8 mA. Suur permanent dün. valjuhääldaja. Kõrgeväärtuslikkude, kaovaesete vonkeahelate tõttu enneolemata h e a eraldamisvõime.

Hind Kr. 170.—

**Körting
Vismar**

4-lambiline patareivastuvõtja. Võrratu loomutruu häälega. Eriti suure võimsusega väikese voolutarvituse juures.

Hind Kr. 225.—

Ainuesindaja Eestis

Tallinna Manufaktuuri & Kaubanduse, A./S.

„Raadio-Ladu“

Raekoja plats. Teenri tn. 1. Tel. 426-56. Postk. 231.

Vabariigi 19. aastapäeva puhul soovib õnne ja edu kõigile, kes Eesti riiklikus ülesehitavas töös kaasa aidanud,

EESTI PABERI A./S.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

HEAD KODUMAA
VILLAST RIIET

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE.
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NOUANNE MÖÖBLIRIIEDE VALIKUL.

Mööbliriiete kavandid prl. Anniita Ooste'lt (Olst)

KÕRGES KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA IGAS VÄRVIS:

JUTERIET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses. OSTETAKSE MAALAMBA VILLU

Villa- ja värvimistööstus «Ekstra»

TARTUS,
Narva tn. 49, telef. 10-07

A. TRÄSS

TALLINNAS,
Suur Tartu maantee nr. 8

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak
Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi
Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann
Paides L. Rästas, telefon 107

Petseris S. Martsen
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Saarse
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka
Rakveres, Lai tän. 13, L. Leinfeldt

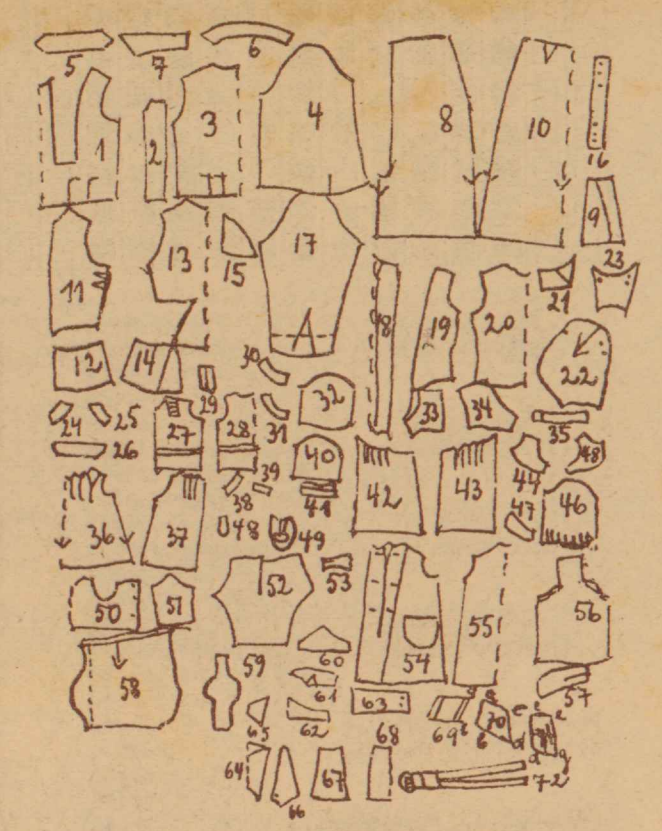
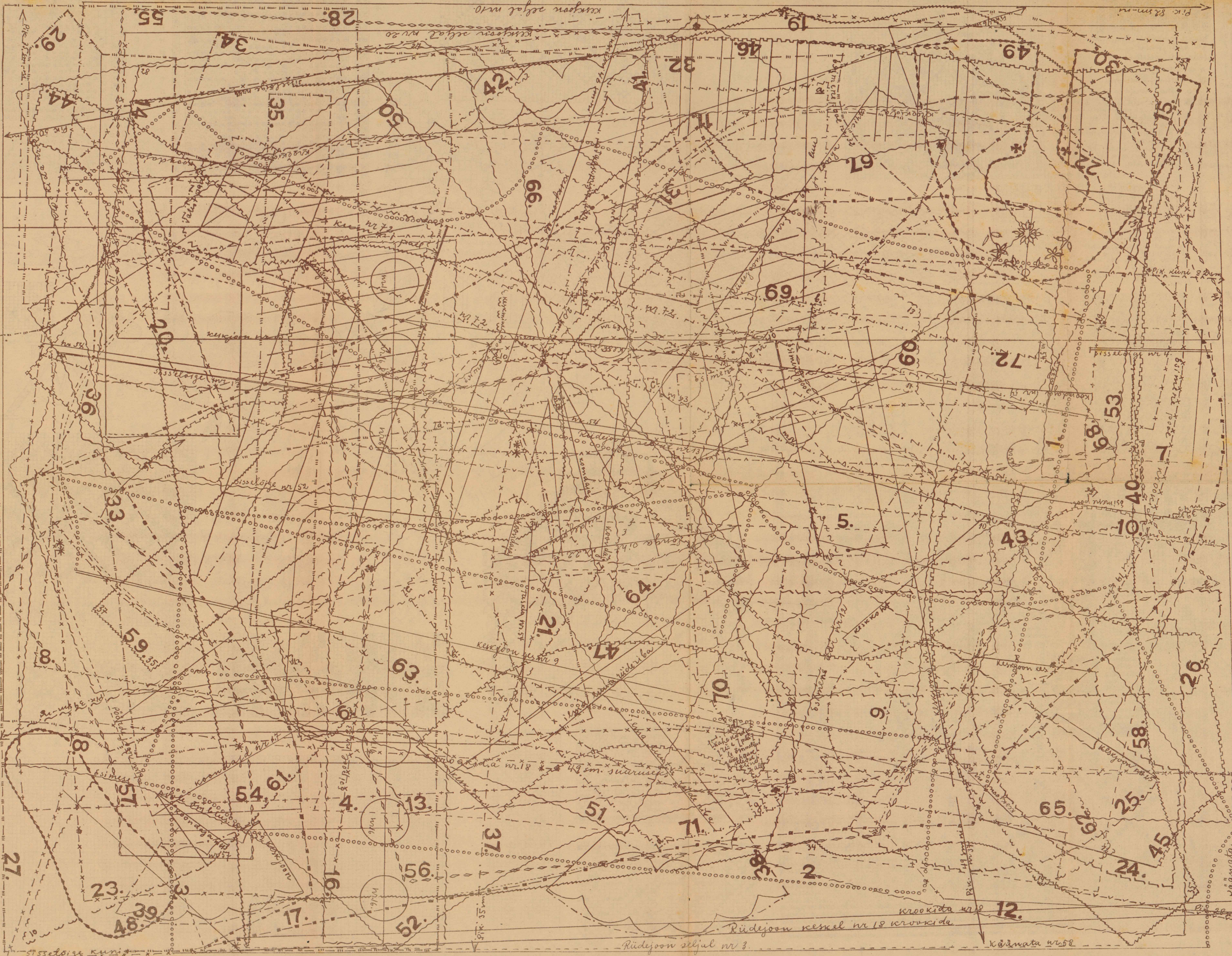
Narvas, Joala tän. 26, E. Stern
Valgas, Kesk tän. 11, Firma „Amro“
Türi A. Rumvolt.
Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp

Daamidele
valikuriikkaim ladu
hooaja moe-pudu-ja pesukaupu

K/M. Vennad
LEPP

TARTUS, KAUBAHOOV 2JA3

Maret

Naiste ja kodude kuukiri
VEEBRUARIKU MUSTRI- JA
LÕIKELEHT 1937. A.

- Lõige I. Plus, rinna ümb. 96 sm. Mofoto nr. 2.
1. Esitükk
 2. Vest (põhivorm)
 3. Selg
 4. Varrukas
 5. Mansett
 - 6.
 7. Krae
- Lõige II. Kleit, rinna ümb. 88 sm. Mofoto nr. 3.
8. Seeliku esilaid
 9. Esitükk (võidi osa)
 10. Seeliku tagalaid
 11. Pluusid esitükk
 12. Esipoole soos
 13. Selg
 14. Soos
 15. Krae
 16. Vesti tükk
 17. Varrukas
- Lõige III. Plus, rinna ümb. 80 sm. Mofoto nr. 7.
18. Kroogitud esitükk
 19. Esitükk
 20. Selg
 21. Krae
 22. 23. Varrukas
- Lõige IV. Kootud kleit 2-a. tütarlapsele.
Esi- ja tagalaid kootakse iga tükk 37 sm. pikk ja 19 sm. lai.
24. Esipoole passe
 25. Selja passe
 26. Varrukas
- Lõige V. Põltsikese üllkond 2-aast. nr. 47.
27. Pluusid esitükk
 28. Selg
 29. Kinnise äär
 30. 31. Kraed
 32. Varrukas
 33. Püksid esitükk
 34. tagatükk
 35. Vöö
- Lõige VI. Tütarlapse kleit 1-aast. nr. 50.
36. Esipool
 37. Seljapool
 38. Esipoole kaelaugu kant
 39. Seljapool
 40. Varrukas
 41. Mansett
- Lõige VII. Tütarlapse kleit 3-4-a. nr. 56.
42. Esilaid
 43. Tagalaid
 44. Esipoole passe
 45. Selja passe
 46. Varrukas
 47. Krae
- Lõige VIII. Beebi kingad nr. 57 ühes mustriaga.
48. Tald
 49. Kinga osa
- Lõige IX. Suurema beebi maramisüllkond nr. 61.
50. Keha osa, pool
 51. Varruk
 52. Püksid osa, pool
 53. Tagumise poole värvel
- Lõige X. Põis pallu 1-3-aast. nr. 62.
54. Esitükk
 55. Selg
 56. Varrukas
 57. Krae
- Lõige XI. Trikoopüksid puusamõõt 106 sm.
58. Püksid pool osa
 59. Kili (2 korda lõigata)
- Lõige XII. Rinnahoidja 88 sm. rinnatümb.
60. Ülemine rinnosa
 61. Keskmise
 62. Alumine äär
 63. Selg
- XIII. Sukahoidja puusam. 102 sm.
64. 65. Esipool (65 teist-kordset ülesäärde)
 66. Esipoole küljetükk
 67. Tagapool
 68. Selg
- Lõige XIV.
- Raseduseaegne kõhuhoidja. Pool lõiget. Iga tükk kaks korda juurde lõigata. Ühes otsas on kaks kitsamat kahekordset rüüdet paela, mis lõpevad pandilaga. (Lõige antud.) Pandia all on väike valit padid, et ei vajutaks. Teise otsa on kinnitatud umbes 1 m pikk ilma luudeta miderpael, mis pannakse tagant läbi kahe kitsa paela vahelt ja kinnitatakse ees pandilaga vajalises lauses.
69. Tagumine tükk, mis liita laiade kummipaeltaga küljetükiga. Ombluste ääres on luud sees.
 70. Küljetükk. Omblustel luud.
 71. Esitükk. Keskel omblustel luu sees.
- Mustritehel asuvad:
1. Kootud lina seadus
 2. Kaks põimitud padja mustrit
 3. Kaks beebikil kudumisekirja
 4. Restirialiste kinnaste muster
 5. Heegeldatud vooditeki muster
 6. Ringilise lina skeem
 7. Taskurätid pitside joonised
 8. Tütarlapse kleidi kudumise kiri
 9. Väike fileelina
 10. Sobvapaedja muster
 11. Pileetliku muster
 12. Vahe- ja ääripitsi muster
 13. Monogramme
 14. Suvekleitide mustreid

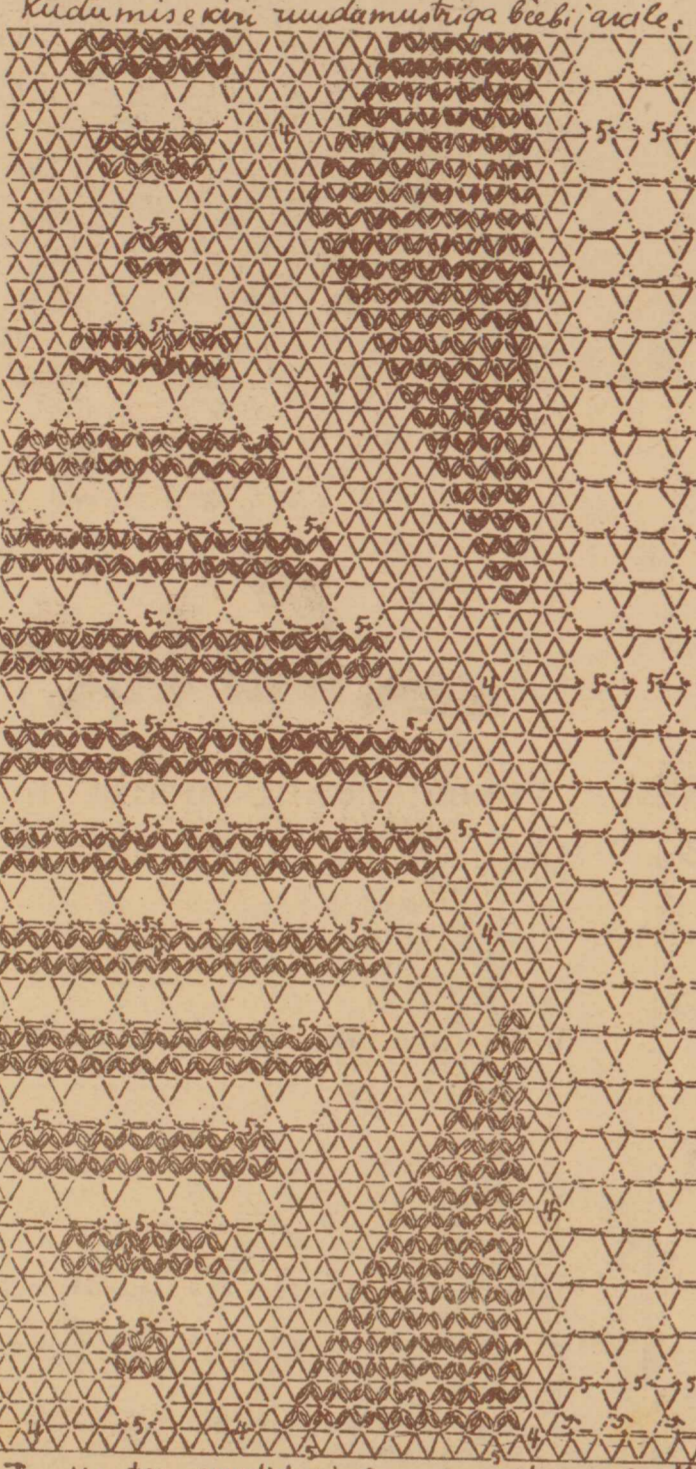
17	1
15	2
13	3
11	4
9	5
7	6
5	7
3	8
1	9

7	1
5	2
3	3
1	4

Kudumise kiri põimimustriga bubi jaoks.

Kudumise seletus:

- - 1 silm parempidi
- - 1 silm pahempidi
- - õhusilm (4 kord lõmbergrada)
- ▲ - 1 silm kudumata võtta järgmine parempidi kududa ja kudumata silm sellest üle tõsta.
- ▲ - 2 silma parempidi kokku kududa.
- ▲ - 1 s. kudumata, kaks järgmist kokku kududa, ja kudumata silm üle tõsta.

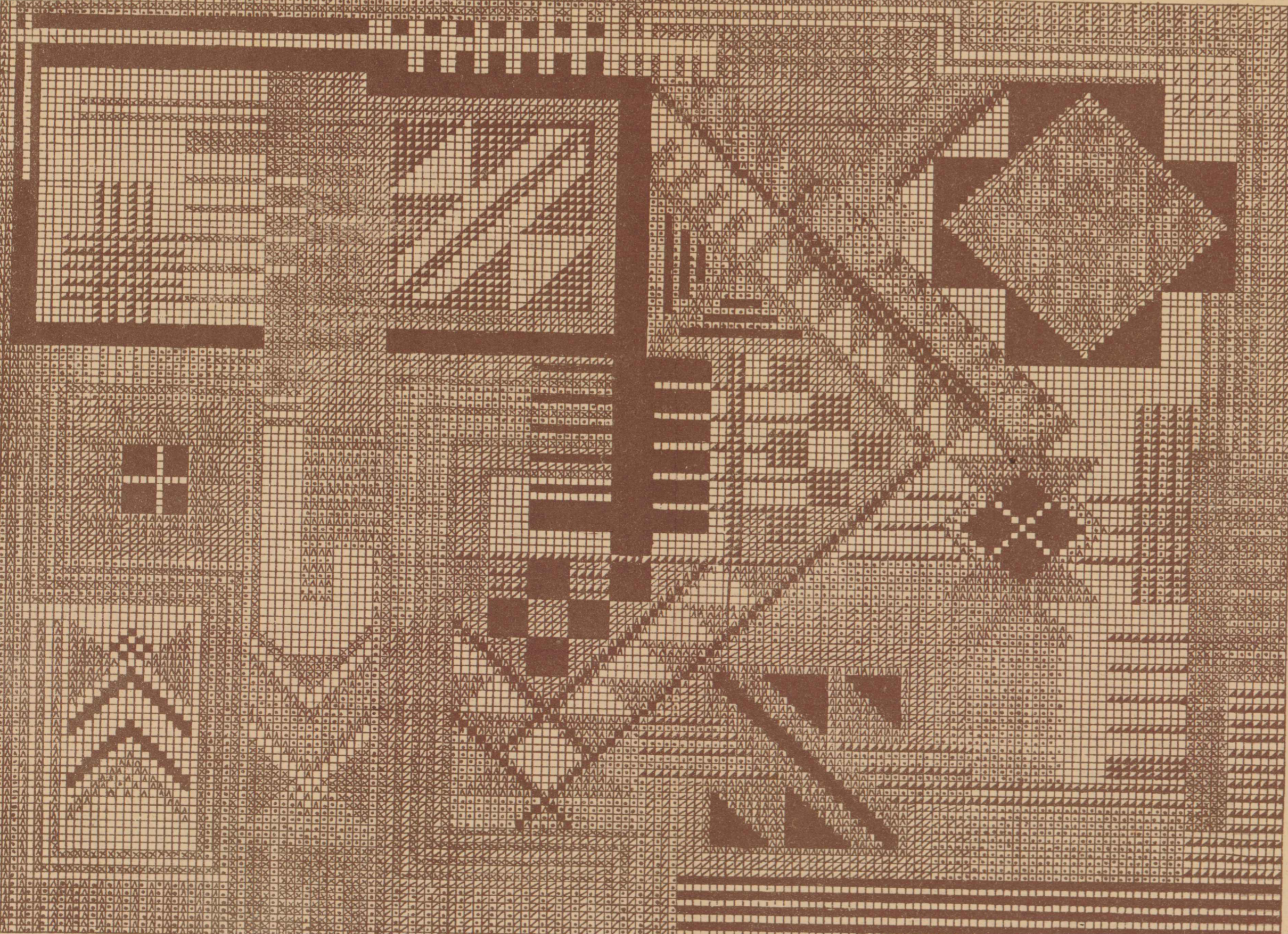
Loiveskeem kudumistruktuurile beebi jaoks. Iga ruut = 2 sm pikuselt ja laiuselt. Ristid näitavad silmade ülesloomise rääki. Skeemide järgi valmistada lõused.

Loiveskeem põimimustriga beebi jaoks. Iga ruut = 2 sm igalt poolt. Lõused suurendada normaal suuruseks. Ristid näitavad silmade ülesloomise rääki.

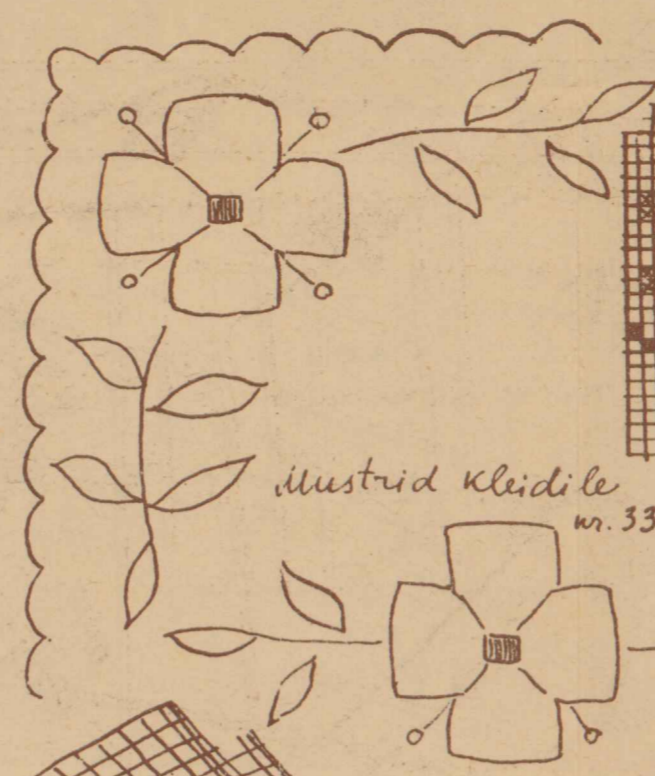
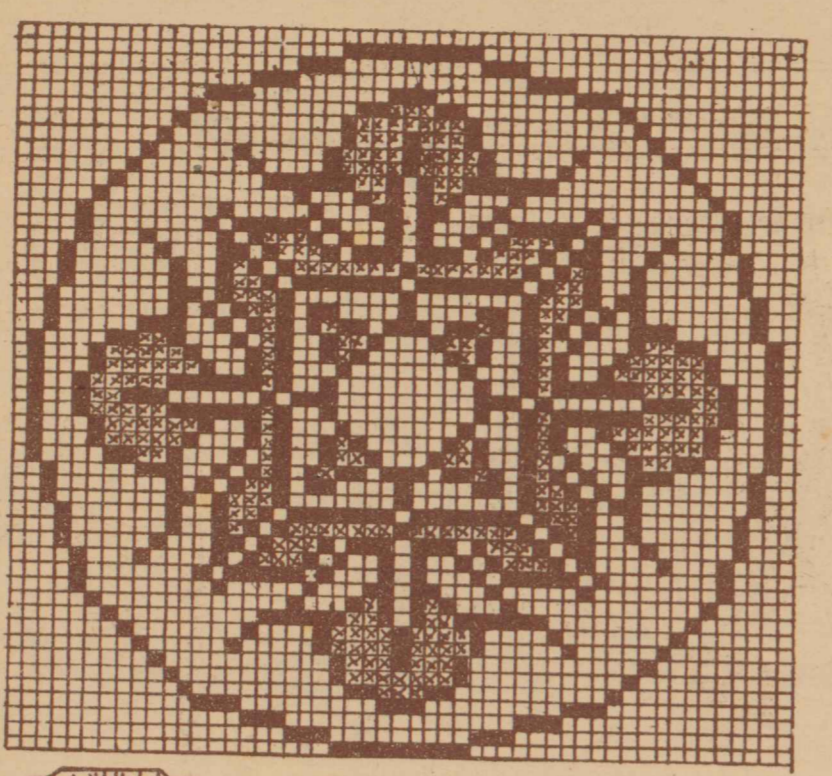
I. Muster vooditeki karale pitsiosale 4 qm. Nõu juon 1 kolmekordne sammas, 1/2 silma laiune ja - rõhutatud õhusilm, nagu näitavad arvud + - pinnasilm, mis on ka rõhutatud.

II. Muster kitsale pitsile: 1 silma laiune ja - rõhutatud õhusilm, nagu näitavad arvud + - pinnasilm, mis on ka rõhutatud.

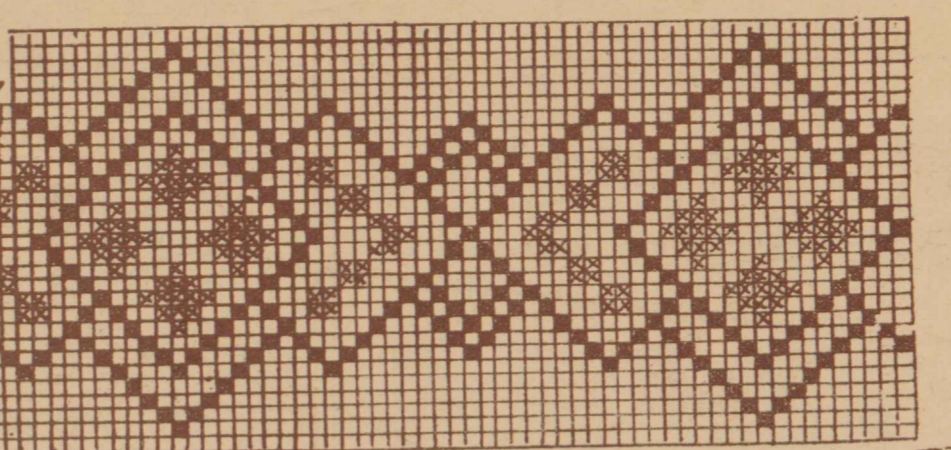
III. Põimimuster vooditeki karale pitsiosale 4 qm. Nõu juon 1 kolmekordne sammas, 1/2 silma laiune ja - rõhutatud õhusilm, nagu näitavad arvud + - pinnasilm, mis on ka rõhutatud.

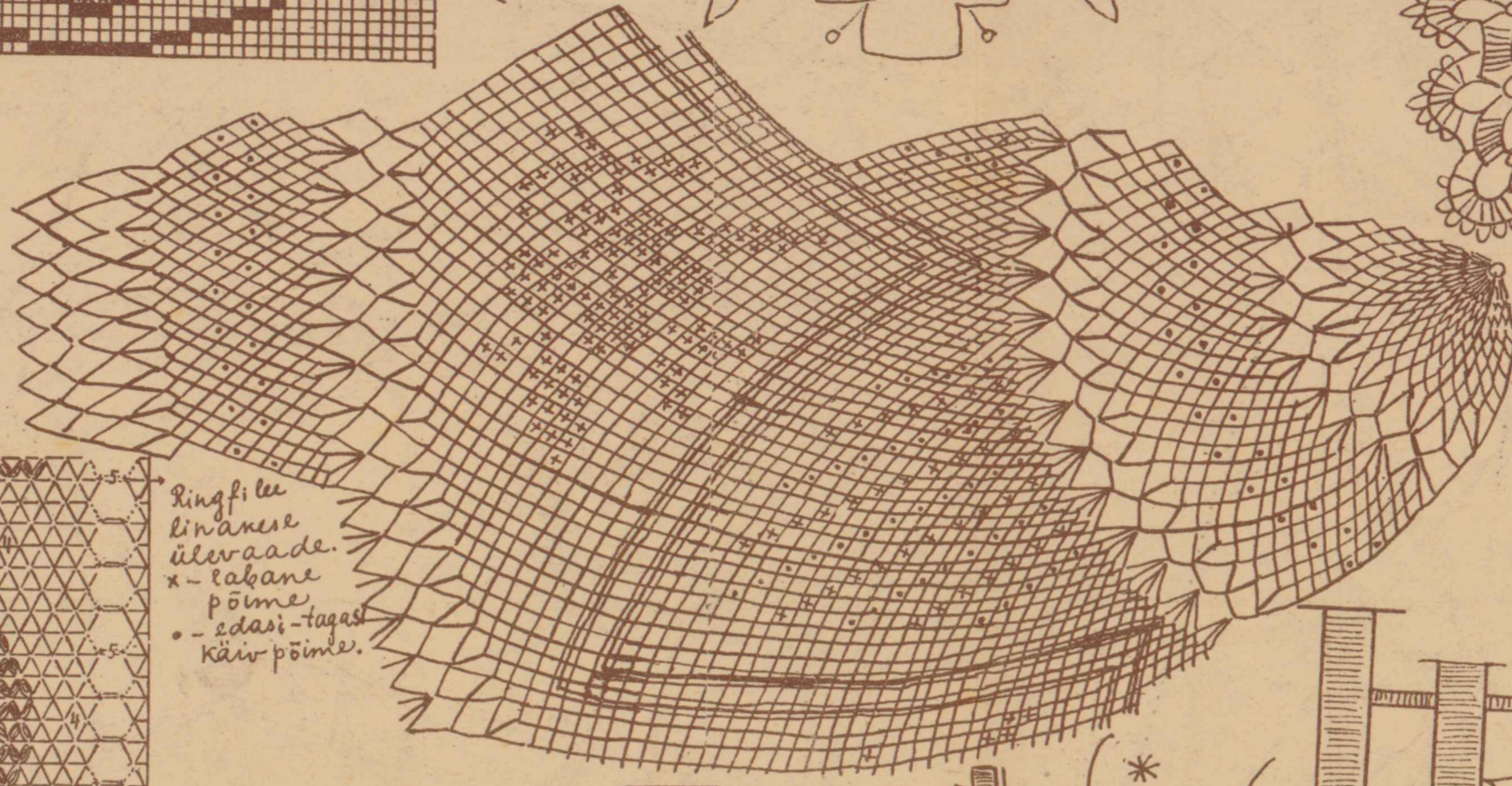
Sõrnapadja muster. Värvid A. Trassi "Sotria" värvikarandi järgi. □ - kollakasbež nr. 15, ■ - tume pruun nr. 55, □ - hele roheline nr. 68, ■ - tumeroheline nr. 66, □ - tume rooste punane nr. 40, ■ - keskm. rooste punane nr. 10, □ - hele rooste punane nr. 11.

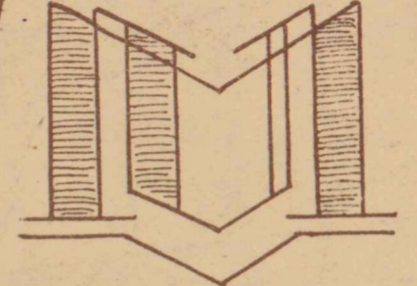
Mustrid kleidi nr. 33. roheline, ■ - tomati punane

Vööri kleit nr. 36. rinnakesi ole - sinine, ■ - tomati punane

toonis heegeldatud taskurätti nurgale.

U. M.

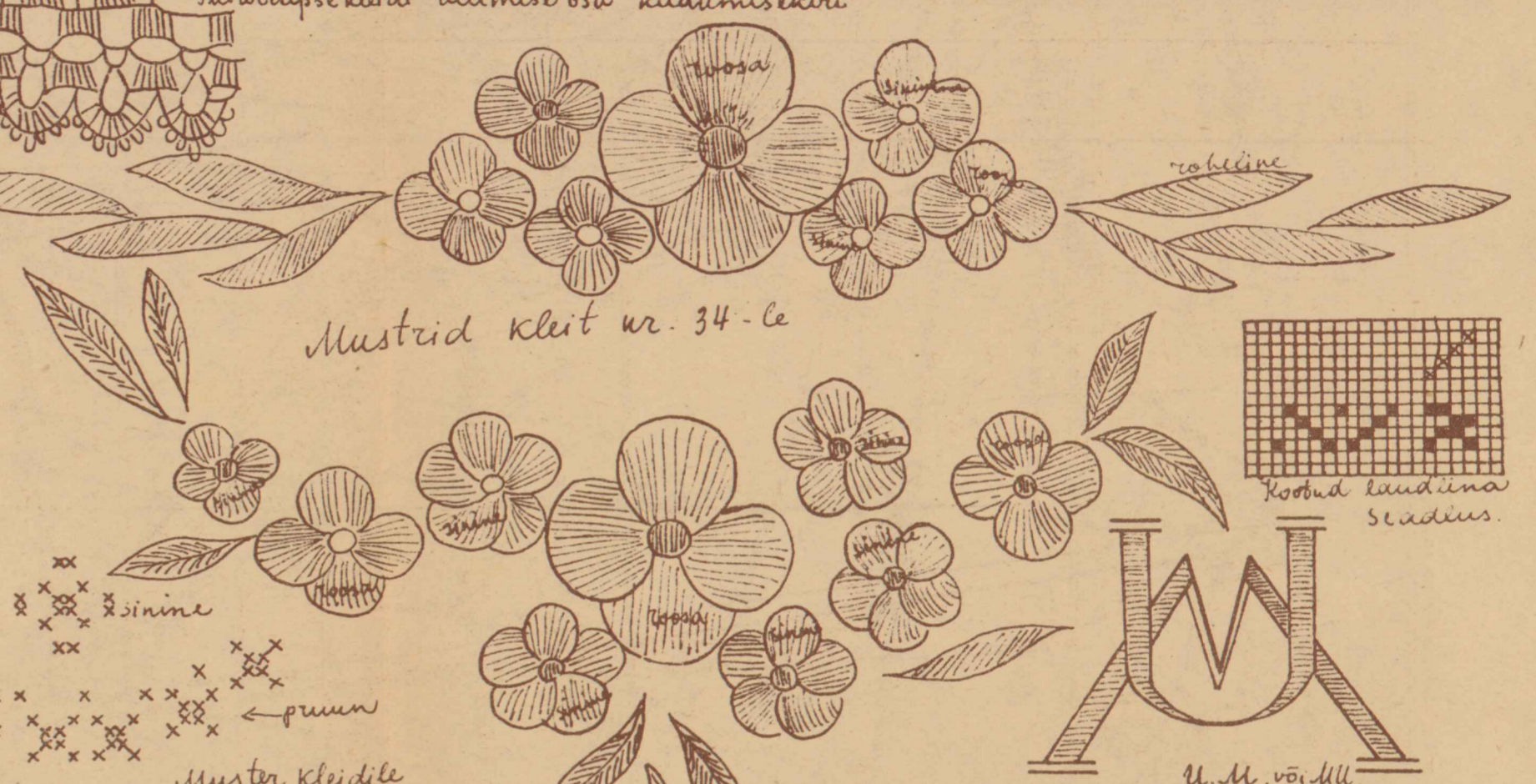

K. L.

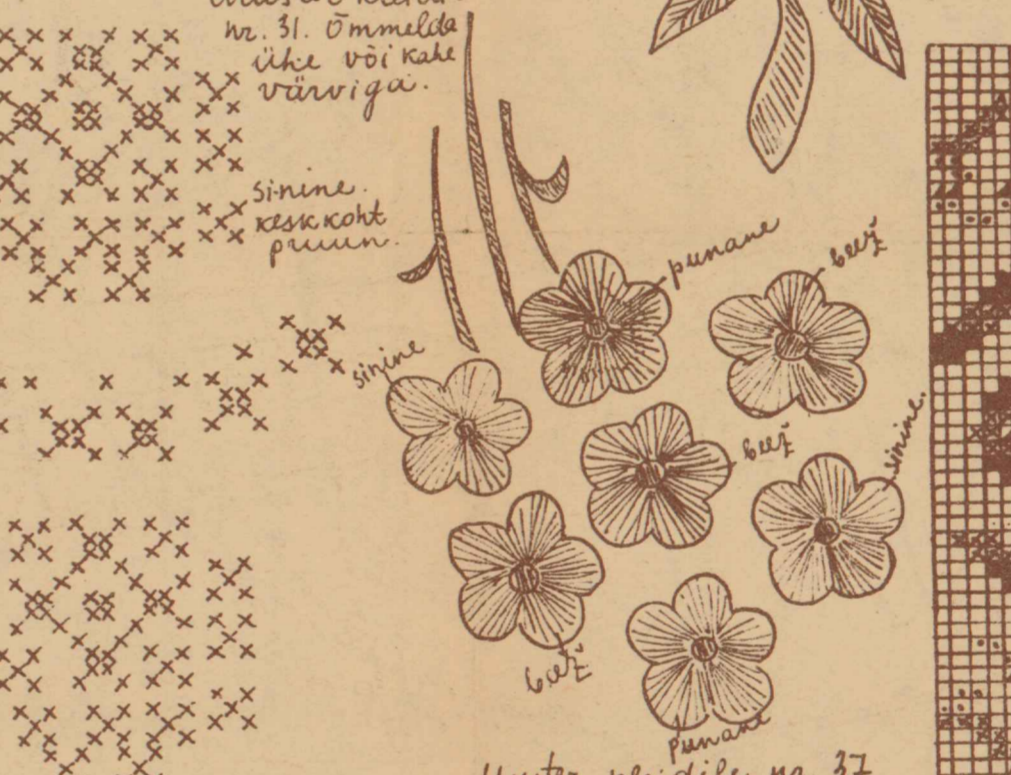
36	1
34	2
32	3
30	4
28	5
26	6
24	7
22	8
20	9
18	10
16	11
14	12
12	13
10	14
8	15
6	16
4	17
2	18
1	19

29	1
27	2
25	3
23	4
21	5
19	6
17	7
15	8
13	9
11	10
9	11
7	12
5	13
3	14
1	15

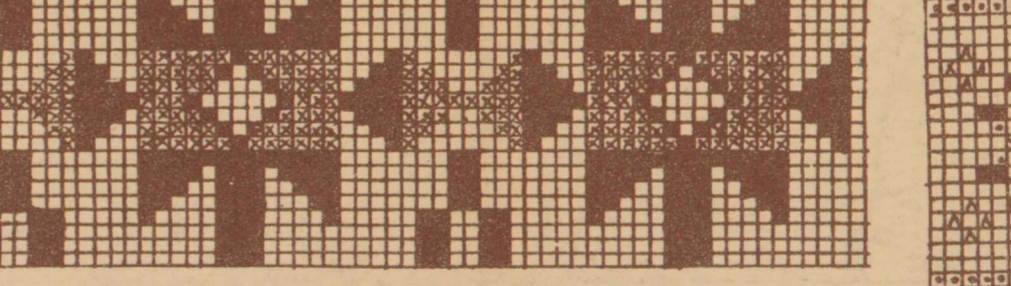
Tütarlapse kleidi passe kudumise kiri. □ - 1 silm kudumata tõsta, ■ - 1 s. parempidi, □ - 1 s. pahempidi, ○ - õhusilm, ▲ - 2 s. parempidi kokku, ▲ - 2 s. üle tõsta kokku kududa (1 kudumata, järgmine silm parempidi kududa ja kudumata silm sellest üle tõsta), ▲ - 2 s. pahempidi kokku, ▲ - 3 s. parempidi kokku kududa.

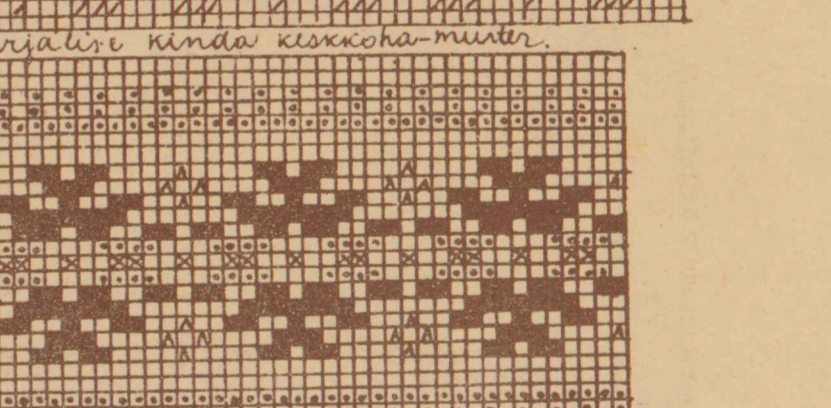
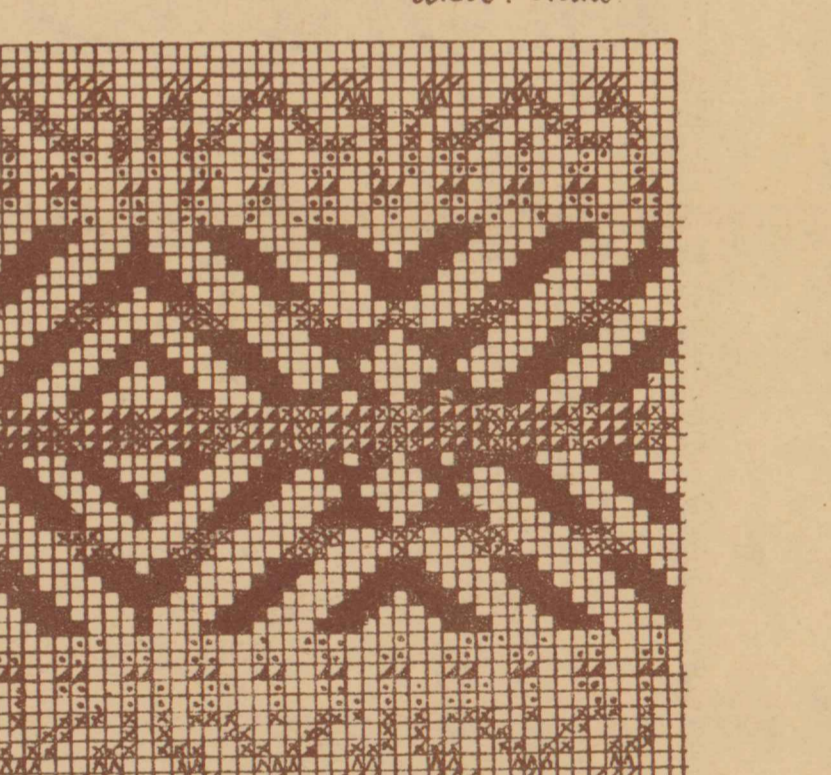
Mustriid kleit nr. 34-le

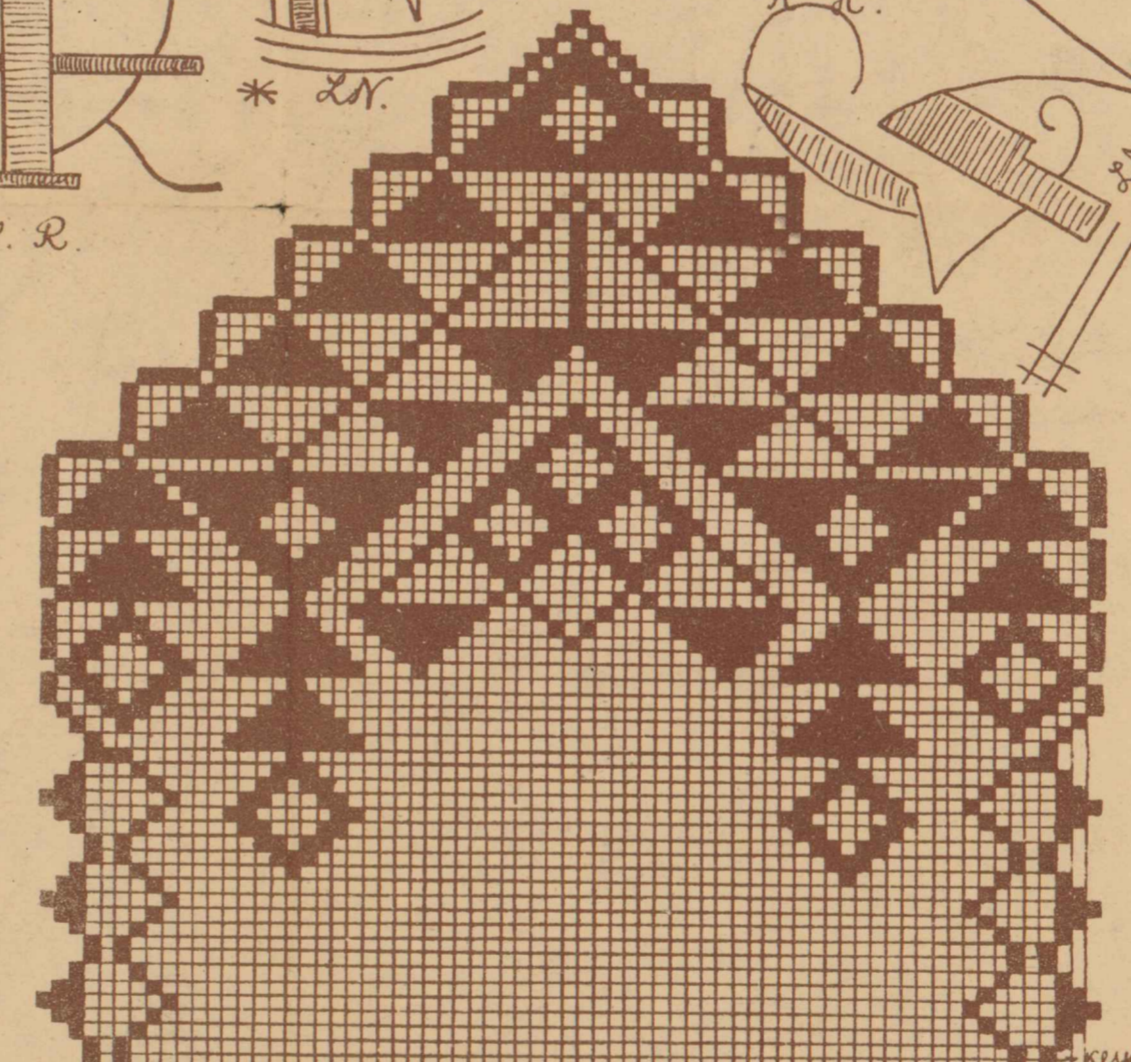
Muster kleidile nr. 31. Ommelda ühe või kaks viirviga.

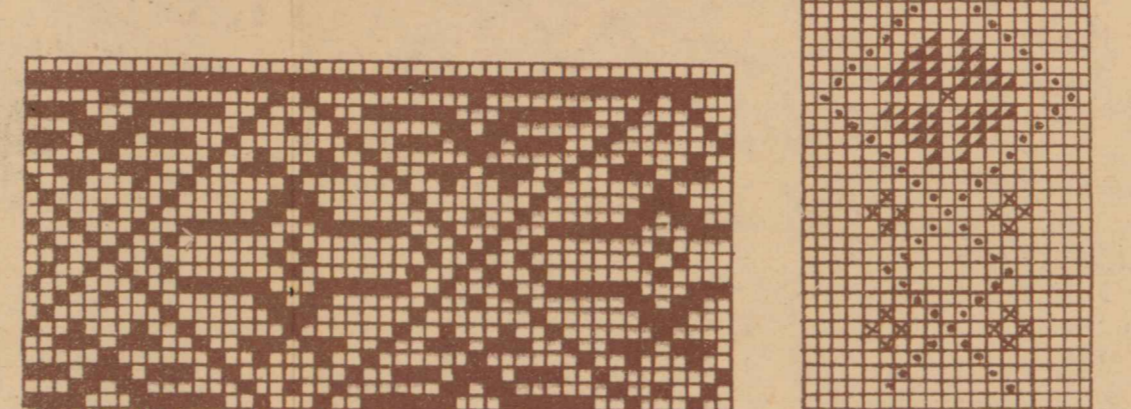
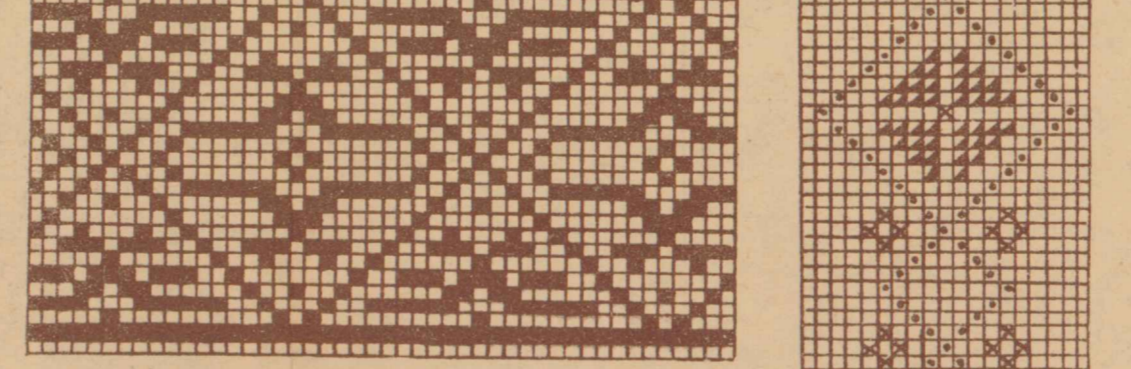
Muster kleidile nr. 37

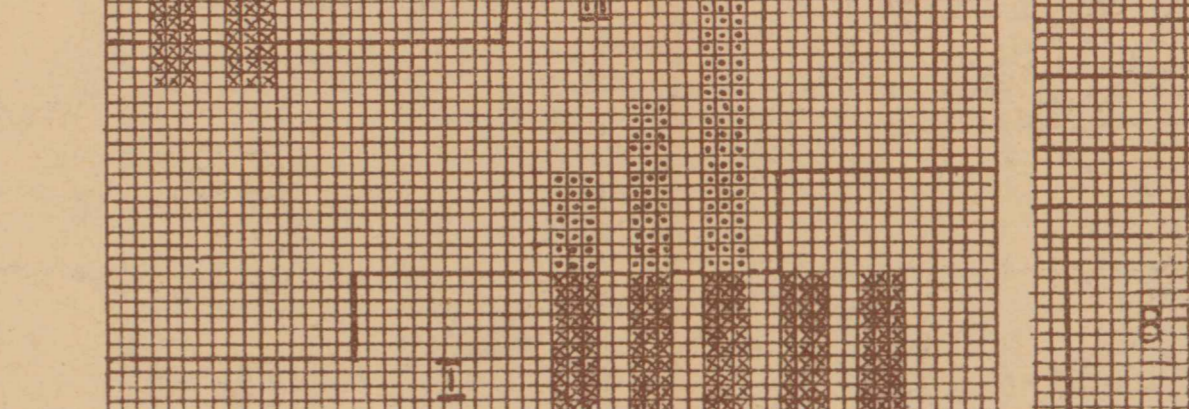
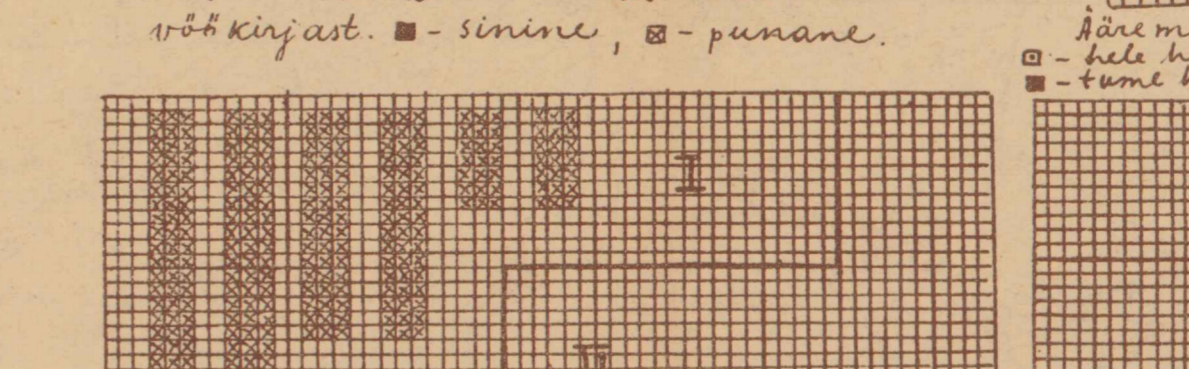
Ääre muster eesti kirjalisele kandlele. □ - hele hall, ■ - kollane, □ - hele kollane, ■ - sinine, □ - tume hall, ■ - oranž. Kinnas must.

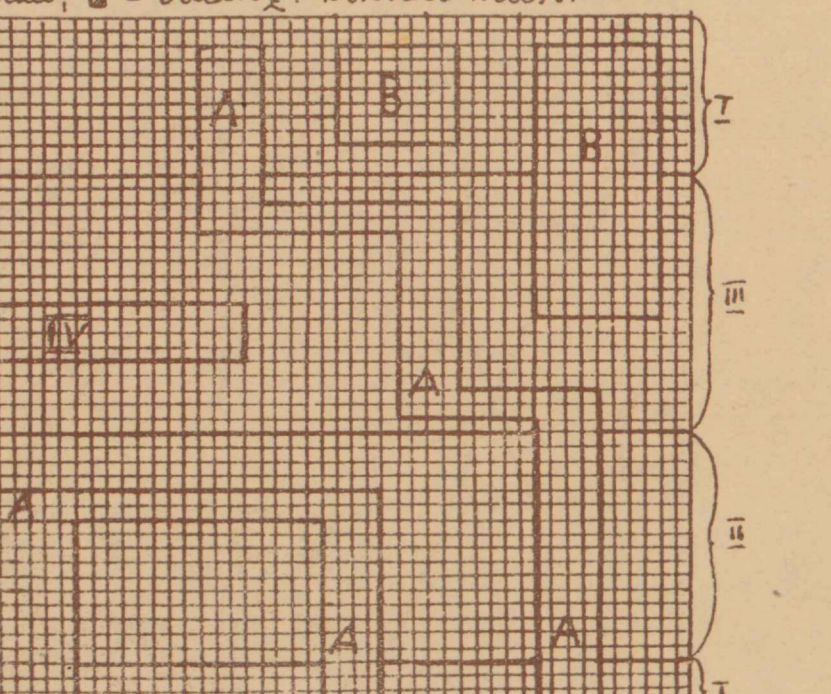
1/2 mustriid file-linasele.

Heegeldatud vake- ja ääre pitsi mustud.

Muster suvekleidile nr. 32. Koostatud Helene 1704 kirjast. ■ - sinine, □ - punane.

Muster põimitud padjale. I - tumedam sinine, II - heledam sinine, □ - sinakas hall, □ - valge. Iga ruut võrdub 1 sm.

Vööriinja muster suvekleit nr. 35-le. □ - tume punakas oranž, □ - pruun, □ - roheline.

Muster põimitud padjale. Iga ruut = 1 sm. A = helebež - tumepruuni segu, B = vanarosa - tumepruuni segu. I = helepruun, II = lambarvalge, III = helebež, IV = tumepruun.